

gr. angelus: michael: de: Tardis.

4a (ing.)

B. 20

HEROIDVM
EPISTOLAE 32,2x
P. Ouidii Nasonis,

ET
AVLI SABINI RESPONSIONES,
cum Guidonis Morillonij Argumentis,
ac Scholiis.

*Hic accesserunt Ioannis Baptistæ Egnatij
observationes.*

9

Venetiis, apud Hieronymum Scotum.

M D L X V.

CLARISSIMO VIRO

Francisco Campogirauldo,
merita sacratissimarum legum laurea de-
corato, musisque politionibus
ornatissimo.

Guido Morillonius cum omni obseruantia S. D.

ETERES illi, quorum aucto-
ritas cum sapientia ad hæc
nostra usque tempora proue-
cta est, Franciscæ nobilium
eruditissime, non minus do-
ctæ, quàm eleganter treis Gra-
tias (quas Græci χεῖρτες uo-
cant) ita depingebant, ut u-
na earum, ueluti à nobis pro-
fecta, auersam faciem teneret; reliquæ uerò duæ nos as-
picerent. quo quidem exēplo monemur, accepti beneficij
nunquam immemores esse debere: uerùm illud aliquo cum
fenore rependere. ego itaque priscos æmulabundus, cùm
attentiusculè mecum pensitarem, quantum in me tua be-
nignitas contulisset, ne id in ingratum proiecisse uidearis,
exigua compensatione, ut saltem aliquo argumento ani-
mum nostrum, tuis beneficijs penè obrutum, tantillum le-
uare constitui. iccirco cùm superioribus diebus à Diale-
cticorum mæandris mentem relaxarem, sacrum illud mu-
sarum diuersorium repetens, in Heroidas illas Ouidianas
forè incidi, dij boni quàm multiplici eruditione refertas,
quàm lepidissimis salibus concinnatas. Omne tulit pun-

EPISTOLA.

Etiam (ut inquit Flaccus) qui miscuit utile dulci. quod quidem aut nemo, ut puto, aut noster hic Naso est assecutus: qui ita seria mellitis figmentis, figmenta serijs misceat, ut satis nescias, plus ne utilitatis, aut uoluptatis præferat. quod cum nonnunquam egregie fecerit, in epistolis præsertim singulari quodam modo mihi fecisse uidetur. uerum enim uero seu temporum iniuria, seu (quod uerius crediderim) librariorum incuria, tam multiingis mendis, tam monstrosis erroribus scatebant, ut nemo, quantumuis mitis, in ipso statim limine non stomacharetur. quare me operæ pretium facturum existimabam, si illas nostras asteriscis, transuerso calamo, illinerem, atque ut emendatiores, examinatiores, libratioresq; haberentur, elaborarem. etsi onus supra uires, malebam tamen audentior uideri, quam mansuetoribus musis stupore, atque marcere squalentibus, pro nostra uirili operam non præstare. quapropter curavi illas non tantum tersas emunctasque reddere, uerum etiam nostris argumentis, crebrisq; in marginibus annotatiunculis, nouitijs litterarum tyrunculis peruias reddere. ut si quid nobis ob id deberent, tibi tanquam auctori gratulabundo animo acceptum referrent. Accipe igitur uir circumspectissime hæc quantulascunque ingenioi nostri primitias, quas tibi liberalissimo patrono dedico. res est leuiuscula, nec inficior: uerum (ut Plinianis uerbis utar) & dijs laete rustici, multæque gentes supplicat: & mola tantum salsa litant, qui non habent tura. quidquid id sit, dii faxint, ut sit meæ erga te obseruantia pignus sempiternum. Vale præsidium & dulce decus meum, Guidonemque tuum in eorum numero adscribito, qui te colunt & uenerantur.

Etymo-

Etymologia huius uocabuli, Heros.

Quoniam Nasonis Epistolæ Heroides inscribuntur; non alienum à proposito uisum est huius uerbi Heros etymologiam, siue significatum prælibare. Audiatur itaque diuus Augustinus, copiosissime docens, quid sint Heroes libro x. de Ciuitate Dei, his uerbis: Nomen Heroum à Iunone dicitur tractum, quod Græcè Iuno Hera appellatur: & ideo nescio quis filius eius secundum Græcorum fabulas Heros fuit nuncupatus: hoc uidelicet mysticum significante fabula, quod aër Iunoni deputatur. ubi uolunt Heroas cum demonibus habitare. quo nomine appellant alicuius meriti animas defunctorum. Idem in 7. Inter Lunæ gyrum nimborum ac uentorum cacumina aërias esse animas, sed eas animo, non oculis uideri, & uocari Heroas & Lares & Genios. Trismegistus quoque auctor est, Heroas habitare inter aëris purissimam partem supra nos & terram, ubi nullus est nebulis locus. Minime prætereundum est id, quod Martianus Capella tradit in Nuptijs Philologie, Heroas uidelicet ab Hera. quæ terra dicitur, esse nuncupatos. Hinc Heroides fæminæ clariores, quales sunt Heroum uxores & filię. Ex his igitur liquidò claret, quid sint Heroes, & unde dicantur.

Poetæ intentio, & quid frugis afferant Heroïdum Epistolæ; necnon cui parti philosophiæ debeant supponi.

Pvblus Ouidius Naso Sulmonensis, ingenij ubertate, & uerborum copia, teste Fabio, Latinos poetas lon-

ge præcellens, hoc in artificiosissimo opere cum quodam diuino ingenij sui calore pia & fidelis uxoris officium, ni fallor, ostendere intendit, narrando diuersos amoris affectus, ut illas, quæ castæ, & quæ impudicæ suos maritos amant, aperte noscamus. in alijs enim casti amoris pietatem extollit: in alijs uerò libidines, atque incontinentissimos amoris æstus subinde taxat. itaque (ut duas pro reliquis accipiamus) Penelopes castitatē ad imitationem, Phadræ uerò incestum amorem ad detestationem proponit. propterea opus istud non immeritò morali philosophiæ (quam Græci Ethicē uocant) supponi debet, quandoquidem & mores hominum, & uitia docet. non enim aliud nobis illæ amantium querimoniarum, lamentationes, ultimæq; desperationes elamitant, quàm ut suis exemplis cautiore effecti, uetitos indecentesq; amores deuitemus. Et profectò quamuis Ouidius in nullis alijs uoluminibus amoris affectus ardentius expresserit, quàm in epistolis: nulla tamen lubricitas, nullaq; lasciuiæ (si modò æquum sortiantur interpretem) inuenitur. contextus autem humilis, atque facilis, utpote elegiaco carmini peculiaris, nec propterea minus florentissimus. nemo est enim usque adeo languidus, usque adeo ieiunus, qui nō aliquid deliciarum, atque argutiarum illinc hauriat. nullus insuper tam frigidis præcordijs, cui non se offerant fecunda ad excoGITandum adminicula. Deniq; non existimo aliquem tam ceruicosum, tamq; durum, qui, minima epistolarum prælecta, non statim concipiat similis conscribendæ copiosissimam farraginem. quod planè percipiet, qui Heroidas uigilantiori studio coluerit.

IO. BAPTISTAE EGNATII VENETI
in Heroidas Ouidij, Sappho, & Ibin,

Observationes.

EX PENELOPE.

IVE quis Antiochum. Ex Politiani Miscellaneis hoc expendito.

Hic lacer admissos. Quis non uidet, admissos equos, Hectoris laceri legendum? cum uox ea, admissos, celerem Ouidio, Valerio, & reliquis significet, magno eorum errore, qui amissos legunt. Ouid. certè ipse in Fa-

stis, Et celer admissis labitur annus equis. & item, Hanc quondam Cytherea diem properantius ire Iussit, & admissos præcipitavit equos. & in Phyllide, Et sacer admissas exigit Hebrus aquas. quin & Valerius de Fulvio, Admisso, inquit, equo, Theanū cōtēdit. quæ uox inde uidetur esse ducta, quod adiunctis equis celerius iter conficimus.

Rettulit & ferro Rhæsumq; Dolonæq; casos. Mirum est, cum adeò pateant Heroides Ouidianæ, hactenus syllabam claudicantem in hoc uersu non animaduersam, cum Dolon ubiq; primam corripit. ut, Ausum eadem quæ nos Phrygia de gente Dolona.

Quare addenda fuit dictio, q; Hom. κ. ὅν δ' ἐπὶ τῷ ἐν τῷ ὁδῶν ἐν μὲν δὲ οὐκ ἔστιν.

Quid tibi Pasandrum, Polibumq; Medontæq; dirum. Et hic etiam addenda copula fuit, cum Medon & ipse corripit primam.

EX PHYLLIDE.

Torusque Procrustes. Non, Procrustes, ut ὁ

EGNATI

περὶ εἶναι, id est, impellendo ueniat.

Crassa relicta. Alij omnes, puella: nos ex manuscriptis codicibus, Cressa relicta, emendauimus. in quo uerbo & grauius πᾶθος esse uidetur, & acrior Phyllidos accusatio.

EX BRISEIDE.

Bis sex assueti. Omnes alij codices, bis septem: nos ex Homericæ Rhapsodia, bis sex: in qua Phœnix sic Achilles alloquitur.

αἰθῶνα δὲ λέγει τὸ εἰκόνι, δῶδε καὶ δ' ἵππου
πυγὰς, ἀθλεφόρους, οἱ ἀέθλια ποσσὶν ἄρουντο.

Inter Achæidas longè pulcherrima matres.
Mirum uideri potest, uersum hunc, cùm tamen hætenus claudicarit, non esse etiam ab his, qui doctissimos se putant, animaduersum, cùm hætenus aut corruptè legerint, aut corruptius emendarint. nos, Achæidas, non refragante Græcorum ueterum forma & usu, quadrante etiam syllaba, emendamus, nec nescio ab Achæa ἀχαιοῖ deduci. quod uel ipse Hom. Rhapsodia probet.

Τὸ πῆπονδ καὶ ἐλέγχῃ ἀχαιῶδες δὲ ἔτ' ἀχαιοί.
qui tamen uersus admonere negligentissimum quenque poterat, carmen Quidianum non ita legi posse. quare syllaba non repugnante, Achæiadas leges, ut apud Theocritum emendatis codicibus in Helenæ Epithalamio,
ἦ δὲ ἀχαιῶδων γαῖαν πατρί, δὲ ἐμὶ ἄλλα.

Callimachus in Delon,
ἀλλ' ὅτ' ἀχαιῶδες μὲν ἀκνηνίζοντο πόλυσ.

Sed de hac nominum forma in Sapphus epistola plura, cùm de lapsu eorum, qui non minus docti, quàm diligenter uideri uolunt, agetur.

EX

OBSERVATIONES.

EX PHAEDRA.

5

Eleleides actæ. Omnes ad hanc diem Eleides, in quo nescias utrum magis accuses negligentiam hominum, an inscitiam, an potius utrumq; . quis enim non uideat uersum, si Eleides leges, subsultare? Iam Bacchi nomen Eleleus, non Eleus erat: quod Ouidij auctoritas Metamorphoseos sexto probet, Νυκτεῖλος, Eleleusq; parens.

Quod nomen Apollinis etiam esse Macrobius prodidit, dictumq; illud, ἀπὸ τοῦ ἐλίου τοῦ ποταμοῦ τὸν γῆν, quod eterno s. meatu circa terram uolui uideatur. iam Euripides: ἥλιος ποταμὸς ἵπποισιν ἐλίσσων ἀνέοσ πολλὰ πνεύσας.
nec uera minus Empedocles de illo,
ἔν ἐν ἐλίοισι μέγαν θραυδὸν ἀμφιπολαίνει.

Siue igitur à uoluntione huiuscemodi, siue ab Elele bacchantium uoce (nam etiam à sonis Bacchum dixere & Bromium, & Iacchum) siue & ipse qui & Apollo sit, à ratione illa perpetua dictus Eleleus est, unde Eleleides quoq; facta sunt, ut aliter uersus legi nequaquam possit.

EX OENONE.

Depressa est humili cana pruina casa. Sunt qui defensa legunt, qua ratione dixit Virg. defendere teneras myrtus à frigore, & defendere frigus tectis, ut Gellius etiam ex Quadrigarij Annalibus obseruauit.

Ad fontem Xanthi uersa recurreret aqua. Iam illud prouerbiū Græcis usurpatum frequens inuit, dubio procul, quod illi αἶψα ποταμῶν. Ex Euripidis iambico in Medea. sic enim ehorus.

αἶψα ποταμῶν χερσὶ παρῶν

Vnde etiam Horatius, Quis neget arduis Pronos relabi posse riuos, montibus, & Tyberim reuerti? Cicero quoq;

in

E G N A T I I

in epistolis ad Atticum, principio tantum Græci uersus usus, adagij huius meminit.

Polydamanta roga. Ex imitatione Homerica & hic, & alibi, ne syllaba subsultet, legimus Polydamanta, quemadmodum & Pulypus, licet alij Polydamanta, & Polypum, ut sit omega scribere malint.

Ipsæ repertor opis uaccas pauisse Pheræas, Fertur. Callimachus diuersam ab alijs causam seruitij canit, cum scilicet Admeto Apollinem seruasse prodit, quod adolescentis amore captus esset, atq; ad emerendum eius amorem gregem ab eo pastum.

EX HYPSIPHILE.

Non hæc Aesonides, sed filia Phasis Aëte. Dubitauit saepe antea, quæ maximè probabilis esset huius carminis lectio. an hæc ipsa, quam ipsi reliquimus, an quàm alij substituere, Phasias Aëtæ, legentes, cum hic, tum in Medea, ut Aëtam bisyllabum fecerint. Ego ut contractionem illam malè etiam ab his scriptam non hætenus legere memini, sic malim trisyllabum seruare, ut diphthongus illa corripiatur, sequenti uocali. quod & Græcis & Latinis nostris est peculiare, in duabus scilicet dictionibus: cum una enim terminatur diphthongo, & subsequens à uocali incipiat, corripitur diphthongus, natura præcedens alioqui longa: ut, Insula Ionio, ne Græca citem; &, Illo alto, & Pelio Ossam. sed & in eadem dictione Vergilius, cum dixit, Sudibus hæ præuistis diphthongum corripuit. quin & ipse Ouidius in Metamorphoseos septimo, Quos ubi uiderunt præacutæ cuspidis hastas. tametsi sunt, qui legant, peracutæ. Verùm hoc Ausonij nullus inuertere possit, cum ille in Protreptico ad nepotem scribens, hoc uersu ita laudat, Te præeunte nepos modulata poemata Flacci.

OBSERVATIONES.

6

Flacci. Adde quod uix legas, nisi memoria me deficit, Aëtam bisyllabum. nam ille Ouidij uersiculus ita legitur in uetustis codicibus, Dissimilemque animum subiit Aëtæ relictus. & paulò post Ouidius, Cum rapido fallax Acetias igni imponit purum laticem. & Medea, Non erat Aetes, ad quem despecta ueniret. & iterum, Non senis Aëtæ regia Lemnos erat.

EX DIDONE.

Pœnas uiolate Sichæi. Sunt qui, Sichæo, malint. Mille procis placui, qui me coiere frequentes. Videndum an desit, in, præpositio, uel quid simile, ut in me coiere, legas. Sceptraque sacra tene. Alij, sceptrâ sacrata: nobis uetus lectio displicere non potest: & alioqui codices omnes manuscripti ita habent. Nec steterunt. Ea forma, qua Verg. Steteruntque, comæ. & Terentius, emerunt. Certius ibis. Sunt qui serius malint.

EX HERMIONE.

Si te iam tangit Oreste. Alij pia tangit, alij nunc. Induit illa partem. Accuratius obseruandum censeo, quid illud uerbum induit, sibi hic uelit. nam interpretes gannunt. Diffundimus iram. Et hinc facile apparet, diffusiones dierum esse legendas apud iuriconsultos & Gellium, non diffusiones. quod quibusdam placuit, ut improbè faciant, qui immutare ueteres lectiones audeant. Quà duo porrectus longè freta distinet Isthmos, Vesta peregrinis Hippodamia rotis. Duo sunt aduertenda, & quod malè codices omnes habent, detinet, cum distinet dubio procul legendum sit: quod quibusdam diocri-

E G N A T I I

diocriter doctus aduertat: & quid sit illud, quod externas rotas in Hippodamia hic dicat Ouidius. Nos rem eruditius etiam non paucis ignotam breui explicabimus, ex Pindaro in primis, & Appollonio, qui cum interpretibus suis prodidere, Hippodamiam inter currendum alieno curru, id est, procorum, qui cum ea cursu certabant, esse uentam, unde & hoc in loco peregrinas rotas Pelopis currum intellexit, quo donatus ille à Neptuno est in amoris olim compensationem.

EX DEI ANEIRA.

Si tibi pax terræ. Alij codices, pars terræ, habebant. nos ex manuscriptis codicibus pax restituimus.

Theutrantia turba, non, Theslita, aut, Thespica, legendum esse, facit cum illud à Politiano inuentum, tum etiam quod Stephanus Theutrantem Thespij patrem facit, à quo Theutrantia turba iuræ Thespiades appellatæ.

Vna recens crimē refertur adultera. Nos, syllaba refragante, quandoq; referetur, nunc uerò diligentius examinata re, deferitur legendum censemus, quod propriè id uerbi significatum sit, unde & delatores: sed & codex unus manuscriptus, deferitur, habuit.

Inter Ionicas. Alij Mæonias inter, reclamante codicum fide, ex quorum auctoritate lectionem ita restituendam admonere lectorem uoluimus.

Scilicet immanes elisis faucibus hydros,

Infantem & caudis inuoluisse manum.

Multis erroribus uersiculi hi duo fœdati antea erant, qui tamen ita restituendi, uti arbitror, fuerant: sit tamen hoc integrum lectoris.

Quodq; inter læuumq; latus, dextrumq; lacertum.

Habitu compressi ab Hercule Antæi his uerbis expressit
Qui-

OBSERVATIONES.

7

Ouidius, ut malè emendasse uideri possint, qui, læuumq; latus, læuumq; lacertum, legerint.

EX ARCADNE.

Semiseputa. Codices omnes semiseputa præferunt, reclamante tamē syllaba. nā sopire semper primam producit, ut apud hunc ipsum infra Medea: Quæ me non possum, potui sopire draconem. & Hypermestra, Dum petis amplexus, sopitaq; brachia iactas. Tamen si sopor corripit, quare semiseputa libentius eodem sensu legerim.

Nec facta luisse: emendauimus, cum hætenus omnes codices nullo sensu, tulisses, haberent.

EX MEDEA.

At tibi Colchorum. Alij, Ut, legunt: sed quo sensu, ipsi uiderint.

Cur unquam Colchi. Quis non uideat hoc totum ex principio Medæ Enniane deductum? ancilla enim Medæ apud Euripidem, & ex nostris Ennium, sic ferè cæpit. uersus autem notiores sunt, quàm ut à me sint huic loco inferendi: odiosa enim omnis ostentatio, præsertim ubi magnitudo rei non excuset.

Excipit hospitio iuuenes Aetæa relictos. Et in hoc uersu addidere quidam, Pater, ut bisyllabum Aetæa facerēt, cum tamen trisyllabum sit, ut paulò post in eundem hunc sensum: Dixerat Aetæes. Adde quod malè etiam scripserint, dum Oetam scribunt: sic enim montis est nomen.

Ut uidi, ut perij. Alij, Et uidi, & perij: mihi ex Theocriti & Vergilij imitatione hoc probabilius est uisum, magisq; poeticum.

Hæc animum & quota pars etiam mouere puellæ. Puellæ errore addiderant, & legerant omnes possent mouere, qui non uidebant saltem obstare syllabæ quantitatem,

E G N A T I I

tem, si monere perpetuum facerent modum. quare nos ex perpetuo perfectū fecimus, sensu, & syllaba quadrante.

Aut nos Scylla rapax. Quid est quod Scylla meminerit, quæ adeunda illis ex Ponto redeuntibus nequaquam erat? an errore muliebri, & animi mœrore quid dicat, nescit? an Ouidius id innuit: Argonautas mari iactatos, quod Græci etiā poetæ quidā cecinere, ad Africæ litus apulisse, ut uel inuiri Scyllæ Charybdisq; uortices subierint?

At subito nostras ut Hymen cantatus ad aures.

Quid alij senserint in hoc uerbo, quod ad syllabæ momentum attinet, haudquaquam nos fugit: mihi tamen probabilior eorum est uisa ratio, qua syllabam hanc corripiendam esse crediderunt. unde & ex uetustis codicibus, ut, addidimus; & paulo post in altero uersu, &, particulam substituimus, cum impressi ad hanc diem codices, Turba ruunt Hymen clamant, habuerint. Nec uerò illis Catullianum carmen fauerit, ubi ille intercalari numero uidetur quandoque producere; cum diuersam ille secutus sit rationem, & licentior aliquanto in syllabarum spatijs habeatur.

Turba ruunt, & Hymen clamant: Hymenæe frequentant. Adeone quosdam esse uel grammaticæ rationis expertes, ut non aduerterint Hymenæa legi nequaquam posse: unde enim ille accusandi casus in a deducatur? aut quis quarto casu Hymenæa dixit, cum uero rectus exeat? sed nobilissimi saltem poetæ testimonio admoneri poterant. qui in libris de Ponto sic scribens ad Maxim. cecinit: Ille ego, qui cecini uestros Hymenæon ad ignes. Verum in Ibin de hoc, hisq; similibus alia. nam nec scribamus iustum nunc opus, & admonere tantum lectorem uolumus. Alioqui & Hypermnestra, Vulgus Himen Hymenæe

OBSERVATIONES.

8

menæe uocant. Et Catullus, Hymen ò Hymenæe Hymen.

EX LAODAMEIA.

Linguaq; mandantis. Sic emenda, cum hætenus mandatis, legeretur.

Dux pari. Ineptum, & perridiculum est, quod opici quidam, & malè initiati litteris, Dispari, ex HomERICA Rapsodia supponendum contendere.

Quem non uiolauimus ignem. Non faces ab Ouidio pro igne intelligi subsequens uersus segnissimum quenque admonere poterat, sed cum ignem, quem cum aqua à nona nupta tangi moris erat. Plutarchus in Problematicis, & alij: nam & quinque faces adhibebantur, quemadmodum panis cum aqua in eisdem nuptijs. Dionysius Alicarnassens.

EX HYPERMNESTRA.

Quid Iò freta longa pererras? An hic, ut in Ibi, primam huius dictionis corripuit? an uero uox est exclamantis?

EX PARIDE.

Sed Nymphis etiam, curaq;, amorq; fui. Quid est, quod Nymphis curam se fuisse dicit? An quod alias præter Oenonen amarit?

EX HELENÆ.

Militia est operis altera digna tui. Sic enim libentius legerim.

EX HERONE.

Leandre. Tu uide, ne ubi producit prima syllaba, Græcorum de more Leandre sit scribendum.

EX ACONTIO.

Et Thetidis quales uix reor esse pedes, Thetin ex Homeri Rhapsodia innuit.

Mace-

EGNATIUS

Maceror interdum. Grāmatici quidam, dum macerari uerbum prima correpta pronunciari posse contendunt, uersiculum hunc ingeniosissimi uatis contaminauerunt, non aduertentes inuersum esse uerborum ordinem, & sic restituendum, ut nos emendauimus.

Si generosa probaris. Sunt qui probatis malint, ac si dicat, tu, tuiq; omnes probatis stemmata in coniuge.

EX CYDIPPE.

Tunc mea difficilis. Sic legendum, non difficilis, quando melius dicatur, Nauem deductam difficili aequore.

His tamen aduerso. Vide ne, legendum sit bis, ut significet Cydippe non semel uentum aduersum fuisse.

Miror & innumeris structam de cornibus aram.

Non ego hoc loco plura, quam quæ Politianus de ara Delij Apollinis ex cornibus facta frequentibus, addam. Ad illum diligentem lectorem relegamus.

Et de qua pariens arbore nixa dea est. Oliua, palmaq; arborem, cui Latona pariens innixa est, inuit ipse in 6. Metam. Illic incumbens cum Palladis arbore palma. Sed Plutarchus fontium facit hæc nomina, obiectaq; Latona draconis specie præcipit asse sese de saxo territam. Græcis hæc auctoribus cantatissima sunt. Satis nobis est digito fontem querere uolentibus ostendisse: nihil enim ineptius, aut frivolum magis enseo, quam ubi in puerilibus ostentare ingenium, aut eruditionem uelis.

In læuū uersor, cum uocat ille, latus. Iam quis nō uideat legendū læuū, nō dextrum? si quidē decumbentes, dū auer santur eos, qui inuisunt, in læuū reclinent latus, necesse est.

Mirabar quare tibi nomen Acōtius esset. Si Euripidis illa in Polynicis nomine interpretatio iure irrita, explosaq; est à doctis, nescio an hæc probari Ouidiana satis do-

beat,

OBSERVATIONES.

9

beat, cū in eius nomine laudat Cydippe, quasi iam inde a puero sortiri nomen hoc potuerit, quod in illā iaculaturus esset amoris faciē: αὐτὸν nov. n. Græcis iaculū. Sed hæc quādoq; poetis usurpata, in earū præsertim personarū seruando decoro, quas minus prudentes peritasq; introducunt.

Teq; tenente deos. Omnes hæctenus Deo, nullo, nisi fallimur, sensu.

Ex Sapphus epistola Egnatius lectori.

Contulimus olim in hanc epistolam aliquanto plus industria, ac curæ, tum quod ceteris corruptior hæc erat, tum quod tametsi cum reliquis ab Ouidio scripta uidetur, illam tamen doctissimus quisq; ita semper admiratus est, ut secernendam ab alijs censuerit, ac si inter illos minores patricios allecta, communem sortem non ferat, eminereq; statim inter ceteras debeat. quare & Calderinus, & ante illum Merula, ueluti in Olympico stadio celebres athletæ, non citra pulueris (quod aiunt) tactum desudarunt, & ut coronam reportarent, contenderunt, ac si Pythia illa, ac Nemea, uel si qua alia in terrea Græcia celebrabatur olim, non ueram cumulatamq; uictoriæ gloriam afferrent. Et sanè ut illa quidem sacra omnia erant, & Olympicus agon, uel Iouis maiestate, uel Herculis, qui primus instituit, auctoritate, uel etiam loci magnitudine, ac claritate cetera terræ Græciæ præstabat: ita hæc epistola, tametsi cū reliquis scripta sit, & auctoris ipsius maiore quodam studio, & personæ, quam sustinet, grauitate, & euentu maxime memorabili digna semper est uisa, quæ & principem sibi locum uendicaret, & maiorem diligentiam exposceret. in qua si à uiro in primis erudito, ac de studijs nostris optime merito dissentire

B

in

in paucis uidebor, ignoscet ille cū ceteris, cū in non paucioribus illum & sequar, & laudem. Utinam quā eius litteras, ac studium emulatione multorum digna iudico, tam possem & cetera his emulanda proponere.

Sappho Phaoni. Non ingratum tibi lector, futuram fabellam existimo, non animaduersam ab utroq; cōmentatore, quā primo adolescentiæ nostræ tyrociniū ex Grecis scriptoribus in racemationum nostrarum capite uulgauimus. tu, si uacat, inde eam petas.

Nunquid ubi. Alij, Ecquid ut, emendarunt: sed ipsi uiderint: mihi uetus lectio non immutanda est uisa, ubi præsertim auribus illa obsequatur magis, & consensu etiam probetur eruditiorum.

Elegeia flebile carmen. Et hæc lectio mihi semper uisa probabilior, quā elegi uerbum, aut elegi quoq; quod substituere quidam, id quod inconcinnum, absurdumq; uidetur, nec ingenio poetæ congruens. qua autem ratione fiat, ut syllaba ea longa sit, & auctorum usu probatur, & à ratione non abhorret.

Nec mihi Pyrino subeunt Mnaiske puellæ,

Nec me Lesbium cetera turba inuat.

Neq; accusare quempiam est animus, nec tantum mihi assumo, ut si quid alijs diuersum à me senserint, id ego statim ad inuidiam meam traham. sua cuiq; placent. ego mea ut non multum admiror, sic ubi melius nihil habeo, non facile contemnere, aut damnare soleo. illud tamen in bonam partem dictum antè accipiant uelim, quòd immutarint lectionem, totamq; inuerterint non mutatuos fuisse, si rem consideratius expendissent. quē enim, quæso, Pyrrhiades à Pyrrha, aut à Methymna Methymniades deduci possunt? aut unde hæc tam insolens, tamq; absur-

da

da deductio? dicimus quidem Lesbiam, Pelesgiadem, Acheiadem, Heliconiadem, & cetera id genus, sed ut ratione non careant, non tamen Pyriadem, Methymniadem, non magis quam Mithyleniadem, Romaiem, aut Chyrrhiadem, quod nec usus, nec ratio patiat. unde enim patronymicum hoc muliebre formatur, aut quomodo? si enim Pyrrhæus, ut Methymnæus est nomen possessiuum, ut sunt, nullo pacto poteris inde hoc patronymicum deducere. aut enim Pyrrhæas faciet, aut per dissolutionem Pyrraias. utrum autem dixeris, & duriter, & insolenter id deduxeris. quòd si Pyrræades legeris, syllaba claudicet necesse est. nos igitur à ueteri stabimus lectione. examinent illi rem totam, ut ingenio excellunt, & eruditione præstant: facile, ut opinor, recantabunt.

Quas hic sine crimine amant. Non displiceret ea lectio, quam astruxere, Quas non sine crimine amaui. sed interim ampliari iudicium postulo.

EX SAPPHO.

Nec me despicias, si sum tibi corpore parua,

Mensuramq; breuis nominis ipsa fero,

Diuersa longè est lectio, quæ nunc circumfertur, scilicet, Sum breuis, at nomen, quod terras impleat omnes,

Est mihi: mensuram nominis ipsa fero.

Sed uos erronem tellure. Alij, O uos erronem. uetus lectio,

Nec uos erronem tellure admittite nostrum.

Nisiades matres, Sicelidesq; nurus. Alij,

Nisiades matres, Nisiadesq; nurus: ut sit geminatione incundius carmen.

Tu quoq; quæ immites celebras. Alij sic emendarunt,

Tu quoq; quæ montes: sed uiderint illi, ne montanum, ac subagreste quid oboleat hæc emendatio.

REGNATIUS

Non Arabum noster rore capillus olet.
Alij, Non Arabum noster dona capillus olet.

Non ut ames oro, uerum ut amare sinas.
Sic corriges quemadmodum id, quod sequitur,
Admonuit quamuis. Alij, Admoneat.

Per tibi qui nunquam longè discedat amorem. Alij orn-
nes, discedit: nos ex affectu optantis feminae illum mo-
dum substituimus: ac si dicat, qui ut nunquam discedat
& abeat à me, opto.

Postquàm se dolor imminuit, mea pectora planxi. Alij,
Nec pectora plangi. ubiq; tamen Ouid. priori uerborum
forma hanc sententiam contexuit, ut Canace, Exieram
thalamo, tunc demum pectora planxi. & Medea, Proti-
nus abscissa plangi mea pectora ueste. Adde quòd uix dica-
tur, nec puduit plangi pectora, sed plāgere, ut exululare.

Frondebis & nullæ dulce queruntur aues. Vbi olim
mille, nullo sensu, emendabis nullæ: aliter & syllaba nu-
tet, & sensus non quadret.

Grata prius lacrymas cūm bibit herba meas. Omnes
hactenus, cōbibit, legere: mihi, Cū bibit, nō dispiceret: ut hic
planè sit sensus, incubuisse se in locū frequētius, ubi antè
iacuerant, cū interim herba, locusq; ante illi gratus exci-
peret suas lacrymas, quæ fluerēt ad Phaonis memoriam.
si quis tamen &, cōbibit, probat, nō admodū repugnem.

Sola uirum non ulta prius. Emendabis Pie. Prius, e-
nim casta uox semper uisa est, ac nihili.

Est nitidus, uitroq; magis perlucidus amne Fons sacer.
Alij aliter, Est nitidus, uitroq; magis perlucidus amnis.

Vna nemus. Quid enim sibi uelit uetus lectio, non ui-
deo, Vnda nemus, quando & Domitius iam antè id agno-
uit, & sensus una exposcit.

Ante

OBSERVATIONES.

11

Ante oculos uisa est Nais adesse meos. Non possum
non admirari tantam lectionis uarietatem in codicibus de-
prehendi: uetus enim lectio sic ferme habet.

Formosus puer est uisus adesse mihi. nunc alij diuersè
legunt, Constitit ante oculos Nais una meos. ubi miror,
quid sibi uelit hoc nomen, quod quidā legunt per ypsilon.
manuscriptus codex noster sic habuit, ut emendauimus.
quā igitur malint, eam sequantur. Illud testari possum,
ueteri si lectioni steteris, dissentire à sese Ouid. qui statim
non ad Cupidinem sed ad Nympham, id est hāc Naiada
conuersam Sappho faciat, cū inquit, Ibimus ò Nympe:
quo in uersu grauis insederat error, ut Nymphas alloqui
uideretur cum Naiadem Nympham, quæ oculis obie-
cta illi fuerat, alloquitur, & sic Nympe uocandi ca-
sus erit, Græcorum more unitatis numero.

Nec mora iussus amans tenuit lectissima Pyrrhæ

Pectora, Deucaliō igne leuatus erat. Admonuimus
iā aliās uarietate lectionis incredibile deprehendi in hac
epistola. nā quidam adeo diuersi abeunt, ut nec uerba, nec
sensus cū ueteri lectione cōueniant. mihi non tantū animi
fuit, ut tantā immutationē admittere, integrū relicturus
alijs, qd magis illi probaturi sint: alij igit fortasse nō malè,

Nec mora, uersus amor fugit, lentissima mensi

Pectora, Deucalion igne leuatus erat.

Ibimus ò Nympe. Vocandi casus est unitatis nume-
ro, & Græco more enuntiatus.

Grata lyrā posuit tibi, Phæbe, poetica Sappho. Domi-
tius, & alij Poëtica Sappho (ignoscant illi) tam perpe-
ram legunt, quā malè interpretantur. nemo enim nesci-
re potest, qui uel Græcis elementis imbutus sit, non dici
substantiuē unquam sic Poëticam: dicimus enim Poë-

E G N A T I I

ticam artem, ut Horatij ars poetica, sed Poëtriam muliebri genere ut Poëtam, quod Græcis in primis peculiare est. nomina nãque hac forma apud illos multa, ut Ἀλπία, μεδίσια, ποιήσια.

Lesbides æquoreæ, nupturaq; , nuptaq; proles.

Sic omnino melius, ut illud etiam, quod sequitur, amatæ potius, quàm amare.

Me miseram dixi quem modo pene meus. Malè uetus lectio quæ, nos uerò quem, alij quam. (cibus.

Ecquid ego hæc precibus? Alia lectio, Ecquid ago pre-Puppiq; tuæ uotina paramus. Quis non uidet, etiam reclamante codicum fide, legendum paramus, non parantur ex amantis affectu? significare enim uoluit nuncupata à se ipsa uota pro Phaonis reditu.

Non tamen inuenies, cur ego digna fuga.

Hic uersus per parentesim omnino legendus est.

HÆC sunt, Bertuti optime, quæ à nobis summo studio, ac diligentia in hanc epistolam iam pridem elucubrata, breuissimè, uti uides, complexi sumus. tu, ut sperò, non parum uoluptatis iam ex hac lectione capies, ceteri etiam emolumentum, quando epistolam, omnium elegantissima, iam nunc legetur, ut intelligi possit. quin etiam & Domitio ipsi, uiro planè erudito, & in hoc commentandi genere facile principi non paruam opem attulimus, quippe qui labores hominis partim neglectos, partim etiam sedatos, ita restituiimus, ut ipse cum suo Nasone percipi tādè queat. nã præter alia sanata ulcera, Græca omnia, quæ desiderabatur, testimonia subtexeda in eius cōmentarijs curauimus. Bene uale, nec quæ alij nuper emendarunt, contemne: multa enim in illis bonæ frugis inuenies, ut industriæ illorum non parua habenda sit gratia.

EX

OBSERVATIONES.

12

EX IBI.

Pugnabunt iaculis dum Thraces, Iaziges arcu. In cuius uersus interpretatione, lapsus Domitij miror, qui Iapides & legat, & interpretetur, ac si nesciat inter Scythas id genus hominum Ponti accolas ab omnibus & geographis, & poetis annumerari. quorum testimonia breuitati institutæ studens omitto. Iapides certè nusquam lectum arcu, & sagittandi peritia celebres.

Quiq; ab equo præceps in Aleis decidit arnis. De Bellerophonte intelligi nulli dubium. quòd uerò Aleis arnis, non alienis erat legendum, admoneri uel Homericæ lectione potuere, qui in ξ, ita cecinit:

Ἡ τοι ὀκκοπέδιον & ἀλίων ἰδὸν ὁ λᾶρ

Ὀν θυμὸν κατέδον πᾶτον αἰδῶπον ἀλειείων.

Hæc carmina Cicer. in 3. Tuscul. ita interpretatus est: Qui miser in campis mærens errabat Aleis, Ipse suum cor edons, hominum uestigia uitans. qui uersus quòd ad Alëos campos attinebat, corruptè antè habuit alienis. Di Eri autem Alei campi, & τῶν ἀλῶν, id est, errore: traditum enim est ipsum Bellerophontem elatum rerum magnitudine, quas gesserat, ad cælum uolandi cupidum, pegasi equi aligeri opera usum, id quod molestè Iupiter ferens, asilum immisit Pegaso: quare inde excussus in Lyciæ campum decidit, qui de continuo errore primis Alei nomen dedit. quem equum mox Aurora à Ione munus accepit continui eius cursus solatium. Sunt qui aspirent dictionem, & τῶν ἀλῶν πηγυμένων. Dictus autem Bellerophontes, seu Bellerophon, qui ante Hipponoos, ab interfecto Bellerō Corinthio.

Vel tua ne pœnæ genus hoc cognouerit unus. De Metio

B 4 Suffe.

Suffetio Albanorum dictatore ab equis, Tulli regis iussu, distracto intelligendum. Virgilius, Nec procul inde citæ Metium in aduersa quadrigæ Distulerant: at tu distis Albane maneres.

Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis. Εἰς αἰὼν Ἄλφειά Græci appellauere Ionem, qui penatibus præesset, atque intra proprios lares coleretur, quando Τῆς ἐξ αὐτοῦ domus ipsius circuitum appellant, unde & hic Hercæus Iupiter, & apud Virgilium, Aræ Hercææ.

Aut ut in Amyntiadem. Pansaniam Philippi Macedonum regis Amyntæ filij interfectorem notat, unde Amyntiadem illum poeta nuncupat.

Nataq; ut Acacide. Laodameiā fortē Alexātri Pyrri filij uirginem intelligit, quæ à Milone Aetolo, ut Iustinus lib. 27. est auctor, interfecta per summum est scelus.

Cantarides. Vermiculus hic ficis, & fraxino, ac albæ rosæ innascens, ac peuce, presentaneum uenenum habitum, ut tamen remedia secum habeat alas, quæ in quacūq; parte uenenū sit, auxiliatur. Memoriae proditū, Cossinio equiti Romano, & Neronis principis amicitia claro, dū Echene correptus esset, à medico datis interiisse. hę Vticensi Catoni obiecta in Cyprij regis auctione, quas sestertiis 60. addixisset, non tati gemas uenditurus, quāti nūc uenenū.

Pherei. Iason hic à Pheris Thessalicis, quas tyrannide oppresserat, dictus Pheræus, de quo Cicero, & Plin. 7. qui deploratus à medicis uomitū morbo, cum mortem in acie quæreret, uulnerato ab hoste pectore, salutem inuenit. ita illi hostilis gladius salutem attulit, quem medici sanare nulla ratione potuerant. hunc Thebe uxor, adiuantibus conscis, tandem interemit.

Aquas occultas. An fortē Alpheum fluiuium præterlabent-

labentem intelligit, qui subter mare in Siciliam lapsus, Arethuse fonti sese immiscet?

Vtq; uel Euridamas. Hic Medus ex Homeri interpretis testimonio fuit, qui circa Thrasylli fratris tumultum à Simone Larissæo tractus est.

Vnum qui toto corpore uulnus habet. Sic & ipse in Metamorphosi de Marsya, Nec quidquā nisi uulnus erat.

Vtq; Dryatide. Lycurgum innuit, ut puto, Dryatis filium, quæ μῦθος Ἰνδῶν Græco epitheto appellatū inuenio, quod in altero tantū pede calceum haberet. hūc Homerus à Ioue lumine orbatum cecinit. quare quod altero pede laesus esset, cultum pedis disparem Naso ingeniosè dixit.

Tisameniq; patri, Callirhoesq; uiro. Quis dubitet Calligones malè à Calderino legi, fabulamq; absurdè cōfingi? tu igitur Alcmaonem, Amphiarai filium, matricidā intellige: qui cum ad Phegeum Alphesibææ patrē uenisset, ut furore ac insania purgaretur, in quam ob matris Eryphiles necem inciderat, Alphesibæam, dato prius illi monili, in uxore purgatus accepit. inde profectus, Callirhoen Acheloi filiam admauit. cumq; illa non aliter innuptias concessura foret, quā monile accepisset, rediit ad Alphesibæam Alcmaon, monileq; repetēs, à Temeno, & Axione fratribus Alphesibææ est interfectus, quos soror tamen in ultionem mariti necauit. Hoc ipsum Ouidius secundo de Remedio amoris sic cecinit:

Amphilochi frater ne Phægida semper amaret,
Callirhoe fecit parte recepta tori. Hanc rem & in Metamorphoseōn 9. perstrinxit: Filia nēue magis capiti sit fœda parentis, Quā tua uel Pterela, uel tua Nise fuit. Cymethonem Pterelæ Taphiorum regis filiam, quæ Cephalī, Amphitruonem in expeditionem secuti, capra amore

EGNATI

amore est, nemo non nosse potest. de qua eadem, quæ de Nis-
so & Scylla fabulata est Græcia. illa enim & patrem, &
patriam hosti prodidit, abscisso patris fatali capillo. Plau-
tus in Amphitruone, Pterelam ab eo interfectum, solus
omnium, quos legerim, prodidit.

Vt quos dux Pænus. Acerranorum senatores ab Han-
nibale per fraudem captos, & in puteum demersos notat
Valerius 9. & Appianus Libyco.

Frater ut Antei. Busirim eodē patre natū, quo Anteus
innuit, ut Probus noster auctor est in Geor. Qualis autem
fuerit Busiris, notius est, quā ut pluribus explicare debeā.

Vt Sinis, & Sciron, & cum Poliphemone natus.
Hic & Procrustes cognomento dictus est. Filius & Cere-
ris. Pluton ex Iasio gentium & Cereris, Hesiodus cecinit
in sua Theogonia, cuius nomine diuitias & opes Græci ap-
pellant. nam πλούτος diuitiæ. Cæcus ab Aristophane in
fabula Pluto dictus, quod rarè ad bonos viros adeat.

Solaq; Limone. Hippomenis filiam, de qua suprā, Li-
monem appellauit, quod fame, quæ λιμός à Græcis dici-
tur, cum equo à patre intra domum inclusa perierit, qui po-
stea, locus Athenis ab ipsa puella & equo nomen habuit.
De hac Aelianus 14. omnimodæ historiæ sic scribit: Hip-
pomenes unus ex his, qui à Codro originem ducebant, cum
calumniæ impatiens esset, quod filia Limone adulterium
commisisset, illum quidem cum filia currui alligatum, dila-
niandum curauit, filiam uerò cū equo domi inclusit. quoad
fame periit. unde Græcis prouerbialis locutio, Hippome-
ne magis impius Diogenianus.

Lirnesius heros. Quid si Cygneius legatur, & Tenes,
unde Tenedos insula dicta, arce à patre inclusus intelli-
gatur? De Tene autem & Securi Tenedia plura aliās.

Vt

OBSERVATIONES.

14

Vt satus Hippomoo. Diximus Bellerophontem antè
Hipponoom appellatum, ut melius & hic Hiponoo, qua-
lisq; hic sit.

Quiq; Licurgidem letauit, & arbore natum, Idmo-
nāq; audacem, te quoq; rumpat aper. Tres hic intellexit
Ouid. ab apris occisos, & primum quidem Ancæum Ly-
curgi, & Antinoes filium, de quo sic Apollo.

τρεῖς δὲ νεμεῖεντο ἰσὶν

Λυκάος τὸν μὲν ῥαπατὴς Λυκέρου ἐπέμπε.

Hic uerò ab apro Calydonio in summo inguine percus-
sus cecidit. Ouid. 8. Quāq; est uia proxima leto, Summa
ferus geminos direxit ab inguine dentes, Concidit An-
cæus. Alter uerò est Adonis Cynaræ ex Myrrha filia ge-
nitus, quem fabulantur intra corticem matris, iam in ar-
borem Myrrham mutata educatum, & suo tempore inde
emissum. nam Idmon Asteriæ, & Appollinis proles apud
Mariandinos ab apro necabatur, clarus præcipuè uaticini-
o. hunc tamen Balbus morbo perijsse prodidit in quin-
to. Quid est autem, quod audacem Idmona uates ingenio-
sissimus appellat? an quod cum sciret in expeditione illa
se moriturum, certæ morti pro laude sese exposuit? quod
summæ audaciæ censetur opus: quod & Apollonius &
Balbus noster ita in primo canit:

—Lacrymæ cecidere canenti,

Quod sibi iam clausos inuenit in ignibus Argos.

Inclususq; necem tanta patiari, ut ille

Non profecturæ conditor historiæ. Non iustum opus
hoc scribimus, sed studiosis tantum, & industrijs prodesse
contendimus, atq; ideo quāto breuius fieri potest, rē ipsam
perstringimus. Domitius hoc in loco nescio qd de Chærillo
malo illo rerū Alex. scriptore cōfingit nullo satis auctore
certo,

EGNATII

certo, cū de Callisthene philosopho & comite Alexandri
sentiendū sit. Hic Arist. ex sorore nepos, dū ferre regis in-
solentiā non posset, qui sibi Ammonem patrē assereret, in
odium eius incidens, tanquam coniurationis Macedonicæ
conciator, inedia mori coactus est, canes cū cane inclusus,
& ad ludibriū diu gestatus. Illi uerò excellens ingenij uis,
aut historiæ à se conditæ de Alexandri rebus monumenta
parum profuere, Iustino, Seneca, Curtio, & alijs,
Vtq; repertori nocuit pugnacis iambi,

Sic sit in exitium lingua proterua tuum.
Non ego is sum, qui Domitij ingenium non probem, di-
gnūq; uiri propositum non maximè admirer, qui, cū ea
etate esset, (quantum enim & trigessimū uite annum
agens obiit) tota, tantaq; edidit, quot, quantaq; in hoc ge-
nere ad hanc diem nemo: in quibus si ille lapsus est inter-
dū, ut facile omnes labimur, non tamē nō dignissimus om-
niū laude & cōmēdatione sit, in his præcipuè, quæ primus
aut inuenit, aut explicauit. Fuit ille, quod negare non pos-
sumus, aliquanto audacior, quod comparatam sibi aucto-
ritatē, & gratiam, multorum fauore conciliatam, retinere
quauis ratione, & arte contendit, ut multa etiā præcipita-
re coactus sit, quæ, si diutius uixisset, forsitan emendasset:
ut hoc ipsum, de quo agimus. in quo loco partim breuior
est, quàm tanta res exposcebat; partim etiā quedā, quæ su-
stineri nō possunt, inculcat. nā de Archilocho intelligi cer-
tum est, qui ex Paro insula iābici carminis auctor apud
Græcos celebris extitit: qui tanta carminis acerbitate in
Lycāben focerū inuectus est, eiusq; filias, ut ad laquei mon-
tē utrosq; compulerit: sed quod ab his interfectus sit, quod
Domitius addit, nō inuenias: quin contrā à Calonda quo-
dam, cui Corax cognomentū fuit, in acie fortiter pugnas
occi-

OBSERVATIONES.

15

occiditur, quæ Pythium oraculum postea arguit. quod &
Plin. lib. 7. prodidit, nec prius expiari à cæde potuit, quā
excusata cæde, eaq; in necessitatem reiecta, illi ad Tanarū
parentasset, unde prouerbiū Græcis, ἀρχαίον ἰπατῆος,
in maledicos. Sed ad hūc locū minus hæc faciunt, cū Ouid.
non eius cædem, sed id potius sensisse uideatur, quod Lace-
dæmonij libros Archilochi è ciuitate sua asportari iusse-
runt, quod eorum parum pudicā ac uerecundam lectionem
arbitrabantur plus moribus obesse, quàm ingenijs prodes-
se posse. Quod igitur ille domum sibi inuisam maledictis
incessauerat, adeo ut nec sibi ipsi parceret, benè ab Oui-
dio dictus, linguā habuisse in suum exitium proteruam.
Vtq; Lyre uates fertur perijsse seueræ,

Causa sit exitij dextera læsa tui.
Quid si Philoxenum Cythereum Dithyræborum poe-
tam intelligas? quod enim de Aristophane nescio quo Do-
mitius cōminiscitur, perridiculum est. nam & Dithyræ-
borum poetæ seueritas Lyre congruit: & quæ sequuntur,
ab historia non sunt aliena. cū enim apud Dionysiu hic a-
geret, nec eius poemata laudare posset ut inepta, & incon-
cinnā, in latomias cōiectus est: unde precibus amicorū ex-
tractus, cū Dionysium recitantem audisset, surrexit; &
Dionysio causam percunctātī, Satius, inquit, est in lapici-
dinis agere, quàm recitantem tyrannū audire, Cic. in epi-
stola ad Att. lib. 4. Reliqui est: ἀρχαῖον ἐλαττον τῶν τιμῶν
ἡσέμε. non mehercule possum; & Philoxeno ignosco, qui
reduci in carcerē maluit, quā talia. hic tandē cū Tarentū
aufugisset, reuocatus ab eodem Dionysio per litteras, nihil
aliud respondit, quàm a, litterā: unde in adagiū, Philoxe-
ni libellus, de his, qui rē aliquā facere nolint, usurpant: &
Græci, In latomias, id est, lapicidinas cōiici, cū aliquem
in

E G N A T I I

in malā rem abigendum significare uolunt. Sit autē hec
æstimatio non iudiciū. nā non satis liquet, an incorrupta
sit lectio. quid enim sibi uelit, quod lasam dicat dexterā
exitij causam, coniectare non liquidò possum. Illud omitte-
re nō est uisum, quod uarię historię quarto Aelianus pro-
didit: Aeschylū Tragicum ab Atheniensibus impietatis
crimine fuisse damnatū, quem cum lapidibus obruere. A-
theniēses parati iā essent, Aristēē minori natu fratri exe-
renti brachiū, cui manus abscissa fuerat Salaminia pugna,
ī qua prę ceteris insignē gloriā retulerat, facile ciuitas fra-
tre donauit, memor uirtutis Aristēē in nauali plio nauatę.

Et tibi coniugij nox prima nouissima uitę,

Eupolis hoc periit, & noua nupta modo.

Domitius Eupolim ueteris comędię scriptorem falso
putat: ego ex tertio Epigrammaton animaduerti alium
fuisse hoc nomine adolescētem Nitia filium, qui Glycerio
Euduci filia uxore ducta, testis lapsu cum noua nupta obri-
tus est prima nocte. Gręci uersus hi sunt ex 3. lib. duo.

Εὐπολὶν ὥς ἀχαιὴν τε γλυκίον, ὧν ὑμεῖοιον
ἔσβεισεν ἐν πρῶτῃ νυκτὶ πρὸς θάλαμῳ.

Vtq; cothurnatum periisse Lycophrona narrant. Qua-
re cothurnatum Lycophrona appellauit Ouid. à Domitio
pretermissum esse miror: neq; enim quod Alexandrā opus
cōposuerit iābico carmine, quod opus adhuc extat, cothur-
natus est dictus, sed quod & tragędias complures, quarū
maximē celebres Maratonios. Oedipus, & Nauplios.

Quodq; suę passa est pellex inuita sororis. Sic legen-
dum hoc carmen sensu huiusmodi, ut lingua sic illi ab-
scindatur, quemadmodum Philomelę contigit, quę in-
uita pellex sororis fuerit.

Et puer Harpagidę. Sic & legendum, & de Harpa-

OBSERVATIONES.

gi filio, quem Atyages Medorum rex patri epulandum
apposuit, intelligendum, Iustino, & Herod.

Vtq; duobus idem dictis modo nomen habenti,

Præfocent animę noxia mella uiam.

Hūc Higinus Glaucū filiū Minois scribit qui in uasis mel-
le suffocatus, Aesculapij ope reuixit. sed & Claudian.

Cretaq; (si uerē narratur fabula) uidit

Minoum rupto puerum prodire sepulcro.

Quam senior uates auium clangore repertum,

Gramine restituit: mirę nam munere sortis,

Dulcia mella necem, uitam dedit horridus anguis.

Nec tibi si quid amas felicius Hæmone cadat.

Vidit hoc in loco certe Domitius meliora, nec tamen sequi
potuit. nam quis hic fuerit Hæmon, diligentius explican-
dū omnino fuerat. hic uero Hæmon Creontis filius minor
natu fuit, Menæcei, qui se pro patria deuonit, frater, cui
Antigone Oedipi filia, desponsata fuerat. illa uero patrē
in exsilium secuta, Hæmon à Sphinge dilaniatus est, Eu-
ripidi & eius interpretibus.

Telli genus hæreat illud. Offe enim marinę turturis,
Telegonus Vlysem patrem interemit, cōmentarius Ari-
stophanis & Dyctis.

Vtq; loquax. Anticulū Polit. in Miscellaneis ex Ho-
merica Rhapsodia significari uoluit. in quo tamen Polit.
error apparet: neq; n. necauit illum Vlyses, sed eatenus
cōpressit illi labia, quatenus Helena affuit. Error autem
ex uerbi Græci similitudine facile ortus: nā quod πνέξεν
& πνέξεν litteris parum distant, imposuit Politiano.

Comicus ut liquidis periit. Scio de Terentio hic esse
quosdam suspicatos; sed quid si Eupolim intelligas; quem
cōstat ex Aristoph. cōmētario ab his, in quos Baptas a-
cerbissi-

acerbissimā comædiā scripserat, mari immersum suffoca-
tumq; ? qui Comicus per excellentia appellari potuerit.
Vtq; cothurnatum uatem tutela Diane

Dilaniet uigilum te quoq; turba canum.

Quod Domitius de Euripide scripsit, bene certè interpre-
tatus est; illud addidisset uellè, quod Aribeus Macedon,
& Crateus Thessalus, poetæ dum inuidet gloriæ, canes à
Lysimacho, Archelai seruo, immittēdos curarūt, qui secu-
rū illum inuaderent, & laniarent. non desunt tamen, qui
illum à feminis discerptum prodiderint, dum intempesti-
uè ad Craterū, Archelai amasium proficiscitur. sed eum
alijs, dum Nicodici uxorem sollicitat, interfectum scribūt.
Vixit autem annis 75, cuius ossa Pellam Archelai iussu
deportata sunt. sed & Gellius 15. non pauca.

Diripiantq; tuos insanis unguibus artus

Strimonie matres, Orpheon esse rata.

Vt illi malè Hymenæa, in epistolis quarto emēdarāt casu,
quod in Heroid. adnotauimus: ita hic aduersa ratione error
inoleuit. neq; n. uideo qui quartus hic casus enuntiari in-
on, possit. quod qui prima grammatices Græcæ rudimē-
ta perceperint, intelligere facillè poterunt. quare ex ma-
nuscripto codice, Orpheæ te esse rata, legas. Obstruētq;
famē patiaris limine tecti. Pausaniā Lacedæmonij Cléo-
broti filium innuit, de quo non plura dicam, cum Græcis
& Latinis monumentis omnia uulgatissima sunt.

Nunc quoq; pellit Iō.

Corripuit hoc in loco, ut superius in Hypermestra,
Que tibi causa fugæ, quid Iō freta longa pererras?

Cliniadæq; modo. Alcibiadis, Clinia filij, casum ex
Plutarcho in eius uita accipe, qui miserabili incendio se-
minius flammis ferroq; oppetijt.

P. OVID.

17
In primam epistolam argumentum.

Græcis ad Troiam cum maximo bellorum apparatu ob
Helenæ raptum proficiscentibus, Vlyssēs, Laërtis, & Anti-
clia filius, Penelopes nouæ uxoris detentus amore, infa-
miam simulans. comitatum negat. uerum tandem fraude
uiri à Palamede detecta, cum ceteris in Troianam expediti-
onem ire coactus est. ubi quantum & fraude, & uirtute
ualeret, ostendit. tandem pluribus peractis certaminibus,
post decennium Troia euerfa, cū in patriam rediturus cum
reliquis Græcorum principibus naues conscenderet, ob le-
gæ Mineræ indignationem, uastissimis procellis omnes
agitati sunt: inter quos Vlyssēs acerbæ tempestatis impul-
su in longissimam, utpote decentem peregrinationem agi-
tatus est. cum igitur Penelope, Icarij & Polycastes filia,
hactenus casta, huiusce tam longæ moræ causam ignoraret,
ad illum hanc epistolam scripsit: in qua illum multis ratio-
nibus in patriam reducere nititur, sic inquit.

PENELOPE VLYSSI.

Hanc tua Penelope lento tibi mittit Vlyssēs:

Nil mihi rescribas, attamen ipse ueni.

Troia iacet, certè Danaïs inuisa puellis,

Vix Priamus tanti, totaq; Troia fuit.

O utinam tunc, cum Lacedæmona classe petebat,

Obrutus insanis esset adulter aquis.

Non ego deserto iacuissem frigida lecto,

Nec quererer tardos ire relicta dies.

Nec mihi quærenti spatiosam fallere noctem,

C

Lassaret

obiciatoni oc-
currit per au-
tipophoram.

precatur in Pa-
ridem.
Lacedæmonia Me-
nelai regia i La-
conia, à Lacedæ-
mone Iouis
filio.

PENELOPE

Lassaret uiduas pendula tela manus.
Quando ego non timui grauiora pericula ueris?
Res est solliciti plena timoris amor.
In te fingebam uiolentos Troas ituros,
Nominē in Hectoreo pallida semper eram.
Sine quis Antilochum narrabat ab Hectore uictum,
Antilochus nostri caussa timoris erat.
Sine Menetiadem falsis cecidisse sub armis,
Flebam successu posse cavere dolos.
Sanguine Tlepolemus Lyciam tepescerāt haslam,
Tlepolemi leto cura nouata mea est.
Denique quisquis erat castris ingulatus Achius,
Frigidius glacie pectus amantis erat.
Sed bene consuluit casto Deus æquus amorī,
Versa est in cineres sospite Troia uiro.
Argolici rediere duces, altaria fumant,
Ponitur ad patrios barbara præda deos.
Grata ferunt nymphæ pro saluis dona maritis:
Illi uicta suis Troica fata canunt.
Mirantur iusti; senes, trepidæ; puellæ:
Narrantis coniux pendet ab ore iuri.
Iamq; aliquis posita monstrat fera prælia mensa,
Pingit & exiguo Pergama tota mero.
Hæc ibat Simois, hic est Sigeia tellus,
Hic steterat Priami regia celsa senis.
Illic Aeacides, illic tendebat Ulysses,
Hic alacer missos terruit Hector equos.
Omnia nanque tuo senior te quæuere misso,
Retulerat nato Nestor, at ille mihi.
Rettulit & ferro Rhæsiūq; Dolonāq; cæsos;
Utq; sit hic somno prodiutis, ille dolo.

Ausus

ULYSSEI.

18

Ausus es ò nimium nimiumq; oblite tuorum,
Thracia nocturno tangere castra dolo:
Totq; simul mactare uiros adiutus ab uno:
At bene cantus eras, & memor antè mei.
Usque metu micuere sinus, dum uictor amicum
Distus es Ismarijs isse per agmen equis.
Sed mihi quid prodest uestris disticta lacertis
Ilios? & murus quod fuit antè, solum?
Si maneo qualis Troia durante manebam,
Virq; mihi dempto sine carendus abest:
Diruta sunt alijs, uni mihi Pergama restant,
Incola captiuo quæ boue uictor arat.
Iam seges est ubi Troia fuit, rescandaq; falce.
Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus.
Semisepulta uirum curuis feriuntur aratris
Ossa, ruinosas occulit herba domos.
Victor abes, nec scire mihi quæ caussa morandi,
Aut in quo lateas ferreus orbe, licet.
Quisquis ad hæc uertit peregrinam littora puppim,
Ille mihi de te multa rogatus abit.
Quamq; tibi reddat (si te modò uiderit usquam)
Traditur huic digitis charta notata meis.
Nos Pylon antiqui Neleia Nestoris arua
Misimus: incerta est fama remissa Pylo.
Misimus & Sparten, Sparte quoque nescia ueri.
Quas habitas terras, aut ubi lentus abes?
Utilius starent etiam nunc mœnia Phæbi:
Iraſcor uotis heu leuis ipsa meis.
Scirem ubi pugnares, & tantum bella timerem,
Et mea cum multis iuncta querela foret.
Quid timeam ignoro: timeo tamen omnia demens,

C 2 Et

Ismarijs, Thra-
cijs ab Ismaro
monte.
Ilios Priami re-
gia, ab Ilios
Trois regis il-
lio.

Phrygia, regio,
in qua est Troia

miseriarum so-
cietas solarij lo-
co est.

Universidad de Deusto

quam miser est
qui amat.
Antilochus Ne-
storis filius non
ab Hectore, sed
Menone inter-
fectus, quare ue-
lus læceres Am-
phimachus ab
Hectore occisus,
ut scribit Hom.
Tlepolemus
Heiculis filius.
Patroclus Me-
nati filius sub
Achillis armis
ab Hectore oc-
cisus.
Hyperbole.
curæ fuisse Hy-
menæo quod o-
probatur.
aliarum fortu-
nam cōmendā-
do, querelā suā
iustiorē efficit.

per digressionē
gesta Troicæ nar-
rat.
antitheton.
Simois fluius
Troianus, Sy-
geus uero pro-
montorium.
Æacides Achil-
les ab Æaco
auo.
alii, Hic lac-
admissos

Rhœſus Thra-
cum rex a Dio-
mede, & Ulyſſe
occisus.

a constantia se commendat. ab immodestia procorum suadet.

Dulichium, Samos, Zacynthos insule in mari Ionio, siue Maliaco et Icario, per exornationem rhetoricam procos commemorant. Irus Ithacensis mendicus, nunc pro quous pauere. Melanthius aut pastor, aut loquax. pathos ab aetate & sexu. solebant sanguine propinquiores oculos clauere.

PENELOPE

Et patet in curas area lata meas.
Quaecumq; equor habet, quaecumq; pericula tellus.
Tam longæ caussas suspicor esse moræ.
Hac ego dum stultè meditor, quæ uestra libido est,
Esse peregrino captus amore potes.
Forsitan & narras, quàm sit tibi rustica conlux,
Quæ tantum lanas non finit esse rudes.
Fallar, & hoc crimen tenuis uanescat in auras,
Nehe reuertendi liber abesse uelis.
Me pater Icarius uiduo discedere lecto
Cogit, & immensas increpat usque moras.
Increpet usque licet: tua sim, tua dicar, oportet:
Penelope coniux semper Ulyssis ero.
Ille tamen pietate mea, precibusq; pudicis
Frangitur, & uires temperat ipse suas.
Dulichij, Samijq; & quos tulit alta Zacynthos,
Turba ruunt in me luxuriosa proci.
Inq; tua regnant nullis prohibentibus aula,
Viscera nostra tuæ dilacerantur opes.
Quid tibi Pisandrum, Polybumq; Medontaq; dirui,
Eurimachiq; auidas, Antinoiq; manus,
Atque alios referam? quos omnes turpiter absens
Ipse tuo partis sanguine rebus alis.
Irus egens, pecorisq; Melanthus auctor edendi,
Ulcimur accedunt in tua damna pudor.
Tres sumus imbelles numero, sine uiribus uxor,
Laërtesq; senex, Telemachusq; puer.
Ille per insidias panè est mihi nuper ademptus,
Dum parat inuitis omnibus ire Pylon.
Dij precor hoc inbeant, ut, euntibus ordine fatis,
Ille meos oculos comprimat, ille tuos.

Hoc

ULYSSES

19

Hoc faciunt custosq; boum, longæaq; nutrix,
Tertius immundæ cura fidelis haræ.
Sed neque Laërtes; ut qui sit inutilis annis,
Hostibus in medijs regnatenebre potest
Telemacho ueniet, uiuat modò, fortior atas;
Nunc erat auxilijs illa tuenda patris,
Nec mihi sunt uires inimicos pellere testis:
Tu citius uenias portus, & aura tuis.
Est tibi, sitq; precor, natus qui mollibus annis
In patrias arteis erudiendus erat.
Respice Laërtem, ut iam sua lumina condas,
Extremum fati sustinet ille diem.
Certè ego, quæ fueram, te discedente, puella,
Protinus ut redeas, facta uidebor anus.

In secundam epistolam arg.

Demophoon, Thesei & Phædræ filius, à bello Troiano in patriam rediens, maris tēpestatibus in Thraciam delatus, à Phyllide, Lycurgi & Crustumenæ filia, quæ tūc Thraciæ imperabat, hospitio & lecto benigne susceptus est: & cum aliquandiu secum fuisset, audita morte Mnestei, qui post eiectum ex urbe Athenarū patrē Thesea, imperium occupauerat, regni cupidine captus, Phyllidi fide data, se intra mensem reditum, fingens se ad res suas componendas ire, refarcitis nauibus, Athenas petiit: neq; de reditu curauit. Quattuor itaque exactis mensibus, Phyllis epistolam hanc scripsit: in qua suadet, ut beneficiorum memor, seruatis sponsonibus, in fide persistat. quod si negligat, uiolatum pudorem crudeli morte compensare minatur.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

Hospita Demophoon tua te Rodopeia Phyllis
Ultra promissum tempus abesse queror.
Cornua cum Luna plero semel orbe coissent:

metaphora à nautis. mouet pietatem a persona filij, aui, & sua.

possessum à Rhodope mōte Thraciæ, synecdoche.

P H Y L L I S

Littoribus nostris anchora pacta tua est.
Luna quater latuit, toto quater orbe recreuit;
Nec uebit Aethæas Sythionis undarates.
Tempora si numeres, bene quæ numeramus amâtes,
Non uenit ante suam nostra querela diem.
Spes quoque lenta fuit: tardè, quæ credita ledunt,
Credimus: inuita nunc & amante nocent.
Sæpe fui mendax pro te, mihi sæpe putauit
Alba procellosos uela referre Notos.
Thesea deuoui, quia te dimittere nollet;
Nec tenuit cursus forsitan ille tuos.
Interdum timui, ne dum uada tendis ad Hebrî,
Mersa foret cana naufraga puppis aqua.
Sæpe deos supplex, ut tu scelerate ualeres,
Sum prece turicremis deuenerata focis.
Sæpe uidens uentos cælo, pelagoque fauentes,
Ipsa mihi dixi, Si ualet, ipse uenit,
Denique fidus, amor quidquid properantibus obstat,
Finxit, & ad causas ingeniosa fui.
At tu lentus abes, nec te iurata reducunt.
Numina, nec nostro motus amore redis.
Demophoon uentis & uerba, & uela dedisti:
Vela queror reditu, uerba carere fide.
Dic mihi, quid feci, nisi non sapienter amaui?
Crimine te potui demeruisse meo.
Vnum in me scelus est, quod te scelerate recepi:
Sed scelus hoc meriti pondus, & instar habet.
Iura, fides, ubi nunc, commissaque dextera dextræ,
Quique erat in falso plurimus ore Deus?
Promissus socios ubi nunc Hymenæus in annos?
Qui mihi coniugij sponsor, & obses erat?

Hebrus fluius
Thraciæ rapi-
dissimus.

ironice simpli-
citatem crimen
uocat.

Cupido amoris
Deus.
Hymengus Li-
beni, siue Bac-

Per

DEMOPHOONTI.

20

Per mare, quod totum uentis agitur, & undis,
Per quod sæpe ieras, per quod iturus eras:
Perque * tuum mihi iurasti (nisi fictus & ille est)
Concita qui uentis æquora mulcet animum:
Per Venerem, nimique mihi facientia tela,
Altera tela arcus, altera tela faces:
Iunonemque, toris quæ præsidet alma maritis,
Et per tedifera mystica sacra deæ.
Si de tot læsis sua numina quisque deorum
Vindicet, in pœnas non satis unus erit.
Ah laceras etiam puppes furiosa refeci,
Ut, qua desererer, firma carina foret.
Remigiumque dedi, quo me fugiturus abires.
Heu patior telis uulnera facta meis.
Credidimus blandis, quorum tibi copia, uerbis:
Credidimus generi, numinibusque tuis:
Credidimus lacrymis: an & hæc simulare docentur?
Hæc quoque habent artes; quaque iubentur, eunt.
Dijs quoque credidimus: quid iam tot pignora nobis?
Parte satis potui qualibet inde capi.
Nec moueor, quod te iuui portuque, locoque:
Debit hæc meriti summa fuisse mei.
Turpiter hospitium lecto cumulasse iugali
Pœnitet, & lateri conseruisse latus.
Quæ fuit ante illam, malletem suprema fuisset
Nox mihi, dum potui Phyllis honesta mori:
Speraui melius, quia te meruisse putauit:
Quæcunque ex merito spes uenit, æqua uenit:
Fallere credentem est operosa puellam
Gloria, simplicitas digna fauore fuit.
Sum decepta tuis & amans, & femina uerbis:

chi & Veneris
filius, nuptiarum
Deus.
Demophoonis
iuranda com-
memorat.
Neptunum in-
telligit.
periphrasis de
Cupidine.

Ceres tedifera.

in se culpam
reiecit.

per colore the-
torum benefi-
cia obiectar.
quam honestis-
simis uerbis re-
ueneram ex-
primit.

sententia credu-
litati excusatur.

C 4 Dij

imprecatio loco
innotuit.

Universi Deusto

Theſei geſta.
Iarones in At-
rica.

Minotaurus.
Creontes The-
barum rex.

Centauria The-
ſeo ſuperati.

Attadæ a The-
ſeo i Naxo inſu-
la dereliſta Bac-
cho nupſit.

Tigres Bacchi
currum agunt,
quia ſunt ani-
malia ſitibunda.

periphras.

de reditu deſpe-
rat.
Biſtonis, lacus
Thraciæ.

ſimulatas blan-
ditias arguit.

PHYLLIS

Dij faciant, laudis ſumma ſit iſta tua.
Inter & Aegidas media ſtatuaris in urbe,
Magnificus titulis ſtet pater ante ſuis.
Cum fuerit *Scyron lectus, toruſq; *Procrustes,
Et *Schynis, & tauri, miſtaq; forma uiri:
Et domita bello Thebæ fuſiq; bimembres,
Et pulſata nigri regia cæca Dei:
Hoc tua poſt illos titulo ſignetur imago,
Huic eſt cuius amans hospita capta dolo eſt.
De tanta rerum turba, factiſq; parentis
Sedit in ingenio Crefſa puella tuo.
Quod ſolum excuſat, ſolum miraris in illo,
Heredem patriæ perfide fraudis agis.
Illa (nec inuideo) fruitur meliore marito.
Inq; capiſtratis tigribus alta ſedet:
At mea deſpecti fugiunt connubia Thraces,
Quod feror externum præpoſuiſſe meis.
Atq; aliquis, doctas iam nunc eat, inquit, Athenas:
Armiferam Thracen, qui regat, alter erit.
EXITVS acta probat, careat ſucceſſibus opto,
Quiſquis ab euentu facta notanda putat.
At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo.
Iam mihi, iam dicar conſuluiſſe meis.
Sed neq; conſului, nec te mea regia tangit,
Feſſaq; Biſtonia membra lauabis aqua.
Illa meis oculis ſpecies abeuntis inhaeret,
Cum premeret portus claſſis itura meos.
Auſus es amplecti, colloq; inſuſus amantis.
Oſcula per longas iungere preſſa moras;
Cumq; tuis lacrymis lacrymas confundere noſtras,
Quodq; foret uelis aura ſecunda, queri.

Et

DEMOPHOONTI.

21

Et mihi diſcedens ſuprema dicere uoce:
Phylli, fac expectes Demophoonta tuum.
Expectem, qui me nunquam uifurus abiſti?
Expectem pelago uela negata meo?
Et tamen expecto: redeas modò ſerus amanti,
Vt tua ſit ſolo tempore lapſa fides.
Quid precor infelix? iam te tenet altera coniux
Forſitan, & nobis qui malè ſauit amor.
Vtq; tibi excidimus, nullam, puto, Phyllida noſti:
Hei mihi, ſi quæ ſim Phyllis, & unde rogas.
Quæ tibi Demophoon longis erroribus actò
Threicios portus, hoſpitiumq; dedi.
Cuius opes auxere mea, cui diues egeni
Munera multa dedi, multa datura fui.
Quæ tibi ſubieci latiffima regna Lycurgi,
Nomine femineo uis ſatis apta regi.
Quà patet umbroſum Rhodope glacialis ad Hæmū,
Et ſacer admiſſas exigit Hebrus aquas.
Cui mea uirginitas auibus libata ſiniſtris,
Caſtaq; fallaci zona recincta manu.
Pronuba Tiſiphone thalamis ululauit in illis,
Et cæcinit meſtum denia carmen auis.
Affuit Aleſto breuib; torquata colubris,
Suntq; ſepulchrali lumina mota face.
Meſta tamen ſcopulos, fruticoſaq; littora calco,
Quaq; patent oculis æquora lata meis.
Sive die laxatur humus, ſeu frigida lucent
Sidera; proſpicio, quis freta uentus agat.
Et quacunque procul uenientia lintea uidi.
Protinus illa meos auguror eſſe deos.
In freta procuro, uix me retinentibus undis:

beneficia in De-
mophoontem.

regni ampliū
do.

Hæmus mēs in-
ter Thraciā &
Theſſaliā.

zona cingebā-
tur virgines, q̃
niſi a marito pri-
ma nocte ſolue-
batur. hinc ſol-
uere zonam, uir-
ginitatem amit-
tere.
Amoris uis.

auget commi-
ſerationem.

Mabile

PHYLLIS DEMOPH.

*Mobile quā primas porrigit æquor aquas.
Quomāgis accedunt, minus & minus utilis aſto,
Linquor & ancillis excipienda cado.
Eſt ſinus adductos modicè falcatus in arcus,
Vltima prærupta cornua mole rigent.
Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas
Mens fuit: &, quoniam fallere pergis, erit.
Ad tua me fluctus proiecſtam littora portent,
Occurrām; oculis intumulata tuis.
Duritia ferrum ut ſuperes, adamantæque, teque,
Non tibi ſic, dices, Phylli, ſequendus eram.
Sæpe uenenorum ſitis eſt mihi, ſæpe cruenta
Traiecſtam gladio morte perire iuuat.
Colla quoq; inſidis quæ ſe neſcenda lacertis
Præbuerant, laqueis implicuiſſe iuuat.
Stat nece matura tenerum penſare pudorem.
In necis electu parua futura mora eſt.
Inſcribere meo cauſſa inuidioſa ſepulcro,
Aut hoc, aut ſimili carmine notus eris:
Phyllida Demophoon leto dedit hoſpes amantem:
Ille necis cauſſam præbuit, ipſa manum.*

In tertiam Epiſtolam arg.

Poſtquam Græci Phrygiam appulerūt, urbes Troiæ finitimas, & præcipue quæ Leſbo inſulæ erant oppoſitæ, hoſtili more cœperunt depopulari. inter quos Achilles, Pelei & Thetidis filius, utranq; Ciliciam, & Thebanam, atq; Lyrneſiam inuaſit. expugnato itaq; Chyrneſio oppido, duas inſignes ſecum uirgines abduxit. Aſtmionem, Chryſes ſacerdotis Smynthei Apollinis filiam, & Hippodameiam, Briſeis natam, quæ deinde à paternis nominibus fuerunt cognominatæ. Chryſen autem Agamemnoni Græcorū principi, conceſſit, & Briſeida ſibi reſeruaſcit. ſed cum iam deo-

rum

BRISEIS ACHILLI.

22

rum iuſſu cogeretur Agamemnon, Chryſen patri reſtitueret, Briſeida Achilli ſurripuit. quamobrem indignatus Achilles, diu à bello abſtinuit, nec ullius ſuaſione, uel precibus ad arma aduerſus Troianos ſumenda animari potuit: nec poſtea Briſeida accipere curauit, quamuis illi Agamemnon cum maximis muneribus ultro miſiſſet. quare Briſeis ad eum hanc epiſtolam mittit, in qua conqueritur de eius nimia ira: rogatq; ut ſumat arma aduerſus Troianos, dummodo iam prius ab Agamemnone ultro oblatam recipiat.

BRISEIS ACHILLI.

*Quam legis, à raptâ Briſeide littera uenit,
Vix benè barbarica Græca notata manu.
Quaſcunque aſpices, lachrymæ fecere lituras.
Sed tamen hæ lacrymæ pondera uocis habent.
Si mihi pauca queri de te dominoque, uiroq;
Fas eſt: de domino pauca, uiroq; querar.
Non ego poſcenti quod ſum citò tradita regi,
Culpa tua eſt. quamuis hæ quoque culpa tua eſt.
Nam ſimul Eurybates me, Talthybiuſq; uocarunt,
Eurybati data ſum, Talthybioq; comes.
Alter in alterius iacſtantes lumina uultum,
Quærebant taciti, noſter ubi eſſet amor.
Differri potui, pænæ mora grata fuiſſet:
Hei mihi, diſcedens oſcula nulla dedi.
At lacrymas ſine fine dedi, rupiq; capillos:
Infelix iterum ſum mihi uiſa rapi.
Sæpe ego decepto uolui cuſtode reuerti:
Sed, me qui timidam prenderet, hoſtis erat.
Si progreſſa forem, caperer ne nocte timebam,
Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
Sed data ſum, quia danda fui. tot noctibus abſum:
Nec repetor. ceſſas, iraq; lenta tua eſt.*

a fortuna com-
miſeratio.

non licebat ſer-
uis de dominis
conqueri.

Agamemnonis
miniſtri.

Ipſe

uicis mortis ge-
neribus mortē
ſibi minatur.
hoc mortis ge-
nere perit.

Phyllidis epi-
ſtaphium.

Patroclus ad
Briseida
stomachosa &
ronia.

Ajax Telamo-
nis filius, Phe-
nis uero Amyn-
toris, & Vlyt-
ses Agamemno-
nis legati.
Agamemnonis
dona ab Achil-
le spreta.

patronymicum
a loco.

a maiori argu-
mentum.
Agamemnon
Acrei filius.

Lyrnessus Citi-
cia oppidū, unde
rapta fuit Bri-
seis.

Minetes Brisei-
dos maritus.

luratus Achilles.

BRISEIS

Ipse Menætiades tunc, cum tradebar, in aurem;
Quid fles? hic paruo tempore, dixit, eris.
Non repetisse parum est, pugnas, ne reddar Achille:
I nunc, & cupidi nomen amantis habe.
Venerunt ad te Telamone, & Amyntore nati;
Ille gradu propior sanguinis, ille comes;
Laërteq; satius, per quos comitata redirem:
Auxerunt blandas grandia dona preces.
Viginti fuluos operoso ex ære lebetes,
Et tripodas septem pondere, & arte pares.
Addita sunt illis auri bis quinque talenta,
Bissem assueti uincere semper equi;
Quodq; supernacuum est, forma præstante puella
Lesbides, euersa corpora capta domo.
Cumq; tot bis (sed non opus est tibi coniuge) coniux
Ex Agamemnonijs una puella tribus.
Si tibi ab Atrida precio redimenda fuisset,
Quæ dare debueras, accipere illa negas.
Qua merui culpa fieri tibi uilis, Achille?
Quod leuis a nobis tam citò fugit amor?
An miseros trislis fortuna tenaciter urget?
Nec uenit inceptis mollior auramæis?
Diruta Marte tuo Lyrnessia mænia uidi,
Et fueram patria pars ego magna meæ.
Vidi consortes pariter generisq; necisq;
Treis cecidisse, tribus quæ mihi mater erat:
Vidi (quantus erat) fuscum tellure cruenta,
Pectora iactantem sanguinolenta uirum:
Tot tamen amissis, te compensauimus unum.
Tu dominus, tu uir, tu mihi frater eras.
Tu mihi iuratus per numina matris aquosæ,

Vtile

ACHILLI.

23

Vtile dicebas ipse fuisse capi.
Scilicet, ut quamuis ueniam dotata, repellar,
Et mecum fugias quæ tibi dantur opes,
Quinetiam fama est, cum crastina fulserit *hora,
Te dare nubiferis *lincea plena notis.
Quod scelus ut pauidas miseræ mihi contigit aures,
Sanguinis, atque animi pectus inane fuit.
Ibis, & ò miseram cui me uolente relinques?
Quis mihi desertæ mite leuamen erit?
Deuorer antè precor subito telluris hiatu,
Aut rutilo missi fulminis igne cremar:
Quàm sine me Phthijs canescant aquora remis,
Et uideam puppes ire relictæ tuas.
Si tibi iam reditusq; placent, patriq; penates,
Non ego sum classi sarcina magna tuæ.
Victorem captiua sequar, non nupta, maritum:
Est mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
Inter Achaiadas longè pulcherrima matres
In thalamos coniux ibit, eatq; tuos.
Digna nurus socero Iouis, Aeginæq; nepote,
Cuiq; senex Nereus profocer esse uelit.
Nos humiles famulæq; tuæ data pensa trahemus,
Et minuent plenas flamma nostra colos.
Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor,
Quæ mihi nescio quo non erit aqua modo.
Neue meos coram scindi patiare capillos,
Et leuiter dicas, Hæc quoque nostra fuit.
Vel patiare licet, dum ne contempta relinquare,
Hic mihi uæ miseræ concutit ossa metus.
Quid tamen expectas? Agamemnona penitet iræ,
Et iacet ante tuos Græcia mæsta pedes,

ironia.

Eos

lincea uela

a pfectione dis-
suadet, ab im-
precatione pa-
thos.

Phthia Achillis
patria in The-
salia.

a facili suadet,
ab extenuatio-
ne fortune pa-
thos.

Achaiad. Græ-
cas, ab Achaia
regione Græciæ.
Iupiter ex Aëgi-
na, Aëtopi filia,
Æacū Pelei pa-
trem genuit.
Cyrō in nuptiis
Thetidis filia
Nereus uoca-
tus est.
commiseratio,
nem auget,

Vince

Achillis inexorabilitatem arguit.

argueretur ab exemplo Meleagri, Oenei & Althei filij: quæ sola coniux Cleopatra flexit à matre adversus apud Calydonium, patriam suam uasitatem.

impudicitie suspicionem adiuratione delet.

appositio.

Mycenæus, Agamemnon à Mycenis, urbe Græciæ.

BRISEIS

Vince animos, iramque tuam. qui cetera uincis:
Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?
Arma capere Aeacide, sed me tamen ante recepta
Et preme turbatos, Marte fauente, uiros.
Propter me mota est, propter me desinat ira:
Simque ego tristitia causa, modusque tuæ.
Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris,
Coniugis Oenides uersus in arma prece est.
Res audita mihi, nota est tibi: fratribus orba
Deuouit nati spemque, caputque parens.
Bello erat ille ferox, positus secessit ab armis:
Et patriæ rigida mente negauit opem.
Sola uirum flexit coniux, felicior illa,
At mea pro nullo pondere uerba cadunt.
Nec tamen indignor, nec me pro coniuge gessi,
Sæpius in domini serua uocata torum.
Me quædam, memini, dominam captiua uocabat:
Seruitio, dixi, nominis addis onus.
Per tamen ossa uiri subito malè tecta sepulcro,
Semper iudicijs ossa uerenda meis;
Perque trium fortes animas, mea numina, fratrum,
Qui bene pro patria, cum patriaque iacent;
Perque tuum, nostrumque caput, quod iuuximus una,
Perque tuos enses, cognita tela meis;
Nulla Mycenæum sociasse cubilia mecum
Iuro, fallentem deseruisse uelis.
Si tibi nunc dicam, Fortissime tu quoque iura,
Nulla tibi sine me gaudia facta: neget
At Danaï merere putant: tibi plectra mouentur,
Te tenet in tepido mollis amica sinu.
Et si quis querat, quare purgare recuses,

Pugna

ACHILLI.

24

Pugna nocet: citharæ, noxque; Venusque inuuant;
Tutius est iacuisse toro, tenuisse puellam,
Treiciam digitis increpasse lyram;
Quam manibus clypeos, et acuta cuspide hastam,
Et galeam pressa sustinuisse coma.
Sed tibi pro tutis insignia facta placebant,
Partaque bellando gloria dulcis erat.
An tantum, dum me caperes, fera bella probabas,
Cumque mea patria laus tua uicta iacet?
Dij melius, ualidoque precor uibrata lacerto
Transseat Hectorum Pelias hasta latus.
Mittite me danai, dominum legata rogabo,
Mistaque mandatis oscula multa feram.
Plus ego quam Phœnix, plus quam sacundus Vlysses,
Plus ego quam Teucris, credite, frater agam.
Est aliquid solitis collum tetigisse lacertis,
Præsentemque oculos admonuisse sinu.
Sis licet immitis, matrisque ferocior undis.
Et taceam, lacrymis comminuere meis.
Nunc quoque (sic omnes Peleus pater impleat annos,
Sic eat auspicijs Pyrrhus ad arma tuis)
Respice sollicitam Briseida fortis Achille,
Nec miseram lenta ferreus ure mora.
Aut si uersus amor tuus est in tadia nostri,
Quam sine te cogis uiuere, coge, inquit,
Utque facis, coges: abiit corpusque, colorque,
Sustinet hoc animæ, spes tamen una tui.
Qua si destituar, repetam fratresque, uirumque;
Nec tibi magnificum femina iussa mori.
Cur autem iubeas? stricto pete corpora ferro,
Est mihi qui fossa pectore sanguis eat.

illum contumeliis ad arma aduocat.
alludit ad citharam Orphici.

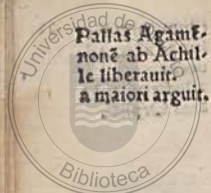
ad Græcos apostrophat.

ad Achillem redit.

Pyrrhus Achillis filius ex Deidamia.
per commiserationem obsecratio.

sic Æneas apud Virgilium,
Nullum memorable nomen
minea in poena est, nec habet uictoria laudem.

Me

uotorum summa.

a fortiori suader. obsecrationi occurrat.

in Cupidinem culpam reicit.

PHÆDRA

*Me petat ille tuus, qui, si dea passa fuisset,
Ensis in Atridae pectus iturus erat.
At potius serues nostram, tua munera, uitam:
Quod dederas hosti uictor, amica rogo.
Perdere quos melius possis, Neptunia præbent
Pergama: materiam cædis ab hoste pete.
Me modò siue paras impellere remige classem,
Siue manes, domini more uenire iube.*

In quintam epistolam arg.

Theſeus, Aegæi filius, interempto Minotauro, Ariadnæ, Minois & Paſiphaes filiam quam ob opem ſibi præſtitam, uxorem accepturum promiſerat, ſimul cum Phædra eius ſorore nauis impoſita, ſecum abduxit. Verum Bacchi admonitione in Naxo, ſiue, ut alij uolunt, in Chio inſula Ariadne relicta, Phædræ duxit: quæ deinde abſente Theſeo in Hippolyti priuigni, quem ex Hippolyto Amazone accepit, amorem exarſit. qui cum cœlibem ducens uitam ſeſe uenando exerceret, nec poſſet uti illius colloquio; hac epistoſta amorem ſuum indicauit: in qua illum callidis ſuaſionibus ad ſui amorem ſteſtere conatur. Et cum turpe ſit priuignum à nouerca de ſtupro interpellari, principium ex inſinuatione ſumpſit, in hunc modum.

PHÆDRA HIPPOLYTO.

Qua, niſi tu dederis, caritura eſt ipſa, ſalutem
Mittit Amazonio Creſſa puella uiro.
Perlege quodcunq; eſt: quid epistoſta lecta nocebit?
Te quoq; in hac aliquid, quod iuuat, eſſe poteſt.
His arcana notis terra, pelagoq; ſeruntur,
Inſpicit acceptas hoſtis ab hoſte notas.
Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæſit
Lingua: ter in primo deſtitit ore ſonus.
Qua licet, & ſequitur, pudor eſt miſcendus amori:
Dicere quæ puduit ſcribere, iuſſit amor.

Quid-

HIPPOLYTO.

25

*Quidquid amor iuſſit, non eſt contemnere tutum:
Regnat, & in dominos ius habet ille deos.
Ille mihi primò dubitanti ſcribere, dixit,
Scribe, dabit uictas ferreus ille manus.
Adſit, & ut noſtras auido fouet igne medullas,
Figat ſic animos in mea uota tuos.
Non ego nequitia ſocialia ſœdera rumpam:
Fama, uelim quæras, crimine noſtra uocat.
Venit amor grauius, quò ſerius utimur intus:
Vrimur, & cæcum pectora uulnus habent.
Scilicet, ut teneros ledunt iuga prima iuuenſcos.
Erenaq; uix patitur de grege captus equus:
Sic malè, uixq; ſubit primos rude pectus amores,
Sarcinaq; hæc animo non ſedet apta meo.
Ars ſit, ubi à teneris crimen condiſcitur annis:
Quæ uenit exacto tempore, peius amat.
Tu noua ſeruata carpes libamina fame,
Et pariter noſtrum fiet uterque nocens.
Eſt aliquid, plenis pomaria carpere ramis,
Et tenui primam diligere ungue roſam.
Sic tamen ille prior (quo me ſine crimine geſſi)
Candor ab inſolita labe notandus erat.
At bene ſucceſſit, digno quòd adurimur igne.
Peius adulterio turpis adulter obeſt.
Si mihi concedat Iuno, fratremq; uirumq;,
Hippolytum uideor præpoſitura Ioui,
Iam quoque (uix credes) ignotas mittor in artes:
Eſt mihi per ſeuas impetus ire ſeras.
Iam mihi prima dea eſt, arcu præſignis adunco,
Delia, iudicium ſubſequar ipſe tuum.
In nemus ire libet, preſſiſq; in retia ceruis,*

superos

ſe purgando ad rem diſcendit.

apta ſimilitudo.

in ſe matrimonioſalem pudici- tiâ cõmendat. Theſei auctoritatem miſuit. ab eodẽ ſtudio atque uoluntate Hippolytum ſibi conciliat. ſtudioſum enim cõformitas mul- tum ad amorem facit.

Diana nenatio- nis dea, à Deo inſula, in qua na- ta eſt, Delia di- cta.

D

Horta-

P H A E D R A

Hortari celeris per iuga summa canes.
Aut tremulum excusso iaculum uibrare lacerto,
Aut in graminea ponere corpus humo.
Sæpe iuuat uersare leues in puluere currus,
Torquentem frenis ora fugacis equi.
Nunc feror, ut Bacchi furij Eleleides actæ,
Quæq; sub Idæo tympana colle mouent.
Aut quas semideæ Dryades, Fauniq; bicornes.
Numine contactas attonuere suo.
Nanq; mihi referunt, cum se furor ille remisit.
Omnia: me tacitam conscius urit amor.
Forsitan hunc fato generis reddeamus amorem,
Et Venus ex tota gente tribuna petit.
Iuppiter Europam (prima est ea gentis origo)
Dilexit, tauro dissimulante Deum.
Pasiphae mater decepto subdita tauro,
Enixa est utero crimen, onusq; suo.
Perfidus Aegides ducentia fila secutus,
Curua mea fugit testæ sororis ope.
En ego nunc, ne fortè parum Minoia credar.
In socias leges ultima gentis eo.
Hoc quoq; fatale est: placuit domus una duabus,
Me tua forma capit, capta parente soror.
Thesides, Theseusq; duas rapuere sorores,
Ponite de nostra bina trophæa domo.
Tempore quo nobis inita est Cerealis Eleusis,
Gnosia me uellem detenuisset humus.
Tunc mihi præcipue (nec non tamen antè placebas)
Acer in extremis ossibus hæsit amor.
Candida uestis erat, præcincti flore capilli,
Flaua uerecundus tinxerat ora rubor.

Quemq;

Bacchus Eleus,
ab Elea urbe, in
qua plurimum
colebatur: hinc
Eleides Bacchæ
res. Orgia Cy-
beles sub Ida,
in Æge Phrygiæ,
ministris tym-
pana pulsanti-
bus discurrendo
celebrabantur.
culpâ reiecti in
fatum ob Vene-
ris & Martis a-
dulterium, a So-
le indicati: ne-
fandos in amo-
res in omnē So-
lis progeni im-
misit Venus.
Iuppiter in taurâ
ex Europa Age-
noris filia, Mi-
noen genuit.
Aegides, The-
seus filius &
gei.

Eleusis in Atti-
ca in qua Cere-
ri sacra celebra-
bantur.
Gnosia Cretæ
oppidum,
ad habitum &
formam transiit.

H I P P O L Y T O .

25

Quemq; uocant alia uultum rigidumq; trucemq;,
Pro rigido, Phædra iudice, fortis erat.
SINT procul à nobis iuuenes, ut femina, compti:
Fine colimodico forma uirilis amat.
Te tuus iste rigor, positiq; sine arte capilli,
Et leuis egregio puluis in ore decet.
Siue ferocis equi luctantia colla recuruas,
Exiguo flexos miror in orbe pedes.
Seu lentum ualido torques hastile lacerto,
Ora ferox in se uersa lacertus habet.
Siue tenes lato uenabula cornea ferro,
Deniq; nostra iuuat lumina quidquid agis.
Tu modo duritiem syluis depone iugosis,
Non sum materia digna perire tua.
Quid iuuat incinctæ studia exercere Dianæ,
Et Veneri numeros eripuisse suos?
Quod caret alterna requie, durabile non est:
Hæc reparat uires, fessaq; membra leuat.
Arcus & arma tua tibi sint imitanda Dianæ:
Si nunquam cesses tendere, mollis erit.
Clarus erat Cephalus syluis, multaq; per herbas
Conciderant illo percutiente feræ:
Nec tamen Auroræ malè se præbebat amandum.
Ibat ad hunc sapiens à sene diua uiro.
Sæpe sub ilicibus Venerem, Cinarq; creatum,
Sustinuit positos qualibet herba duos.
Arsit & Oenides in Menalia Atalanta:
Illa feræ spoliū pignus amoris habet.
Nos quoque iam primum turba numeremur in ista:
Si uenerem tollas, rustica sylua tua est.
Ipsa comes ueniam, nec me salebroso monebunt

Hipp. exercitia
probat.

sententia.
exemplo propo-
situm firmat.
Aurora Cepha-
lum, Atalanta
Tithono mari-
to suo spreto, ad
amauit.

Venus Adonē,
Cinara filium,
dilexit.
Oenei filius A-
talantam Arca-
dicam, Schenei
filium, dilexit:
cui apri Caly-
donij caput in
fidē amoris de-
dit.

PHÆDRA

Isthmos insula
inter Ionium, &
Ægeum mare.
Træzæ urbs iuxta
Isthmum, ubi
Pithæus, Thesei
maternus auus,
regnauit.
Theseus Neptu-
ni nepos.
Pirithous, &
Theseus nume-
ratur inter quat-
tuor amicorum
paria.
Minotaurum
intelligit.
Ariadne.
Amazones se-
cui utebatur.
in Thesei odiū
Hippoclytem ni-
titur graues in-
iurias narrando.
Demophoon, &
Antigonus The-
sei, & Phædræ
filij.

Ironia.

ad obiectum re-
sponso.
callide suadet.

Saxa, nec obliquo dente timendus aper.
Æquora bina suis oppugnant flectibus Isthmon,
Et tenuis tellus audit utrunque mare.
Hic tecum Træzæna colam Pitheia regna,
Iam nunc & patria carior illa mea est.
Tempore abest, aberitq; diu Neptunius heros:
Illum Pirithoi detinet ora sui.
Preposuit Theseus (nisi nos manifesta negamus)
Pirithoum Phædræ, Pirithoumq; tibi.
Nec sola hæc ad nos iniuria uenit ab illo,
In magnis læsi rebus uterque sumus.
Ossa mei fratris claua perforata trinodi
Sparsit humi, soror est præda relicta feris.
Prima securigeras inter uirtute puellas
Te peperit, nati digna fauore parens.
Si quæras, ubi sit: Theseus latus enso peregit:
Nec mater tanto pignore tuta fuit.
At nec nupta quidem, tædæq; accepta iugali:
Cur? nisi ne caperes regna paterna notbus?
Addidit & fratres ex me tibi, quos tamen omnes
Non ego tollenda caussa, sed ille fuit.
O utinam nocitura tibi pulcherrime rerum,
In medio nixu uiscera rupta forent.
I nunc, & meriti lectum reuerere parentis,
Quem fugit, & factis abdicat ille suis.
Nec, quia priuigno uidear coitura nouerca,
Terruerint animos nomina uana tuos.
Ista uetus pietas, æuo meritura futuro,
Rustica Saturno regna tenente fuit.
Saturnus periit; perierunt & sua iura;
Sub Ioue nunc mundus: iussa sequere Iouis.

Iuppiter

HIPPOLYTUS.

27

Iuppiter esse pium statuit, quodcumque iunaret,
Et fas omne facit fratre marita soror.
Illa coit firma generis iunctura catena,
Imposuit nodos cui Venus ipsa suos.
Nec labor est celare; (licet) pete munus ab illa,
Cognato poterit nomine culpa tegi.
Viderit amplexus aliquis: laudabimur ambo:
Dicar priuigno fida nouerca meo.
Non tibi per tenebras duri referanda mariti
Iamua, nec custos decipiendus erit.
Ut tenuit domus una duos, domus una tenebit,
Oscula aperta dabas, oscula aperta dabis.
Tutus eris mecum, laudemq; merebere culpa,
Tu licet in lecto conspiciare meo.
Tolle moras tantum, properataq; sædera iunge:
Qui mihi nunc seuit, sic tibi parcat amor.
Non ego dedignor supplex, humilisq; precari:
Heu, ubi nunc fastus, altaq; uerba iacent?
Et pugnare diu, nec me summittere culpæ.
Certa fui, certi si quid haberet amor.
Vista precor, genibusq; tuis regalia tendo
Brachia: quid deceat, non uidet ullus amans.
Depudit, profugusq; pudor sua signa reliquit.
Da ueniam fassæ, duraq; corda doma.
Quod mihi sit genitor, qui possidet æquora Minos,
Quod ueniant proauis fulmina torta manu;
Quod sit auus, radijs frontem uallatus acutis,
Purpureo tepidum qui mouet axe diem;
Nobilitas sub amore iacet; misere priorum,
Et mihi si non uis parcere, parce meis.
Et mihi dotalis tellus Iouis insula Crete:

a facili.

commiseratio
a genere.

Iouem intelli-
git Sol.

ab uisibilibus

D 3

seruiat

PHÆDRA HIPPI.

Seruiat Hippolyto regia tota meo.
Fleſſe feros animos, potuit corrumpere taurum
Mater: eris tauro ſenior ipſe truci?
Per Venerum parcas oro, quæ plurima mecum eſt,
Sic nunquam, quæ te ſpernere poſſit, ames.
Sic tibi ſecretis agilis dea ſaltibus adſit,
Syluaq; perdendas præbeat alta ſeras.
Sic faueant Satyri, montanaq; numina Panes,
Et cadat aduerſa cuspide ſoſſus aper.
Sic tibi dent nymphae, quamuis odiſſe puellas
Diſceris: arentem quæ leuet unda ſitim.
Addimus his precibus lacrymas quoq; uerba p̄catis:
Perlegis, & lacrymas ſinge uidere meas.

auget commiſe-
rationem.

In quintam epiſtolam arg.

Cum Hecuba, Cyſſei filia, & Priami uxor, grauida eſſet,
ardentem faciem, totam Troiam comburentem, ſe parere
ſomniauit. Territus itaq; Priamus, oraculum conſuluit: à
quo cum accepiſſet, oriturum filium, qui patriæ eſſet exitio;
quamprimum partus aderet, iuſſit interfici. Hecuba
uero cum puerum, qui poſtea Paris dictus eſt, peperiſſet, ma-
terna pietate mota, paſtoribus regijs clam alendum man-
dauit. is autem, cum iam adoleſceret, Oenonem nym-
pham adamauit, atque, ut aliquibus placet, in uxorem du-
xit. ſed cum Iuno, Pallas, & Venus de pulchritudine con-
tenderent, propter aureum pomum, in quo ſcriptum erat,
Detur pulchriori, à Ioue ad Paridis arbitrium remiſſæ ſunt:
cui cum Iuno regnum, Pallas ſapientiam, Venus uolupta-
tem & mulierum pulcherrimam promiſiſſet; pro Venere
ſententiam tulit. Qui deinde à patre cognitus, & in gra-
tiam ſuſceptus, Spartem nauigans, Helenam, Menelai
uxorem, rapuit: eamq; Troiam abduxit, quod cum Oeno-
ne reſciuiſſet, hac epiſtola de eius perfidia conquerendo,
Helenam Græcis reddi, & ſe recipi ſuadet.

OENONE

OENONE PARIDI.

Nympha ſuo paridi, quamuis ſuus eſſe recuſat,
Mittit ab Idæis uerba legenda iugis.
Perlegis? an coniux prohibet noua? perlege: non eſt
Iſta Mycenæa littera ſcripta manu.
Pegafiſ Oenone Phrygijs celeberrima ſyluis
Læſa queror de te, ſi ſinis ipſe, meo.
Quis Deus oppoſuit noſtris ſub numina uotis?
Ne tua permaneam, quod mihi crimen obeſt?
Leniter, ex merito quidquid patiare, ferendum eſt:
Quæ uenit indignè, pœna dolenda uenit.
Non dum tantus eras, cum te contenta marito
Edita de magno flumine nympha fui.
Qui nunc Priamides (adſit reuerentia uero)
Seruus eras, ſeruo nubere nympha tuli.
Sæpe greges inter requieuiſimus arbore teſſe,
Miſtaq; cum folijs præbuit herba torum.
Sæpe ſuper ſtramen, fœnoq; iacentibus alto,
Depreſſa eſt humili cana pruina caſa.
Quis tibi monſtrabat ſaltus uenatibus aptos,
Et tegeter catulos qua fera rupe ſuos?
Rætia ſæpe comes maculis diſtincta tetendi,
Sæpe citos egi per iuga ſumma canes.
Incipæ ſeruant à te mea nomina phagi,
Et legor Oenone falce notata tua.
Et quantum trunci, tantum mea nomina creſcant:
Creſcite, & in titulos ſurgite rite meos.
Populus eſt (memini) fluuiali conſita ripa,
Eſt in qua noſtri littera ſcripta memor.
Popule uiue precor, quæ conſita margine ripæ,
Hoc in rugoſo cortice carmen habes:

multi hæc duo
carmina adſcri-
pticia dicunt.

Pegafiſ nym-
pha, a Pegæo
fonte.

in Paridem be-
neſicia.

Xanthus.

ad arborem
apoſtrophat.

D 4

Cum

Paridis carmē.

apostrophe ad
Xanthum.
pathos ab ori-
gine malorum.iudicium Pari-
dis.subita narratio
apparatus ad
Helenā rapien-
dam.a præterito a-
more commissæ
ratio.Paridis disces-
sus.Nereides nym-
phæ marinæ.

Cum Paris Oenone poterit spirare relicta,
Ad fontem Xanthi uersa recurret aqua.
Xanthe retro propera, uersaq; recurrite lymphæ,
Sustinet Oenonem deseruisse Paris.
Illa dies fatum misera mihi duxit, ab illa
Pessima mutati cæpit amoris hyems:
Qua Venus, & Iuno, sumptisq; decentior armis,
Venit in arbitrium nuda Minerva tuum.
Attoniti micere sinus, gelidusq; cucurrit,
Vt mihi narraſti, dura per ossa tremor.
Consului (neque enim modice terrebar) anusque,
Longæuosq; senes, constitit esse nefas.
Cæsa abies, sectaq; trabes, & classe parata,
Cærulea ceratas accipit unda rates.
Fleſti discedens: hoc saltem parte negare,
Præterito magis est iste pudendus amor.
Et fleſti, & noſtros uidiſti flentis ocellos:
Miscuimus lacrymas mæſtus uterque suas.
Non sic appositis uincitur uitibus ulmus,
Vt tua sunt collo brachia nexa meo.
Ah quoties, cum te uento quereſſe teneri,
Riserunt comites, ille secundus erat.
Oscula dimiſſe quoties repetita dediſti?
Quam uix ſuſtinuit dicere lingua, Vale.
Aura lenis rigido pendentia lintea malo
Suſcitat, & remis eruta canet aqua,
Prosequor infelix oculis obeuntia uela,
Qua licet, & lacrymis humet, arena meis.
Vtq; celer uenias, uirides Nereidas oro,
Scilicet ut uenias in mea damna celer.
Votis ergo meis alij rediturre rediſti.

Hei

Hei mihi, pro dira pellice blanda fui.
Aspicit immensum moles natiua profundum,
Mons fuit, æquoreis illa reſtitit aquis.
Hinc ego uela tuæ cognoui prima carinæ,
Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
Dum moror, in summa fulſit mihi purpura prora:
Pertinui: cultus non erat ille tuus.
Fit propior, terrasq; cita ratis attigit aura,
Femineas uidi corde tremente genas,
Non ſatis id fuerat; (quid enim furioſa morabar?)
Hærebat gremio turpis amara tuo.
Tunc fleui, rupiq; sinus, & pectora planxi,
Et ſecui madidas ungue rigente genas.
Impleuiq; ſacram querulis ululatus Idam,
Illuc has lacrymas in mea saxa tuli.
Sic Helene doleat, deſertaq; coniuge ploret:
Quæ prior & nobis intulit, ipſa ferat.
Nunc tecum ueniunt, quæ te per aperta ſequuntur
Æquora; legitimos deſtituuntq; uiros.
At cum pauper eras, armenta; paſtor agebas:
Nulla, niſi Oenone, pauperis uxor erat.
Non ego miror opes, nec me tua regia tangit,
Nec de tot Priami dicar ut una nurus:
Non tamen ut Priamus nymphæ ſocer eſſe recuſet,
Aut Hecubæ fuerim diſſimulanda nurus.
Digna; ſum, & cupio fieri matrona potentis,
Sunt mihi, quas poſſunt ſceptra decere manus.
Nec me, ſaginea quod tecum fronde iacebam,
Deſpice: purpureo ſum magis apta toro.
Deniq; tutus amor meus eſt tibi, nulla parantur,
Bella, nec ultrices aduehit unda rates.

Tynda.

mons ſigæus.

proſpecti

purpurata He-
lena.
Climenam, &
Ethram cū He-
lena rapuit Pa-
ris.in Helenam pre-
catur.ab honeſto.
obiectioni re-
ſponſio.

a tuto ſuaſio.

Helena Tyndari filia putativa, honesta petiit.

Menelaus.

Lacena Helena a Laconia regione, ubi nata est.

Menelaum intelligit, qui Agamemnone erat inferior. merissima sententia.

Andromache Hectoris coniux.

cadunt

in Paride leuitatem arguit.

Cassandrae euerisionis Troianae uaticinium. prouerbium.

Helenam metaphorice intelligit.

OE N O N E

Tyndaris infestis fugitiua repositur armis,
Hac uenit in thalamos dote superba tuos.
Quæ si sit Danaïs reddenda, uel Hectora fratrem,
Vel cum Deiphobo Polydamanta roga.
Quid grauis Antenor, Priamus quid suadet, ipse
Consule: quis ætas longa magistra fuit.
Turpe rudimentum est patriæ præponere raptam,
Causa pudenda tua est: iusta uir arma monet.
Nec tibi, si cupias, fidam promitte Lacenam,
Quæ sit in amplexus. tam citò uersa tuos.
Vt minor Athrides tæmerati fœdera læsti
Clamat, & externo læsus amore dolet.
Tu quoq; clamabis. NULLA reparabilis arte
Læsa pudicitia est: deperit illa semel.
Ardet amore tui, sic & Menelaon amauit:
Nunc iacet in niduo credulus ille toro.
Felix Andromache certo bene nupta marito,
Vxor ad exemplum fratris habenda fui.
Tu leuior folijs, tunc cum sine pondere succi
Mobilibus uentis arida facta *uolant.
Et minus est in te, quàm in summa pondus arista,
Quæ leuis assiduus solibus usta riget.
Hæc tua (nam recolo) quondam germana canebat;
Sic mihi diffusis uaticinata comis:
Quid facis Oenone? quid arene semina mandas?
*Non profecturis littora bobus aras.
Graia iuuenca uenit, quæ te, patriamque, domumque;
Perdet: id prohibe, Graia iuuenca uenit.
Dum licet, obscenam ponto demergite puppim:
Heu quantum Phrygiæ sanguinis illa uehit.
Dixerat, in cursu famulæ rapuere furem,

At mi-

P A R I D I.

30

At mihi flauentes diriguere comæ.
Ab nimium misere uates mihi uera fuisti:
Possidet an saltus illa iuuenca meos?
Sit facie quamuis insignis, adultera certè est,
Deseruit patrios hospite capta deos.
Illam de patria Theseus, (nisi nomine fallor)
Nescio quis Theseus abstulit arte sua.
A iuene, & cupido credatur reddita uirgo?
Vnde hæc compererim tam bene queris? amo
Vim licet appelles, & culpam nomine ueles,
Quæ toties rapta est, præbuit ipsa rapi.
At manet Oenone fallenti casta marito,
Et poteras falli legibus ipse tuis.
Me Satyri celeres (sylvæ ego testis latebam)
Quæsierant rapido, turba proterua, pede,
Cornigerumque; caput pinu præcinctus acuta
Faunus in immensis, quæ tumet Ida, iugis.
Me fide conspicuus Troiæ munitor amauit,
Ille meæ spoliū uirginitatis habet.
Id quodque; luctando: rupi tamen ungue capillos,
Oraq; sunt digitis aspera facta meis.
Nec precium stupri gemmas, aurumque; poposci:
Turpiter ingenuum munera corpus emunt.
Ipse ratus dignam, medicas mihi tradidit artes,
Admisitque; meas ad sua dona manus.
Quæcunque; herba potens ad opem, radixque; medendi,
Vtilis in toto nascitur orbe, mea est.
Me miseram, quod amor non est medicabilis herbis,
Destituor prudens artis ab arte mea.
Ipse repertor opis uacas pauisse Pheræas
Fertur, & à nostro sauciis igne fuit.

Theseus Helena nam adhuc iuuenis rapuit.

omnia cogit amor.

soties, inuidiose, cum his raptum rapta fuerit.

a pudicitia se commendat.

Phœbus.

præcelebris sententia. a dono Apollinis se commendat.

Apollo, amore Alcestis captus.

Quod

HYPSIPYLE

Quod neque graminibus tellus secunda creatis,
Nec Deus auxilium, tu mihi ferre potes.
Et potes, & merui; digne miserere puella:
Non ego cum Danaïs arma cruenta fero.
Sed tua sum, tecumq; fui puerilibus annis,
Et tua quod superes temporis esse precor.

In sextam epistolam arg.

Monitus oraculo Pelias, Neptuni filius, tunc illi propinquam fore mortem, cū patri sacrificanti aliquis pede nudo sibi superueniret: cui annua sacra peragenti Iason, Aesonis filius eiusq; nepos, dimisso in limo Anauri fluij calciamentum, ad sacra properans, altero pede exuto occurrir. Pelias igitur oraculi memor, Iasoni suavit, ut Colchon iret, aurum uellus quæsiturus, sperans illic eum perituum, cū audisset opus esse humanis uiribus insuperabile. Iason autem ueluti magnanimus, expeditionem libenter assumens ac multis Græciæ nobilibus conuocatis, Argo nauē ex Pegaso, Thessaliæ sinu, soluens Lemnon insulam delatus est: ubi cū mulieres uiros omnes cōmuni cōsilio una nocte interemissent, Hypsipyle, Thoætis filia, quem sub falsa mortis simulatione saluauerat, tunc imperiū occupabat: quæ Iasonem & hospitio, & lecto liberalissime excepit, uerū iā duobus annis peractis, orantibus sociis, & exigente tempore, ut prædictā expeditionem perficeret, Hypsipylē prægnantem relinquens, Colchō nauigauit ubi arte Medæ dracone sopito, taurisq; superatis, aurū illud uellus adeptus, illam secum adduxit. quare Hypsipyle, Medeam sibi prælatam dolens, hac epistola Iasoni de prospero reditu congratulando, in cōtemptum eius, crudelitatem atque incantationes execrans, uertere nititur. postremo in Iasonem, & Medeam imprecatur.

HYPSIPYLE IASONI.

Litteras Thessaliæ reduci tetigisse carina
Diceris, auratæ uellere diues ouis.
Grator incolūni, quantum sinis; hoc tamen ipso
Debe-

IASONI.

31

Debueram scripto certior esse tuo.
Nam, ne pacta tibi præter mea regna redires,
Cum cuperes, uentos non habuisse potes.
Quamlibet aduerso signetur epistola uento.
Hypsipyle missa digna salute fui.
Cur mihi fama prior, quā nuntia littera uenit?
Isse sacros Martis sub iuga panda boues;
Seminibus iactis segetes adoluisse uirorum,
Inq; necem dextra non eguisse tua;
Peruigilem spoliū pecudis seruasse draconem:
Rapta tamen forti uellera fulua manu?
Hæc ego si possem timide credentibus ista,
Ipse mihi scripsit, dicere quanta forem?
Quid querar officium lentis, cessasse mariti?
Obsequium, maneo si tua, grande tuli.
Barbara narratur uenisse uenefica tecum,
In mihi promissi parte * futura tori.
Credula res amor est: utinam temeraria dicar
Criminibus falsis insimulasse uirum.
Nuper ab Hæmonijs hospes mihi Thessalus oris
Venerat, & tactum uix bene limen erat:
Aesonides, dixi, quid agit meus? ille pudore
Hæsit in opposita lumina fixus humo.
Protinus exilui, tunicisq; à pectore ruptis,
Viuit, an, exclamo, me quoq; facta trahunt?
Viuit, ait, timidumq; mihi iurare coegi:
Vix mihi, teste deo, credita uita tua est.
Vtq; animus redijt, tua facta requirere cæpi.
Rettulit eripede Martis arasse boues;
Vipereos dentes in humum pro semine iactos,
Et subito natos arma tulisse uiros;

Terrige-

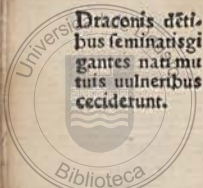
Medea.

recepta

a quo accepta-
rat.

synecdoche.

boues eripede
ignuomi a la-
tione domiti.

Draconis dēti-
bus seminansgi-
gantes natimū
tuis uulneribus
cecidērunt.

Iasonis periu-
rium arguit.

synecdoche.

Minyæ Argo-
nautæ, qui ex
in Thessalia ue-
nerant.

Tritonide pinu,
Argo nauē in-
telligit, arte Pal-
ladis ex pinu
confectam.
synæresis.

beneficia am-
plificat.

Iasonis uerba,

Argo

HYP S I P Y L E

Terrigenas populos ciuili Marte peremptos,
Impleſſe ætatis fata diurna ſuæ;
Deuiſtum ſerpentem, iterum, ſi uiuat Iason.
Quærimus: alternant ſpeſque, timorq; fidem.
Singula dum narrat, curſu, ſtudioq; loquendi.
Detegit ingenio uulnera facta tuo.
Heus, ubi pacta fides? ubi connubialia iura?
Faxq; ſub arſuros dignior ire rogos?
Non ego ſum furtim tibi cognita, pronuba Iuno
Adſuit, & certis tempora uinctus hymen.
Ac mihi nec Iuno, nec Hymen, ſed triſtis Erynnis
Prætulit inſauſtas ſanguinolenta faces.
Quid mihi cum Minyis? quid cum Tritonide pinu.
Quid tibi cum patria nauita Tiphys mea?
Non erat hic aries uillo ſpectabilis aureo,
Non ſenis Aetææ regia Lemnos erat.
Certa fui primo (ſed me mea fata trahebant)
Hospita feminea pellere caſtra manu.
Lemniadesq; uiros nimium quoq; uincere norunt;
Milite tam forti uita tuenda fuit.
Urbe uirum uidi, teſtoque, animoq; recepi.
Hic tibi bisq; æſtas, bisq; cucurrit hyems.
Tertia meſſis erat, cum tu dare uela coactus,
Impleſti lacrymis talia uerba tuis.
Abſtrahor Hypſiphyle: ſi dent modò fata recurſum,
Vir tuus hinc abeo, uir tibi ſemper ero,
Quod tamen è nobis, grauida celatur in aluo,
Viuat, & eiſdem ſimul uterque parens.
Haſtenus, & lacrymis in falſa cadentibus ora,
Cetera te memini non potuiſſe loqui.
Vltimus ex ſociis ſacram conſcendis in* Argon,

illa

I A S O N I.

32

Illa uolat, uentus concava uela tenet.
Cærule popuſæ ſubducitur unda carinæ,
Terra tibi, nobis aſpiciuntur aquæ.
In latus omne patens turris circumſpicit undas:
Huc feror, & lacrymis oſque, ſinusq; madent.
Per lacrymas ſpecto, cupideq; ſauentia menti
Longius aſſueto lumina noſtra uident.
Adde preces caſtas, immiſtaq; uota timori,
Nunc quoq; te ſaluo perſoluenda mihi.
Vota ego perſoluam? uotis Medea fructur?
Cor dolet, atq; ira miſtus abundat amor.
Dona feram templis? uiuum quod Iasona perdam?
Hoſtia pro damnis concidet iſta meis?
Non equidem ſecura fui, ſemperq; uerebar.
Ne pater Argolica ſumeret urbe nurum.
Argolicas timui, nocuit mihi barbara pellex,
Non expeſtato uulnus ab hoſte tuli.
Nec facie, meritisq; placet, ſed carmina monit.
Diraq; cantata pabula falce metit.
Illa reluſtantem curſu deducere Lunam
Nititur, & tenebris abdere Solis equos.
Illa reſrenat aquas, obliquaq; flumina ſiſtit.
Illa loco ſyluas, uiuaq; ſaxa mouet.
Per tumulos errat ſparſis diſcinſta capillis,
Certaq; de tepidis colligit oſſa rogis.
Deuouet abſenteis, ſimulacraq; cerea fingit,
Et miſerum tenuis in iecur urget acus.
Et quæ neſcierim melius: * malè quæritur herbis,
Moribus, & forma conciliandus amor.
Hanc potes amplecti, thalamoq; relictus in uno
Impavidus ſomno nocte ſilente frui?

ſcilicet

Iasonis profe-
ſſio i Colchos.

perſoluenda pen-
ſa ſyllabum.

cum indigna-
tione ironia.

Argos urbs in
Thessalia.

Medeam uene-
ficio, & magica
arte accuſat.

mage

Phasis Colcho-
rum fluvius.
Phryxus Atha-
mantis filius au-
rei uelleris arie-
tem, Helle foro-
re submersa,
Marti immola-
uit, & uellus in
tēplo suspendit.
Tanais Scythiæ
fluvius ad Se-
ptentrionem.
a genere se com-
mendat.

Thoas Bacchi
ex Ariadne fi-
lius.
Bacchus Ariad-
nē cum nouem
gemmae suæ co-
ronæ i astra mu-
tauit.
Thoas, & Eu-
meus gemelli.

HYPSIPYLE

Scilicet ut tauris, ita te iuga ferre coegit,
Qua; feros angues te quoque mulcet ope.
Adde, quod ascribi factis, procerumque, tuisq;
Se facit, & titulo coniugis uxor obest.
Atque aliquis Pelix de partibus acta uenenis
Imputat, & populum, qui sibi credat, habet.
Non huc Aesonides, sed filia Phasis Aetæ
Aurea Phryxæ terga reuulsit ouis.
Non probat Alcimedea mater tua, consule matrem,
Non pater, à gelido cui uenit axe nurus.
Illa sibi à Tanais, Scythicæq; paludibus unde
Quærat, & à patria Phasidis usque uirum.
Mobilis Aesonide, uernaq; incertior aura,
Cur tua polliciti pondere uerba carent?
Vir meus hinc ieras: cur non meus inde redisti?
Sim reducis coniux, sicut euentis eram.
Si te nobilitas, generosaq; nomina tangunt;
En ego Minoo nata Thoante feror.
Bacchus auus, Bacchi coniux redimita corona,
Præradiat stellis signa minora suis.
Dos mihi Lemnos erit terra ingeniosa colenti,
Me quoque iam tales inter habere potes
Nunc etiam peperit: gratare ambobus Iason:
Dulce mihi grauidæ fecerat auctor onus.
Felix in numero quoque sum, prolemq; gemellam,
Pignora Lucina bina fauente dedi:
Si quæras, cui sint similes: cognosceris illis.
Fallere non norunt, cetera patris habent.
Legatos quos penè dedi pro matre ferendos,
Sed tenuit cæptas seu nouerca uias.
Medeam timui, plus est Medea nouerca:

Medea

IASONI.

33

Medeæ faciunt ad scelus omne manus.
Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros
Corpora, pignoribus parceret illa meis?
Hanc tamen odemens, Colchisq; ablata uenenis,
Diceris Hypsipyles præposuisse toro.
Turpiter illa uirum cognouit adultera uirgo:
Me tibi, teq; mihi tēda pudica dedit.
Prodidit illa patrem, rapuit de cæde Thoanta:
Deseruit Colchon, me mea Lemnos habet.
Quid referam? scelerata piā si uincit, & ipso
Crimine dotata est, emeruitq; uirum.
Lemniadum facinus culpo, non miror Iason:
Quelibet iratis ipse dat arma dolor.
Dic agē, si uentis (ut oportuit) actus iniquis
Intraesses portus tuque, comesq; meos;
Obuiaq; exissem factu comitata gemello:
Hiscere non ne tibi terra roganda foret?
Quo uultu natos, quo me scelerato uideres?
Perfide quo pretio, qua nece dignus erat?
Ipse quidem per me tutus sospesq; fuisses,
Non quia tu dignus, sed quia mitis ego.
Pellicis ipsa meos implesem sanguine uultus,
Quosq; ueneficijs abstulit ipsa suis,
Medeæ Medeæ forem. quod si quis ab alto
Iustus adest precibus Iuppiter ipse meis;
Quod gemit Hypsipyle, lecti quoq; succuba nostri
Mareat, & leges sentiat ipsa suas.
Utq; ego deslituor coniux, materq; duorum,
A totidem natis orba sit, atque uiro.
Nec malè parta diu teneat, peiusq; relinquat:
Exulet, & toto quærat in orbe fugam.

E

Quidm

amplificatio ex
nomine.
Abfyrus Me-
deæ frater.
a fortiori argu-
mentum.
Colchis pro
Colchidis.
Medeam in cō-
sēptū adducit.

interrogatio cū
stomacho.

nempe

concludit per
imprecationē.

submbr

D I D O

Quam fratri germana fuit, miseroq; parenti
 Filia: tam natis, tam sit acerba uiro.
 Cum mare, cum terras consumpserit, aera tentet:
 Erret inops, expes, cæde cruenta sua.
 Hæc ego coniugio fraudata Thoantias oro,
 Viuite de uoto nuptaque, uirq; toro.

In septimam epistolam arg.

Troia à Græcis euerſa, Aeneas, Anchisæ & Veneris filius, raptis ab incendio secum penatibus, uiginti nauibus mare conscendit, qui rêpestare uexatus, magna parte maris pererrata, in Libyam quidem delatus est. ubi tunc Dido, ut Virgilius finxit, Beli filia: & Sic hæc Hercules sacerdotis uxor, ex Tiro urbe profecta, fratris Pygmalionis, qui incautus maritum ob eius diuitias interemerat, & scuitiam, & auaritiâ fugiens, urbem nouam Carthaginem condebat. qua Aeneas, cum socijs liberalissime susceptus, & amatus, cum ea concubuit. Verum cum Mercurij monitu in Italiâ sibi ab oraculo promissam nauigare cogeretur: Dido præsen- tiens, ueluti quæ ardētissimo amoris flagrabat incendio, il- lum à nauigandi, aut saltem differendi proposito reuocare tentans, post multas tandē frustra effusâs preces, ad eum mo- ribunda scripsit, quem nouerat mortis causâam præbuisse.

D I D O A E N E A E.

de morte delibe-
 rasse compara-
 tione indicat.
 Mæander flu-
 uius Ioniæ tor-
 tuosus ex Auo-
 ciente monte
 oriens.

Sic, ubi fata uocant, udis abiectus in herbis
 Ad uada Mæandri concinit albus olor.
 Nec, quia te nostra sperem prece posse moueri,
 Alloquor: aduerso mouimus ista Deo.
 Sed meriti famam, corpusque, animumq; pudicum
 Cum malè perdiderim, perdere uerba leue est.
 Certus es ire tamen, miseramq; relinquere Dido,
 Atque ijdem uenti uela, fidemq; ferent.
 Certus es Aenea cum fœdere soluere naues,
 Quæq; ubi sunt nescis, Itala regna sequi.

a perfidia.
 ab utili dissua-
 sio.

Nec

A E N E A E.

34

Nec noua Carthago, nec te crescentia tangunt
 Mœnia; nec sceptro tradita summa tuo.
 Facta fugis, *fugienda petis, querenda per orbem *facienda*
 Altera, quæ sita est altera terra tibi.
 Ut terram inuenias, quiseam tibi tradet habendam?
 Quis sua non notis arua tenenda dabit?
 Alter habendus amor tibi restat, & altera Dido,
 Quamq; iterum fallas, altera danda fides.
 Quando erit, ut condas instar Carthaginis urbem,
 Et uideas populos altus ab arce tuos?
 Omnia si ueniant, nec te tua uota morentur,
 Vnde tibi, quæ te sic amet, uxor erit?
 Vror ut inducto ceratæ sulphure tedæ,
 Ut pia fumosis addita tura rogis.
 Aeneasq; oculis semper uigilantibus hæret,
 Aeneamq; animo noxque diesq; refert.
 Ille quidem malè gratus, & ad mea munera surdus.
 Et quo (si non sim stulta) carere nelim.
 Non tamen Aeneam, quamuis malè cogitet, odi:
 Sed queror infidum, quæstaq; peius amo.
 Parce Venus nurni: durumque amplectare fratrem
 Frater amor, castris militet ille tuis:
 Aut ego quæ cepi (neque enim dedignor amare)
 Materiam cura præbeat ille meæ.
 Fallor, & ipsa mihi falsò iactatur imago,
 Matris ab ingenio diffidet ille suæ.
 Te lapis, & montes, innataq; rupibus altis
 Robora, te sæuæ progenuere feræ:
 Aut mare, quale uides agitari nunc quoque uentis,
 Quò tamen aduersis fluctibus ire paras:
 Quò fugis? obstat hyems, hyemis mihi gratia proſit:

similitudine
 uim amoris
 auget.

non sine pietate
 ad Venerem a-
 postrophat.

inconstantia a-
 mantium.
 in Aenea nimis
 duritiâ arguit.

ab imminenti-
 bus auocare la-
 borat.

E 2 Aspicc,

D I D O

Aspice, ut euerfas concitet Eurus aquas.
Quod tibi malueram, sine me debere procellis:
Iustior est animo uentus & unda tuo.
Non ego sum tanti, (quamuis merearis inique)
Vt pereas, dum me per freta longa fugis.
Exerces pretiosa odia, & constantia magno,
Si dum me fugias, est tibi uile mori.
Iam uenti ponent, strataq; aqualiter unda.
Cerulais Triton per mare curret equis:
Tu quoque cum uentis utinam mutabilis esses,
Et, nisi duritia robora uincis, eris.
Quid? si nescires insana quid aquora possent
Expertæ toties tam malè credis aquæ?
Vt pelago suadente etiam retinacula soluas,
Multa tamen latus tristitia pontus habet.
Nec uiolasse fidem tentantibus aquora prodest,
Perfidie pœnas exigit ille locus.
Præcipue cum latus amor, quia mater amorum
Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.
Perdita ne perdam timeo, noceamue nocenti,
Ne uibit aquoreas naufragus hostis aquas.
Viue precor: sic te melius quam funere perdam,
Tu potius leti causa ferere mei.
Finge agere te rapido (nullum sit in omine pondus)
Turbine deprendi, quid tibi mentis erit?
Protinus occurrent falsæ periuria linguae,
Et Phrygia Dido fraude coacta mori.
Coniugis ante oculos deceptæ stabit imago
Tristis, & effusus sanguinolenta comis.
Quicquid id est, totum merui, concede, dices,
Quæq; cadent, in te fulmina missa putes.

Da bre-

Triton Neptu-
ni filius, & tu-
bicen,

h experientia
dissuadet.
expertæ passi-
ue.

Cytherea Ve-
nus a Cithera
insula contra Gre-
cæ ex maris spu
ma nata fingit.
Æneam sibi cõ-
ciliat,
artificiose con-
scientie recor-
datione in ma-
gnis periculis
comemorat.

Æ N E Æ.

33

Da breue scuticæ spatium, pelagique, tuæq;
Grande moræ pretium, tuta futura uia est.
Nec mihi tu parcas, puero parcatur lulo,
Te satis est titulum mortis habere meæ.
Quid puer Ascanius? quid dii meruere penates?
Ignibus ereptos obruet unda deos.
Sed neq; fers tecum, nec quæ mihi perfide iactas,
Presserunt humeros sacra, paterq; tuos.
Omnia mentiris: neq; enim tua fallere lingua
Incipit à nobis, primaq; plector ego.
Si queras, ubi sit formosi mater Iuli:
Occidit à duro sola relicta uiro.
Hæc mihi narrabas. at me mouere merentem:
Illæ minor culpa pœna futura mea est.
Nec mihi mens dubia est, quin te tua numina dānent:
Per mare, per terras, septima iactat hyems.
Fluctibus eiectione tuta statione recepi,
Vixq; bene audito nomine regna dedi.
His tamen officiis utinam contenta fuisset:
Et mihi concubitus fama sepulta foret.
Illæ dies nocuit, quæ nos decliue sub antrum
Ceruleus subitis compulit imber aquis.
Audieram uoces, nymphas ululasse putau,
Eumenides satis signa dedere meis.
Exige læse pudor pœnas uiolate Sichæo,
Ad quem, me miseram, plena pudoris eo.
Est mihi marmorea sacratus in æde Sichæus,
Oppositæ frondes, uelleraq; alba tegunt.
Hinc ego me sensi noto quater ore citari,
Ipse sono tenui dixit, Elisa ueni.
Nulla mora est, uenio quondam tibi debita coniux:

ab impietate.

Creusa.

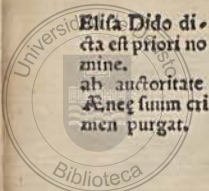
in Æneam pro
mestra.

a tempore pa-
thos.
Eumenides In-
fernales furie p
antiphrasim, q
beneuole non
sint, sed alij p
prio nomine ab
E, id est bene:

& maxime q
furorem signifi-
cat, quasi bene
furentes diuina
sunt.
ad pudorem &
postrophati

E 3

Sum

Elisa Dido di-
cta est priori no-
mine.
ab auctoritate
Æneæ suum cri-
men purgat.

a fati excusa-
tio.
infelicitates su-
as exponit.

Getulia pars
Africæ.

infelicitatum
amplificatio.

Catholica sen-
tentia.

Tangit quod
Æneam sic
crede debeat.

D I D O

Sum tamen admissi tarda pudore mei.
Da ueniam culpæ, decepit idoneus auctor,
Inuidiam noxæ detrahit ille meæ.
Diuæ parens, seniorq; pater, pia sarcina nati,
Spem mihi mansuri rite dedere iuri.
Si fuit errandum, causas habet error honestas:
Adde fidem, nulla parte pigendus erit
Durat in extremum, uitæq; nouissima nostræ
Prosequitur fati, qui fuit antè, tenor.
Occidit in terras coniux mactatus ad aras,
Et sceleris tanti præmia frater habet.
Exul agor, cineresq; iuri, patriamq; relinquo,
Et feror in duras hostile sequente uias:
Applicor ignotis, fratriq; elapsa, fretoque,
Quod tibi donauit perfido litus emo.
Vrbem constitui, lateq; patentia fixi
Mœnia, finitimis inuidiosa locis.
Bella tument, bellis peregrina & femina tentor,
Vixq; rudes portas urbis, & arma paro.
Mille procis placui, qui in me coiere, quærentes
Nescio quem thalamis præposuisse suis.
Quid dubitas uinctam Getulo tradere Hiærbe?
Præbueram sceleri brachia nostra tuo.
Est etiam frater cuius manus impia poscit
Respergi nostro sparsa cruore iuri.
Pone deos, & quæ tangendo sacra profanas,
NON bene caelestes impia dextra colit.
Si tu cultor eras elapsis igne futurus,
Pœnitet elapsos ignibus esse deos.
Forsitan & gravidam Dido scelerate relinquis,
Parsq; tui latitat corpore clausa meo.

Accedet

Æ N E Æ.

36

Accedet satis matris miserabilis infans,
Et nondum nati funeris auctor eris.
Cumq; parente sua frater morietur Iuli
Pœnaq; connexos auferet una duos.
Sed iubet ire Deus: uellem uetuisset adire,
Punica nec Teucris pressa fuisset humus.
Hoc duce nempe Deo, uentis agitaris iniquis,
Et teris in rapido tempora longa freto.
Pergama uix tanto tibi erant repetenda labore,
Hectore si uiuo, quanta fuere, forent.
Non patrium Simoenta petis, sed Tybridis undas:
Nempe ut peruenias quod cupis, hospes eris.
Usq; latet, refugitq; tuas obstrusa carinas,
Vix tibi continget terra petita seni.
Hos populos potius in dotem, ambage remota,
Accipe, & aduectas Pygmalionis opes.
Ilion in Tyriam transfer felicius urbem,
Inq; loco regis, sceptræ sacrata tene.
Si tibi mens auida est belli, si querit Iulus
Vnde suo partus Marte triumphus eat:
Quem superet, ne quid desit, præbebimus hostem,
Hic pacis leges, hic locus arma capit.
Tu modò per patrem, fraternaq; tela sagittas,
Perq; fugæ comites, Dardana sacra, deos;
Sic superent quoscunq; tua de gente reportas:
Mars ferus, & damni sit modus ille tui:
Ascaniusq; suos feliciter impleat annos,
Et senis Anchisæ molliter ossa cubent.
Parce precor domui, quæ se tibi tradit habendam.
Quod crimen dicis præter amasse meum?
Non ego sum Phthia, magnisq; oriunda Mycenis,
E 4 Nec ste-

per ironiā Æ-
neæ discessum
Mercurio impu-
tat.

Tybris Italie
fluius ex Apē-
nino monte de-
fluens.

incommodis cō-
moda subiicit.
sacratæ sceptræ,
quoniam sub Io-
uis tutela erant
reges.

adiurationes.

Phthia urbs
Thessaliæ a qua
Achilles Phthia-
us dicitur.

a nomine exte-
rioris.
a peritia disua-
det.

differenti alia
ratio.
a beneficiis de-
precatio.
hypallage.

per commiserationem apostrophé.

Dido's epitaphium.

DIDO AENEAE.

Nec steterant in te uirq; paterq; mens.
Si pudet uxoris; non nupta, sed hospita dicar:
Dum tua sit Dido, quidlibet esse feret.
Nota mihi freta sunt Afrum tangentia littus:
Temporibus certis dantque, negantq; uiam.
Cum dabit aura uiam, praebebis carbasia uentis,
Nunc leuis eietam continet alga ratem.
Tempus ut obseruem, manda mihi; certius ibis:
Nec te, si cupias, ipsa manere sinam.
Et socij requiem poscunt, laniataque classis
Postulat exiguas semirefecta moras.
Pro meritis, & si qua tibi debebimus ultra,
Pro spe coniugij tempora parua peto.
Dum freta mitescunt, & amor dum temperat usum,
Fortiter ediscam tristitia posse pati.
Sin minus; est animus nobis effundere uitam:
In me crudelis non potes esse diu.
Aspicias utinam quae sit scribentis imago,
Scribimus, & gremio Troicus ensis adest.
Perq; genas lacrymae strictum labuntur in enses,
Qui iam pro lacrymis sanguine tinctus erit.
Quam bene conueniunt fato tua munera nostro.
Instruis impensa nostra sepulchra breui.
Nec meam nunc primum feriuntur peccora telo:
Ille locus seui uulnus amoris habet.
Anna soror, soror Anna mea male conscia culpa,
Iam dabis in cineres ultima dona meos.
Nec consumpta rogis inscribar Elisa Sichaei:
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit:
Praebuit Aeneas & causam mortis, & enses:
Ipsa sua Dido concidit usa manu.

It

HERMIONE ORESTI. 37

In octauam epistolam arg.

Hermione, Menelai, & Helenae filia, a Tyndaro auo materno, cui domum commendarat Menelaus, dum iret ad Troiam, Orestis, Agamemnonis, & Clytemnestrae filio, desponsata est. quae etiam Menelaus, huiusce rei inscius, Pyrrho, Achillis filio, ante Troiam promisit: qui tandem reuersus, Hermionem rapuit. sed cum Pyrrhi connubium maximo odio haberet, & Orestem adamaret, clam per nuntium monuit facile posse a Pyrrhi uinculis liberari. quod quidem est assecuta. nam Orestes post Aegisthi matrisq; eodem furore purgatus, Pyrrho in templo Apollinis interfecto, eam recepit.

HERMIONE ORESTI.

Alloquor, Hermione, nuper fratrique, uirumque,
Nunc fratrem: nomen coniugis alter habet.
Pyrrhus Achilleides, animosus imagine patris,
Inclusam contra iusque, piumq; tenet.
Quod potui, renui, ne non inuita tenerer;
Cetera feminae non ualuere manus.
Quid facis Aeacide? non sum sine uindice, dixi:
Haec tibi sub domino est, Pyrrhe, puella suo,
Surdior ille freto clamantem nomen Orestis,
Traxit inornatis in sua tecta comis,
Quid grauius capta Lacedaemone serua tulissem,
Si raperet Graias barbara turba nurus?
Parcius Andromachen uexauit Achaia uictrix,
Cum Danaus Phrygias ureret ignis opes.
At tu, cura mei si te pia tangit, Oreste,
Injce non timidas in tua iura manus.
An si quis rapiat stabulis armenta reclusis,
Arma feras? rapta coniuge lentus, eris?
Sit socer exemplo nuptae repetitor ademptae,
Cui pia militiae caussa puella fuit:

uerba Hermionis ad Pyrrhū.

regio pro peccato.
sona.

a minori.

a Menelai exemplo suader.

Si so-

ab agnatione.
Pelops Atrei
pater.

Tyndarus auus
maternus Her-
miones.

Cupido.

Paridi Pyrrhū
comparat.
in generis nobi-
litate Orestem
Pyrrho præpo-
nit.

Tantalid. Aga-
memnon a Tan-
talo proauo.
Iupiter Tanta-
lū, Tantalus Pe-
loper, Pelops
Phylisthenem,
Phylistenes A-
gamemnonē O-
restis patrem ge-
nuit.

HERMIONE

*Si socer ignauis uacua stertisset in aula,
Nupta foret Paridi mater, ut antè fuit.
Non tu mille rates, sinuosaq; uela parabis,
Nec numerum Danai militis, ipse ueni.
Sic quoq; eram repetenda tamē: nec turpe marito est
Aspera pro caro bella tulisse toro.
Quid? quod auus nobis idem Pelopeius Atreus,
Et si non esses uir mihi, frater eras.
Vir precor uxori, frater succurre sorori:
Instant officio nomina bina tuo.
Me tibi Tyndareus uita grauis auctor, & annis,
Tradidit: arbitrium neptis habebat auus.
At pater Acacidæ promiserat inscius acti,
Plus quoque, qui prior est ordine, possit auus,
Cum tibi nubebam, nulli mea tēda nocebat:
Si iungar Pyrrho, tu mihi lasus eris.
Et pater ignoscet nostro Menelaus amori,
Succubuit telis præpetis ipse Dei.
Quem sibi permisit, genero concedet amorem,
Proderit exemplo mater amata suo.
Tu mihi, quod matri pater, es: quas gesserat olim
Dardanius parteis aduena, Pyrrhus agit.
Ille licet patrijs sine fine superbiat actis,
Et tu quæ referas facta parentis habes.
Tantalides omnes, ipsumq; regebat Achillem,
Hic pars militiæ, dux erat ille ducum.
Tu quoq; habes proauum Pelopē, Pelopisq; parentē:
Si melius numeres, à Ioue quintus eris.
Nec uirtute cares, arma inuidiosa tulisti:
Sed tu quid faceres? induit illa patrem,
Materia uellem fortis meliore fuisses,*

Non le-

ORESTI.

38

*Non lecta est operi, sed data causa tuo.
Hanc tamen implesti, iuguloq; Aegystus aperto
Testa cruentauit, quæ pater antè tuus.
Increpat Acacides, laudemq; in crimina uertit,
Et tamen aspectus sustinet ille meos.
Rumpor, & ora mihi pariter cum mente tumescunt,
Pectoraq; inclusis ignibus usta dolent.
Hermione coram quisquam ne obiecit Orestī?
Nec mihi sunt uires, nec ferus ensis adest.
Flere licet, certè flendo diffundimus iram,
Perq; sinus lacrymæ fluminis instar eunt.
Has semper solas habeo, semperq; profundo,
Hument inculcæ fonte perenne genæ.
Hoc generis fatum, quod nostros errat in annos:
Tantalides matres apta rapina sumus.
Non ego fluminei referam mendacia cygni,
Nec querar in plumis delituisse Iouem.
Quæ duo porrectus longè freta diuidit Isthmos,
Vestæ peregrinis Hippodameia rotis.
Castori Amicleo, & Amicleo Polluci.
Reddita Mopsopia Tyndaris urbe soror.
Tyndaris Idæo trans æquora ab hospite raptā,
Argolicas pro se uertit in arma manus.
Vix equidem memini, memini tamen: omnia luctus,
Omnia solliciti plena timoris erant.
Flebat auus, flebatq; soror, fratresq; gemelli,
Orabat superos Leda, suumq; Iouem.
Ipsa ego non longos etiam tunc scissa capillos,
Clamabam, Sine me, me sine mater abis?
Nam coniux aberat. ne non Pelopeia credar,
Ecce Neoptolemo præda parata fui.*

Pelides

perenne pro pe-
renni.
in fatum cul-
pam uertit.
rhetorica occu-
patio.
Iuppiter in cy-
gnum Leda cō-
prestit.
Pelops curuli
ceramine Hip-
podamiae coniu-
gio potius est,
uerius licentio-
sus.
raptā a Theseo
Helena a fratri-
bus Castore, &
Polluce recupe-
rata est: postea
a Paride raptā.
Amicle urbs
Laconiae.
Mopsopia Atti-
cae urbs a Mo-
pso rege.

Neoptolemus
Pyrrhus quasi
nouus pugna-
tor.

HERMIONE

*Pelides utinam uitaſſet Apollinis arcus:
Damnaret nati facta proterua parens.
Nec quondam placuit, nec nunc placuiſſet Achilli,
Abducta uiduum coniuge flere uirum.
Que mea celeſteis iniuria fecit iniquos?
Quod ue mihi miſeræ ſidus obeſſe querar?
Parua mea ſine matre fui, pater arma gerebat;
Et duo cūm uiuant, orba duobus eram.*

ad matrem apo-
ſtrophat.

*Non tibi blanditias primis mea mater in annis
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captani breuibus tua colla lacertis,
Non ſedi gremio ſarcina grata tuo.
Non cultus tibi cura mei, nec pacta marito
Intravi thalamos matre parante nouos.
Obuia prodieram reduci tibi, (uera fatebor)
Nec facies nobis nota parentis erat.
Te tamen eſſe Helenam, quod eras pulcherrima, ſenſi,
Ipoſa requirebas, que tua nata foret.*

in hoc tantū fe-
lix, q̃ Oreſtem
maritum naſta
ſit.

*Pars hæc una mihi coniux bene ceſſit Oreſtes:
Hic quoque, ni pro ſe pugnet, ademptus erit.
Pyrrhus habet captam reduce, & uiſtore parente,
Munus & hoc nobis diruta Troia dedit.
Cūm tamen altus equis Titan radiantibus inſtat,
Perfruoꝝ infelix liberioꝝ malo.
Nox ubi me thalamis ululantem, & acerbā gementē
Condidit, in mæſto procubuiq; toro.
Pro ſomno, lacrymis oculi funguntur obortis.
Quaq; licet fugio ſicut ab hoſte, uiro.
Sæpe malis ſuſpeo, rerumq; oblita, lociq̃,
Ignara tetigi Scyria membra manu.
Vtq; neſas ſenſi, malè corpora taſta relinquo,*

in Scyro Lyco-
medis inſula fur-
tuo concubiu
natus eſt, Pyr-
rhus.

Et mihi

O R E S T I.

39

*Et mihi pollutas credor habere manus.
Sæpe Neptolemi pro nomine nomen Oreſtis
Exit, & errorem uocis, ut omen, amo.
Per genus infelix uiro, generisq; parentem,
Qui freta, qui terras, & ſua regna quatit;
Per patris oſſa tui, patru mihi, quæ tibi debent,
Quod ſe ſub tumulto fortiter ulta iacent;
Aut ego præmoriar, primoq; extinguar in auro,
Aut ego Tantalidæ Tantalidis uxor ero.*

iureiurando ſa-
crilegium colligit.

In nonam epiſtolam arg.

Herculem Iupiter ex Alcumena, ſub forma Amphitrio-
nis mariti oppreſſa, tribus noctibus in unam iunctis genuit:
quem Euryſtheus rex Mycenarum Iunonis aſtutia, ut ſic il-
le periret, ad arduos labores incitauit. ſed, cum robore cor-
poreo atq; ingenio ualeret, ſemper uictor euasiſt. inter quos
Acheloum, Aetoliæ flumini. in uarias ſeſe uertentem figu-
ras, ob Deianeiræ coniugium in taurum tandem debellauit
& proſecto, quamuis reliqua monſtra uiuiliſter ſuperauerit.
amori muliebri ſuccubuit. nam cum Euritus rex Oecha-
liæ Iolen filiam ſibi promiſſam denegaſſet, urbe capta, &
Eurito occiſo, Iolem obtinuit: cuius amore ita cæcatus eſt,
ut ea iubere; leonis ſpolium, & clauam depoſuerit, & quod
turpius eſt, inter Iole pedileſquas cultu femineo indutus,
nere non erubuit. deniq; quidquid prius ſub Omphale Ly-
diæ regina, ex qua genuerat Lamū, tolerauerat, ea ſub Iole
perpeſſus eſt. Cum igitur Deianeira, Oenei regis Calydo-
niæ filia, eius uxor, illum tam illecebre amore captum re-
ſciſſet, ex uoluntate aduerſariorum factum uituperans, ad
eum ſcripſit. ponit autem illi ante oculos egregia illa ſua
priora facinora, ut comparatione infamiam apertioꝝ fa-
ciat. Sed cum inter ſcribendum accepiſſet nuncium de Her-
culis calamitate ob ueſtē Neſſi Centauri ſanguine intoxi-
catam, a ſe miſſam; in qua uim reuocandi ab alienis amori-
bus ineſſe credebat: (id enim Neſſus illi in traiectu Eueni
fluiui ſuaſerat, cum ab Hercule ſagitta, Lerneſo ueneno in
ſecta,

taxat Hercule,
q non respon-
deat speci.

Orientē & Oc-
cidentem intel-
ligit.

fesso Atlanti Her-
cules præstitit
uitam.

angues immissi
a Iunone.

attende amoris
potentiam.

DEIANEIRA

fecta, confosius esset) grauissimo dolore compressa, facinus suum purgando, ut non ultro, sed ut illum in sui amore retineret, fecisse uideatur, de suspensio deliberat.

DEIANEIRA HERCVLI.

Mittor ad Alciden è coniuge nescia mentis
Littera, si coniux Deianeira sua est.
Gratulor, Oechaliam titulis accedere nostris:
Victorem uictæ succubuisse queror.
Fama Pelasgiadas subito peruenit in urbes
Decolor, & factis inficienda tuis.
Quem nunquam Iuno, seriesq; immensa laborum
Fregerit, huic Iolen imposuisse iugum.
Hoc uelit Eurystheus, uelit hoc germana tonantis,
Lataq; sit uitæ labe nouerca tue.
At non ille uenis, cui nox, si creditur, una
Non tanti, ut tantus conciperere, fuit.
Plus tibi, quàm Iuno nocuit Venus: illa premendo
Sustulit; hæc humili sub pede colla tenet.
Respice uindictibus pacatum uiribus orbem,
Qua latam Nereus cæculus ambit humum.
Se tibi pars terræ, tibi se tota æquora debent:
Implesti meritis Solis utraq; domum.
Quod te laturum est cælum, prius ipse tulisti:
Hercule supposito sidera fulsit Atlas.
Quid nisi notitia est misero quæ sita pudori,
Si cumulas stupri facta priora nota?
Te ne ferunt geminos pressisse tenaciter angues,
Cum tener in cunis iam Ioue dignus eras?
Cæpiisti melius, quàm desinis: ultima primis
Cedunt: dissimiles hic uir, & ille puer.
Quem non mille feræ, quem non Stenelcius hostis,

Non

HERCVLI.

40

Non potuit Iuno uincere, uincit amor.
At bene nupta feror, quia nominor Herculis uxor,
Sitq; socer rapidis qui tonat altus equis.
Quam malè inæquales ueniunt ad aratra iuueni,
Tam premitur magno coniuge nupta minor,
Non honor est, sed onus, species læsura ferentes,
Si qua uoles aptè nubere, nube pari.
Vir mihi semper abest, & coniuge notior hostes,
Monstraq; terribiles persequiturq; feras.
Ipsa domo uidua notis operata pudicis
Torqueor, infesto ne uir ab hoste cadat.
Inter serpentes, aprosq; auidosq; leones
Iactor, & hesuros cerno per ossa canes.
Me pecudum fibræ, simulacraq; inania somni,
Omniaq; arcana nocte petita mouent.
Acupor infelix incertæ murmuræ famæ,
Speq; timor dubia, speq; timore cadit.
Mater abest, queriturq; Deo placuisse potenti,
Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus adest.
Arbiter Eurystheus iræ Iunonis iniquæ,
Sentitur nobis, iraq; longa dea est.
Hæc mihi ferre parum est, peregrinos addis amores,
Et mater de te quelibet esse potest.
Non ego Parthenijs temerata uallibus Augen,
Nec referam partus Ormeni nymphe tuos.
Nec tibi crimen erunt Teuthrantia turba sorores,
Quarum de populo nulla relicta tibi est.
Vna recens crimen desertur adultera nobis,
Vnde ego sum Lydo facta nouerca Lamo.
Meander toties, qui terris errat in iisdem,
Qui lapsus in se sepe retorquet aquas,

species pro di-
gnitate.
generalis sen-
tentia.

ab arte haruspici
pathos,
quoniam illos in
exiliū miserat.
Eurystheus ar-
biter, dispensator
Herculis.
adulteria p rhe-
toricam occupa-
tionem deregir.
Parthenius mōs
Arcadiæ uirgi-
nibus illic uene-
rans. Parthe-
nice enim uirgo
dicitur.
Auges Aloei re-
gis Arcadiæ fi-
lia ex Hercule
Telephū genuit
sicut Astidamia
Ormeni filia Te-
sippum.
Hercules quin-
quaginta The-
spis Brythi A-
theniensis filias
una nocte stu-
pauit, ex quib-
us quiquaginta
filios genuit.
qui Thespiades
sunt cognomi-
nati.

Vidit

Teuthrāus At-
tice oppidum.
Vna recens.

Omphale Mco-
niae huc Lydie
reginam intel-
ligit.

Diomedes rex
Thracie carni-
bus aduenarum
suos equos ale-
bat: quē Hercu-
les tādē ipsis
equis deuoran-
dum obiecit.

Busiris rex A-
gypti, qui oras
Nilo adiacētes
cructa forensiū
hospitum cede
insestabat.

Anteus terrae
filius altius su-
bleuatus macia-
tur.

Ionā Græciæ re-
gio Mæandro
Anitima.

scutica flagellū
ex corio, quo
uerberabantur
ferri. scū Co-
enim coriū, uel
pellis.

Tegeus Arci-
dicens a Tegeo
Arcadiæ oppi-
do.

Vidi in Herculeo suspensa monilia collo,
Illo, cui calum sarcina parua fuit.
Non puduit forteis auro cōhibere lacertos?
Et solidis gemmas apposuisse toris?
Nempe sub his animam pestis Nemea lacertis
Edidit, unde humerus tegmina leuus habet,
Ausus es hirsutos mitra redimire capillos,
Aptior Herculeæ populus alba comæ.
Nec te Meonia lasciuæ more puella
Incingi zona dedecuisse pudet?
Non tibi succurrit crudi Diomedis imago,
Efferus humana qui dape paut equos?
Si te uidisset cultu Busiris in isto,
Huic uictor uictō nempe pudens eras.
Detrahat Antæus duro redimicula collo,
Ne pigeat molli succubuisse uiro.
Meonias inter calathum tenuisse puellas
Diceris, & domine pertinuisse minas.
Non pudet Alcide nutricem mille laborum,
Rasilibus calathis imposuisse manum?
Crassaq; robusto deducis pollice fila,
Aequaq; formosæ pensa rependis heræ.
Ab quoties, dignis dum torques stamina duris,
Præualidæ fusos comminuere manus.
Diceris infelix scuticæ tremefactus habenis,
Ante pedes dominæ pertinuisse minas.
Exnuis positus, meritatum semina laudum,
Factaq; narrabis dissimulanda tibi.
Scilicet immanes elisis faucibus hydros,
Infantem nuda dilacerasse manu.
Vt Tegeus aper cupressifero Erymanbo

Incubat, & uasto pondere lædit humum.
Non tibi Threicijs affixa penatibus ora,
Non hominum pingues cede tacentur equæ.
Prodigiumq; triplex armenti diues Iberi
Geryones, quamuis in tribus unus erat.
Inq; canes totidem trunco digestus ab uno
Cerberus, implicitis angue minante comis;
Quæq; redundabat secundo uulnere serpens
Fertilis, & damnis ditior ipsa suis;
Quodq; inter laeuumq; latus, dextrumq; lacertum,
Prægrauæ compressa fauce pependit onus;
Et malè confisum pedibus, formaq; bimembri,
Pulsus Thessalicis agmen equestre iugis:
Hæc tu Sidonio potes insignitus amictu
Dicere? num cultu lingua retenta filet?
Se quoque nympha tuis ornauit Iardanis armis,
Et tulit è capto nota trophæa uiro.
Inunc, tolle animos, & fortia facta recense,
Quod tu non esses iure, uir illa fuit.
Qua tantò minor es, quantò te maxime rerum,
Quam quos uicisti, uincere maius erat.
Illi procedit rerum mensura tuarum,
Cede bonis, hæres laudis amica tuæ est.
O pudor, hirsuti costis exuta leonis
Aspera texerunt uellera molle latus.
Falleris, & nescis: non sunt spolia ista leonis,
Sed tua: tuq; fere uictor es, illa tui.
Femina tela tulit Lerneis atra uenenis,
Ferre grauem lana uix satis apta colum.
Instruxitq; manum claua domitrice ferarum,
Vidit & in speculo coniugis arma sui.

Brymanthus
mons Arcadie
in quo aprū a-
grorū uasilerē
Hercules do-
muit.

Geryon trico-
por in Hispania
regnabat.

Cerberus tri-
ceps.

Hydria.

Antæus.

Centauri.

Sidō urbs Phœ-
nicie: ubi opti-
ma inficiebatur
purpura.

Omphale Iar-
dani filia.

Antonia.

caute arguit.

claua a Vulca-
no ad domadas
feras Herculi tra-
dita.

DEIANEIRA

Hec tamen audieram, licuit non credere fang,
 En uenit ad sensus mollis ab aure dolor.
 Ante meos oculos adducitur aduena pellex;
 Nec mihi, quæ patior, dissimulare licet.
 Non finis auerti, mediam captiua per urbem
 Inuitis oculis aspicienda uenit.
 Non uenit incultis captarum more capillis,
 Fortunam uultus fassa tegendo suos.
 Ingreditur latè multo spectabilis auro,
 Qualiter in Phrygia tu quoq; cultus eras.
 Dat uultum populo sublimis, ut Hercule nicto
 Oechaliam nino stare parente putes.
 Forsitan expulsa Aetolide Deianeira.
 Nomine deposito pellicis, uxor erit,
 Eurytidos Ioles, atq; insani Alcide.
 Turpia famosus corpora iunget Hymen.
 Mens fugit admonitu, frigusq; perambulat artus,
 Et iacet in gremio languida facta manus.
 Me quoq; cum multis (sed me sine crimine amasti)
 Ne pigeat, pugna bis tibi causa fui.
 Cornua flens legit rapidis Achelous in undis,
 Truncaq; limosa tempora mersit aqua.
 Semiui occubuit ui, Lerniferoq; ueneno
 Nessus, & infecit sanguis equinus aquas.
 Sed quid ego hæc refero? scribenti nuncia uenit
 Fama, uirum tunica labe perire meæ.
 Hei mihi quid feci? quò me furor egit, amantem?
 Impia quid dubitas Deianeira mori?
 An tuus in media coniux lacerabitur Oeta?
 Tu sceleris tanti causa superstes eris?
 Et quid adhuc habeo facti, cum Hercules uxor

Credar?

HERCVLI.

42

Credar? coniugij mors mea pignus erit.
 Tu quoq; cognosces in me Meleagre sororem:
 Impia quid dubitas Deianeira mori?
 Heu deuota domus, folio sedet acrior alto,
 Oenea desertum nuda senecta premit.
 Exulat ignotis Tydeus germanus in oris,
 Alter fatali uiuus in igne fuit.
 Exegit ferrum sua per præcordia mater:
 Impia quid dubitas Deianeira mori?
 Deprecor hoc unum per iura sacerrima lecti,
 Ne uidear thalamis insidiata tuis.
 Nessus, ut est audum percussus arundine pectus,
 Hic, dixit, uires sanguis amoris habet.
 Illita Nessæo misi tibi texta ueneno,
 Impia quid dubitas Deianeira mori?
 Iamq; uale seniorq; pater, germanaq; Gorge,
 Et patria, & patriæ frater adempte meæ;
 Et tu, lux oculis hodierna nouissima nostris,
 Virque, (sed ò possis) & puer Hylle uale.

In decimam epistolam arg.

Minos, Iouis & Europæ filius, Cretensis rex, ob Andro-
 geum filium, ab Atheniensibus dolose occisum, illos tandè
 post acra bella coegit, ut sibi pœnas penderent, quotannis
 pueros septem, & totidem uirgines mittere, ut Minotauro
 quem arte Dedali Paliphæ ex tauro genuerat, dum eiuis ma-
 ritus Minos cum Atheniensibus bellum gereret, deuorandi
 traderentur. Cû uero fors Theseo contigisset, ab Ariadne
 edoctus est, quonam pacto, interfecto Minotauro, ex laby-
 rinthis ambagibus egrederetur, Errabunda reges tenui ue-
 stigia filio, ut ait Catullus. Theseus autem Crera cû Ariad-
 ne & Phædra discedens, in Naxos insulam delatus est, ubi
 à Baccho monitus, ut Ariadnen relinqueret: qui Dei timo-
 re percussus, dum altissimo somno pressam animaduertit

F 2 puellam

Meleagrus du-
 os auiculos in-
 terfecit, quare
 mater illum in
 fatali stipite ex-
 tinxit; se quoq;
 tandè occidit.
 Tydeus fratrè
 Menalippū ue-
 nando imprudēs
 occidit, & ob id
 patriam fugit.

ad interitum iā
 itura suos salu-
 tat.

Universitas de Duisburg
 Iolen intelligit,
 per urbem Ty-
 rinthi ubi Deia-
 neira degebat.
 comeduram fir-
 mar.

patronymicum
 a patria Aeto-
 lia, regio Græ-
 ciæ, dicta ab Æ-
 tolo, Endymio-
 nis filio.

Achelous flu-
 uius Oceani &
 Terræ filius.

Nessus Centau-
 rus.

Oeta mōs inter
 Thessaliam &
 Macedoniā, ro-
 go sepulchroq;
 Herculis infi-
 gnis, a quo Her-
 cules Oetis no-
 minatur.

multi hæc duo
carmina nō ha-
bent.

a tempore pa-
thos.

ARIADNE

puellam dimisit. Quamprimū igitur expergefata est, hanc epistolam scripsit, in qua de crudelitate, & duritia Thesei, ac beneficiorum ingratitudine conqueritur, cum post multas lamentationes, & querelas rogando, ut nauē ad eā flectat.

ARIADNE THESEO.

Illa relicta feris etiam nunc, improbe Theseu,
Finit, & hæc aqua mente tulisse uelis.
Mitius inueni, quā te genus omne ferarum:
Credita non ulli, quā tibi, peius eram.
Quæ legis ex illo Theseu tibi littore mitto,
Vnde tuam sine me uela tulere ratem.
In quo me somnusq; meus malè prodidit, & tu,
Proh facinus, somnis insidiate meis.
Tempus erat, uitrea quo primum terra pruina
Spargitur, & tectæ fronde queruntur aues;
Incertum uigilans, an somno languida, moui
Thesea prensuras semisopita manus:
Nullus erat, referoq; manus, iterumq; retento,
Perq; torum moueo brachia: nullus erat.
Excussere metus somnum, conterrita surgo,
Membraq; sunt uiduo præcipitata toro.
Protinus adductis sonuerunt pectora palmis:
Vtq; erat è somno turbida rupta coma est,
Luna fuit, specto, si quid, nisi littora, cernam:
Quod uideant oculi, nil nisi littus habent.
Nunc huc, nunc illuc, & utrōque sine ordine curro,
Alta puellares tardat arena pedes,
Interea toto clamanti littore, Theseu,
Reddebant nomen concava saxa tuum,
Et quoties ego te, toties locus ipse uocabat,
Ille locus misera ferre uolebat opem.

Mons

T H E S E O.

43

Mons fuit, apparent frutices in uertice rari,
Nunc scopulus raucis pendet a desus aquis.
Ascendo, uires animus dabat, atque ita latè
Aequora prospectu metior alta meo.
Inde ego (nam uentis quoque sum crudelibus usa)
Vidi præcipiti carbasa tensa Nato:
Aut uidi, aut certè cum me uidisse putarem,
Frigidior glacie, semianimisq; fui.
Nec languere diu patitur dolor, excitor illo,
Excitor & summa Thesea uoce uoco.
Quò fugis, exclamo, scelerate reuertere Theseu,
Flecte ratem: numerum non habet illa suum.
Hoc ego, quod uoci deerat, plangere replebam:
Verbera cum uerbis mista fuere meis.
Si non audires, ut saltem cernere posses,
Iactatæ latè signa dedere manus.
Candidaq; imposui longæ uelamina uirgæ,
Scilicet oblitus admonitura mei.
Iamq; oculis ereptus eras, tunc denique steni,
Torpuerant molles antè dolore genæ.
Quid potius facerent, quā me mea lumina fierent,
Postquam desierant uela uidere tua?
Aut ego diffusis erravi sola capillis,
Qualis ab Ogygio conceita baccha Deo.
Aut mare prospiciens in saxo frigida sedi,
Quamq; lapis sedes, tam lapis ipsa fui.
Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos,
Sed non acceptos exhibiturus erat.
Et tua quæ possum, pro te uestigia tango,
Strataque, quæ membris intepuerè tuis.
Incumbo, lacrymisq; toro manante profusis,

F 3

Pressi-

nidetur Dryo,
nem mōrem si
gnificare: in quē
a Baccho dela-
ta Ariadne nū-
quam deinceps
comparuit.

apta condupli-
catio.

relictorum a fo-
cis nautarū mo-
rem exprimit.

Ogyges The-
barū rex: hinc
Ogygius Bac-
chus, id est The-
banus.

ad lectum ap-
trophæ

commiserationi
auget.

Crete insula in
medio ponto, in
qua Iupiter nu-
ritus est.

periphrasis La-
byrintha.
ut honestius p-
fidiam ostendat.
insuranda repe-
rit.

Minotaurus A-
riadnes frater.

quâvis nec leo-
nes nec tigres
habeat insula Na-
xos apte rñut
femina dubitat.

ARIADNE

Pressimus, exclamo, te duo, redde duos.
Venimus huc ambo, cur non discedimus ambo?
Perfide pars nostri lectule maior ubi est?
Quid faciam? quod sola ferar? uacat insula cultu,
Non hominum uideo, non ego facta bouum:
Omne latus terræ cingit mare: nauita nusquam est,
Nulla per ambiguas puppis itura uias.
Finge dari comitesq; mihi, uentosque, ratemque,
Quid sequar? accessus terra paterna negat.
Ut rate felici pacata per aquora labar,
Temperet & uentos Aeolus: exul ero.
Non ego te, Crete, centum digesta per urbes
Aspiciam, puero cognita terra Ioui.
Nam pater & tellus in storo regnata parente,
Proditæ sunt factio nomina cara meo.
Cum tibi, ne uictor tecto morerere curruo,
Quæ regerent passus pro duce fila dedi.
Cum mihi dicebas, Per ego ipsa pericula inuio,
Te fore, dum nostrum uiuet uterque, meam.
Viuius, & non sum, Theseu, tua, si modo uiuit
Femina, periuri fraude sepulta uiri.
Me quoque, qua fratrem mactasses improbe claua:
Esset, quam dederas, morte sepulta fides.
Nunc ego non tantum quæ sum passura recordor,
Sed quacunque potest ulla relicta pati.
Occurrunt animo pereundi mille figura.
Morsq; minus pœna, quàm mora mortis habet.
Iam iam uenturos aut hac, aut suspicor illac,
Qui lanient auido uiscera dente lupos.
Forsitan & fuluos tellus alit ista leones.
Quis scit, an hæc fœuas insula tigres habet?

Et freta

THESEO.

44

Et freta dicuntur magnas expellere phocas.
Quis uetat & gladius per latus ire meum?
Tantum ne religer dura captiua catena.
Neue traham serua grandia pensa manu.
Cui pater est Minos, cui mater filia Phœbi,
Quodq; magis memini, quæ tibi pacta fui;
Si mare, si terras, porrectaq; littora uidi,
Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.
Cælum restabat, timeo simulacra deorum:
Destituor rapidis præda, cibisq; feris.
Siue colunt, habitantq; uiri, diffidimus illis:
Externos didici læsa timere uiros,
Viueret Androgeos utinam, nec fata tulisses
Impia funeribus Cecropi terra tuis;
Nec tua mactasset nodoso stipite Theseus,
Ardua* parte uirum, dextera parte bouem.
Nec tibi, quæ reditus monstrarent, fila dedissem,
Fila per adductas sæpe recepta manus.
Non equidem miror, si stat uictoria tecum,
Strataq; Cretæam bellua strauit humum.
Non poterant figi præcordia ferrea cornu,
Ut te non tegeres, pectore tutus eras,
Illuc tu silices, illuc adamantæ tulisti,
Illic qui silices Thesea uincat, habes.
Crudeles somni quid me tenuistis inertem?
At semel æterna nocte premenda fui.
Vos quoque crudeles uenti, nimiumq; parati,
Flaminaq; in lacrymas officiosa meas.
Dextera crudelis, quæ me, fratremq; necauit,
Et data poscenti nomen inane fides.
In me iurarunt somnus, uentusque, fidesque:

F 4 Proditæ

exoptatio adeo
miseratione ma-
xime apta.
a Cecrope, pri-
mo Athenarum
rege Cecropide
uocantur Athe-
nienſes.
Minotaurū in-
telligit.

ad fomnos, &
uictos apostro-
phat.

ARIADNE THESEO.

Prodita sum caussis una puella tribus.
Ergo ego nec lacrymas matris moritura uidebo;
Nec mea qui digitis lumina condant, erit.
Spiritus infelix peregrinas ibit in auras,
Nec positos artus unget amica manus.
Ossa super stabunt uolucres inhumata marina:
Hæc sunt officiis digna sepulcra meis.
Ibis Cecropios portus: patria; receptus,
Cum steteris turba celsus honore tua,
Et bene narraris letum taurique, uirique,
Sæctaque per dubias saxea tecta uias;
Me quoque narrato solam tellure relictam:
Non ego sum titulis surripienda tuis.
Nec pater est Aegæus, nec tu Pitheidos Aethra
Filius, auctores saxa, fretumque tui.
Dij facerent, ut me summa de puppe uideres,
Monisset uultus mæsta figura tuos.
Nunc quoque non oculis, sed qua potes, aspice mente
Herentem scopulo, quem uaga pulsata aqua.
Aspice demissos lugentis more capillos,
Et tunicas lacrymis, sicut ab imbre, graueis.
Corpus, ut impulse segetes Aquilonibus, horret,
Litteraque articulo pressa tremente labat.
Non te per meritum, quoniam malè cessit, adoro:
Debita sit fato gratia nulla meo.
Sed ne pœna quidem, si non ego causa salutis,
Non tamen est, cur tu sis mihi causa necis.
Has tibi plangendo lugubria pectora lassas
Infelix tendo trans freta longa manus.
Hos tibi, qui superant, ostendo mæsta capillos,
Per lacrymas oro, quas tua facta mouent.

Fleste

ex Aethra, Pi-
thei filia, natus
est Theseus.

CANACE MACHAREO.

45

Fleste ratem Theseu, uersoq; relabere uento:
Si prius occidero, tu tamen ossa feres.

In undecimam epistolam arg.

Machareus & Canace, Aeoli regis uentorum filij, cum turpiter se amarent, & consanguinitatis prætextu culpam te- gentes concumberent, Canace filium peperit: quem dum clam e regia per nutricem emitteret, ut aleretur, infelix in- fans suo uagitu se auo prodidit, qui, filiorum incensus sceleris, innocuū infantem iussit canibus exponi, & per satellitē Canace gladiū misit, quo illa pro meritis uteretur: ex quo se interfecisse creditur. Sed prius, quam moreretur, Macha- reo, qui iam in templum Apollinis Delphici aufugerat, hac epistola casum suum narrauit, illum precando ut expositi infantis ossa legat, & una cum suis urna componat.

CANACE MACHAREO.

A Eolis Aeolida, quam non habet ipsa salutem
Mittit, & armata uerba notata manu.
Si quæ tamen cæcis errabunt scripta lituris,
Oblitus à domina cade libellus erit.
Dextra tenet calamū, strictum tenet altera ferrum,
Et iacet in gremio charta notata meo.
Hæc est Aeolides fratri scribentis imago,
Sic uideor duro posse placere patri.
Ipse necis cuperem nostræ spectator adesset,
Auctorisque oculis exigeretur opus.
Ut ferus est, multoque suis truculentior Euris,
Spectaret siccis uulnera nostra genis.
Scilicet est aliquid cum senis uiuere uentis,
Ingenio populi conuenit ille sui.
Ille Noto, Zephyroque, & Scythionio Aquiloni
Imperat, & pennis Eure proterue tuis.
Imperat heu uentis, tumida non imperat ira,

Possidet

solita deprecacione epistolam claudis.

aliqui hæc duo carmina non legunt. libellus pro epistola.

patris crudelitate exponit.

acerba irrisio.

Scythion mons Thracie iuxta Septentrionem, per pennas glauca tus nubibus.

pathos a facta
poenitentia.

Cupidinem si-
gnificat.

signa aman-
tium.

CANACE

Possidet & iutis regna minora suis.
Quidiuuat admotam per auorum nomina celo,
Inter cognatos posse referre Iouem?
Num minus infestum funebria munera ferrum
Feminea teneo non mea tela manu?
O utinam, Machareu, quæ nos coniunxit in unum,
Venisset leto senior hora meo.
Cur unquam plus me frater, quam frater, amasti?
Et tibi, non debet quod soror esse, fui?
Ipsa quoq; incalui, qualemq; audire solebam,
Nescio quem sensi corde tepente Deum.
Fugerat ore color, macies obdlexerat artus,
Sumebant minimos ora coacta cibos.
Nec somni faciles, & nox erat annua nobis:
Et gemitum nullo lesa dolore dabam.
Necur hoc facerem, poteram mihi reddere causam,
Nec noram quid amans esset, at illud eram.
Prima malum nutrix animo præsensit anili:
Prima mihi nutrix Aeoli dixit, Amas.
Erubui, gremioq; pudor deiecit ocellos:
Hæc satis in tacita signa fatentis erant.
Iamq; tumescebant uitati pondera uentris,
Aegraq; furtiuum membra grauabat onus.
Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
Attulit, audaci supposuitq; manu;
Vt penitus nostris (hoc te celauimus unum)
Visceribus crescens excuteretur onus?
Ab nimium uiuax admotis restitit infans.
Artibus, & tectus tutus ab hoste fuit.
Iam nouies erat orta soror pulcherrima Phœbi,
Denaq; luciferos Luna uehebat equos:

Nescia

MACHAREO.

46

Nescia quæ faceret subitos mihi causa dolores,
Et rudis ad partus, & noua miles eram.
Nec tenui uocem. quid, ait, tua crimina prodis?
Oraq; clamantis conscia pressit anus.
Quid faciam infelix: gemitus dolor edere cogit;
Sed timor, & nutrix, & pudor ipse uetant;
Continuo gemitus, elapsaq; uerba rependo,
Et cogor lacrymas combibere ipsa meas.
Mors erat ante oculos, & opem Lucina negabat;
Et graue, si morerer, mors quoq; crimen erat.
Cum super incumbens scissa tunicaq; comaq;
Pressa refouisti pectora nostra tuis.
Et mihi, Viue soror à carissima, dixti,
Viue, ne minus corpore perde duos.
Spes bona deus, fratri nam nupta futura es:
Illius, de quo mater es, uxor eris.
Mortua, crede mihi, tamen ad tua uerba reuixi,
Et positum est uteri crimen, onusq; mei.
Quid tibi grataris? media sedet Aeolus aula:
Crimina sunt oculis surripienda patris.
Frontibus infantem, ramisq; albens oliuæ,
Et leuibus uittis sedula celat anus.
Fictaq; sacra facit, dicitq; precantia uerba:
Dat populus sacris, dat pater ipse uiam.
Iam prope limen erat, patris uagitus ad aures
Venit, & indicio proditur ille suo.
Eripit infantem, mentitaq; sacra reuelat
Aeolus: insana regia uoce sonat.
Vt mare sit tremulum, tenui cum stringitur aura,
Vt quatitur tepido fraxina uirga Noto:
Sic mea uibrari pallentia membra uideres,

syncopa.

Lucina, Dea
partus.

facinus cogni-
sum a patre.

comparatio.

Quassus

CANACE

Quassus ab imposito corpore lectus erat.
Irruit, & nostrum uulgat clamore pudorem;
Et uix à misero continet ore manus.
Ipsa nihil præter lacrymas pudibunda profudi:
Torpuerat gelido lingua retenta metu.
Iamq; dari paruum canibusque, quibusq; nepotem
Iusserat, in solis destituiq; locis.
Vagitus dedit ille miser, sensisse putares,
Quaq; suum poterat uoce rogabat auum.
Quid mihi tunc animi credis germane fuisse?
Nam * Tu potes ex animo colligere ipse tuo.
Cum mea me coram syluas inimicus in altis
Viscera montanis ferret edenda lupis.
Exierat thalamo, tunc demum pectoris planxi,
Contigit inq; meas unguibus ire genas.
Interea patrius vultu mærente satelles
Venit, & indignos edidit ore sonos:
fatelles ad Canacem.
Aeolus hunc ensẽ mittit tibi: tradidit ensẽ:
Et iubet ex merito scire, quid iste uelit.
Canace respondet.
Scimus, & utemur uiolento fortiter ense,
Pectoribus condam dona paterna meis.
ad patrem.
His mea muneribus genitor connubia donas?
Hac tua dote, pater, filia diues erit?
ad Hymenem.
Tolle procul decepte facies Hymenæe maritas,
Et fuge turbato testæ nefanda pede.
ad Erinnyes infernales furias.
Ferte facies in me (quas fertis) Erinnyes atræ,
Vt meus ex isto luceat igne rogos.
Parca meliore, idest, fortunatio
et augurio.
Nubite felices, Parca meliore, sorores;
Admissi memores sed tamen este mei.
Quid puer admisit tam paucis editus horis?
Quo læsit factio nix bona natus auum?

Si potuit

MACHAREO.

47

Si potuit meruisse necem, meruisse putetur:
Ab miser admissio plectitur ille meo.
Nate, dolor matris, rapidarum præda ferarum,
Hei mihi natali dilacerate tuo:
Nate, parum fausti miserabile pignus amoris,
Hæc tibi prima dies, hæc tibi summa fuit.
Non mihi te licuit lacrymis perfundere iustis,
In tua nec tonsas ferre sepulcra comas.
Non super incubui, non oscula frigida carpsi:
Diripiunt auidæ viscera nostra seræ.
Ipsa quoq; infantis cum uulnere persequar umbras,
Nec mater suero dicta, nec orba diu.
Tu tamen d' frustra miseræ sperate sorori,
Sparsa, precor, nati collige membra tui.
Et refer ad matrem, socioq; impone sepulcro,
Vrnamq; nos habeat quamlibet arcta duos.
Viue memor nostri, lacrymasq; in funere funde,
Næue reformida corpus amantis amans.
Tu, rogo, proiectæ nimium mandata sororis
Perfer, mandatis perfruar ipsa patris:
In duodecimam epistolam arg.
Cum florida iuuetate & formositate ualeret Iason quæ
primum Colchon attingit, à Medea Aetææ Colchorum re-
giis & Ecates filia, receptus est, & amatus: habitaq; coniugij
sponsione illum edocuit, quonã pacto in optatam deueni-
ret prædam. Aureo igitur uellere raptò, clam cum Medea
fugam arripuit. quos cum insequeretur Aetæa, illa Absyrti
fratris, quem secum ducebat, membra disparuit: ut ita patrẽ,
ossâ filij legentem, remoraretur: & sic incolumes in The-
saliam tandem deueniunt: ubi Aesonem, Iasonis patrem,
annis iam decrepitum, in robustiorem ætatem reduxit Me-
dea, præterea in Pelia mortem suas filias armavit. sin-
gens enim ei iuuentutem restituere uelle, quemadmodum
Aesonis

nate, sine dolo-
ris amplificatio-
ne ad natũ apo-
strophar,

M E D E A

Aesoni fecerat, filiabus persuasit, ut omnem sanguinē frigidum atq; uetere cultis exhaurirent, ut nouum atq; floridum posset infundere. quod cū fecissent puellæ, statim expirauit Pelias. Iason uero siue criminis enormitate, seu ex alia causa, Medeam repudiavit, & Creusam, Creontis regis Corinthiorum filiā, in uxorem assumpsit. Furibunda igitur Medea ad Iasonem scripsit, ingratitude in eo exposcullando, præsentemq; ultionem, nisi recipiatur, minitendo.

M E D E A I A S O N I.

aliqui hæc duo carmina adulterina dicunt. paræ fatales. Cloto, Lachesis & Atropos.

Argo nauim in telligit in Pelio Thessalie monte natam, & in Magnetida regione Thessalie proxima fabricatam.

præmedicatus

Exul, inops, contempta nouo Medea marito
Dicit, & an regni tempora nulla uacant?
Vt tibi Colchorum memini regina uacauit,
Ars mea, cūm peteres, ut tibi ferret opem.
Tunc quæ dispensant mortalia fata sorores,
Debuerant fusos euoluissē suos.
Tunc potui Medea mori bene: quidquid ab illo
Produxi uitæ tempore pœna fuit.
Hei mihi, cur unquam iuuenilibus acta lacertis
Phryxeam petijt Pelias arbor ouem?
Cur unquam Colchi Magnetida uidimus Argon?
Turbaq; Phasiacam Graia bibistis aquam?
Cur mihi plus æquo flauī placuere capilli?
Et decor, & linguae gratia ficta tuæ?
Aut saltem (in nostras quoniam noua puppis arenas
Venerat, audaces attuleratq; uiros)
Isset anhelatus non *præmeditatus in ignes
Immemor Aesomides, oraq; adunca boum.
Semina iecisset, totidem sumpsisset & hostes,
Vt caderet cultu cultor ab ipse suo.
Quantum perfidia tecum, scelerate, perisset,
Dempta forent capiti quàm mala multa meo?
Est aliqua ingrato meritum exprobrare uoluptas:

Hæc

I A S O N I.

48

Hæc fruar, hæc de te gaudia sola feram.
Iussus inexpertam Colchos aduertere puppim,
Intraſti patriæ regna beata meæ.
Hoc illi Medea fui, noua nupta quod hic est:
Quàm pater est illi, tam mihi diues erat.
Hic Ephyrē bimarem, Scythiam tenet ille niuosam,
Omne tenet ponti quæ plaga læua iacet.
Excipit hospitio iuuenes pater Aetæ Pelasgos,
Et premitis pictos corpora Graia toros.
Tunc ego te uidi, tunc cæpi scire, quis esses:
Illa fuit mentis prima ruina meæ.
Vt uidi, ut perij, nec noctis ignibus arsi,
Ardet ut ad magnos pinea teda deos.
Et formosus eras, & me mea fata trahebant,
Abstulerant oculi lumina nostra tui.
Perfide sensisti: quis enim bene celat amorem?
Eminet indicio prodita flamma suo.
Dixerat interea tibi rex, ut dura ferorum
Insolito premeres uomere colla boum.
Martis erant tauri plus quàm per cornua sæui,
Quorum terribilis spiritus ignis erat.
Aere pedes solidi, prætentatq; naribus æra,
Nigra per afflatus hæc quoque facta suos.
Semina præterea populos genitura iubetis
Spargere deuota lata per arua manu.
Qui peterent natis secum tua corpora telis:
Illa erat agricola messis iniqua suo.
Lumina custodis succumbere nescia somno,
Vltimus est, aliqua decipere arte, labor.
Dixerat Aetes. mæſti conſurgitis omnes,
Mensaq; purpureos deserit alta toros.

officia sua commendando Creusam. Creontis filiam secum conſert. Ephyrē, id est Corinthum ab Ephyrē Oceani filia inter Ionium & Aggæ mare sita.

primum ut, tempus, reliquum quo modo significat.

rex Acentes.

pericula commemorat.

Draco peruigil.

Quàm

M E D E A

Quàm tibi tunc longè regnum dotale Creusæ;
Et socer, & magni nata Creontis erat?
Tristis abis; oculis abeuntem prosequor udis;
Et dixit tenui murmure lingua, Vale.
Vt positum tetigi thalamo malè saucia lectum,
Acta est per lacrymas nox mihi, quanta fuit
Ante oculos tauriq; meos, segetesq; nefanda,
Ante meos oculos peruigil anguis erat.
Hinc amor, hinc timor est: ipsum timor auget amorē.
Manè erat, & thalamo cara recepta soror.
Disiectamq; comas, auersaq; in ora iacentem
Inuenit, & lacrymis omnia plena meis.
Ora opem Minyis, petit altera, & altera habebit:
Aesonio iuueni, quod rogat illa, damus.
Est nemus, & piceis, & frondibus ilicis atrum,
Vix illuc radijs Solis adire licet.
Sunt in eo (fuerant certè) delubra Dianæ,
Aurea barbarica stat dea facta manu.
Nescio, an exciderint mecum loca: uenimus illuc:
Ausus es infido sic prior ore loqui:
Ius tibi, & arbitrium nostræ fortuna salutis
Tradidit, inq; tua est uitaque, morsq; manu.
Perdere posse sat est, si quem inuat ista potestas;
Sed tibi seruatus gloria maior ero.
Per mala nostra precor, quorum potes esse leuamen,
Per genus, & numen cuncta uidentis aui;
Per tripliceis uultus, arcanaq; sacra Dianæ,
Et si forte aliquos gens habet ista deos;
O uirgo miserere mei, miserere meorum,
Effice me meritis tempus in omne tuum.
Quod si fortè uirum non dedignare Pelasgum,

(Sed

I A S O N I.

49

(Sed mihi tam facileis unde meosq; deos?)
Spiritus antè meus tenuis uanescat in auras:
Quàm thalamo, nisi tu, nupta sit ulla meo.
Conscia sit Iuno sacris præfecta maritis,
Et Dea, marmorea cuius in æde sumus.
Hæc animum, & quota pars, possent mouere puellæ
Simplicis, & dextræ dextera iuncta meæ.
Vidi etiam lacrymas, an & est pars fraudis in illis?
Sic citò sum uerbis capta puella tuis.
Iungis & arripides in adusto corpore tauros,
Et solidum iusso uomere findis humum.
Arua uenenatis pro semine dentibus imples,
Nascitur & gladios, scutaq; miles habens.
Ipsa ego, quæ dederam medicamina, pallida sedi.
Cum uidi subitos arma tenere uiros.
Donec terrigenæ, facinus miserabile, fratres
In se constrictas conseruere manus.
Peruigil ecce draco, squammis crepitantibus horrens,
Sibilat, & torto pectore uerrat humum
Dotis opes ubi erant? ubi erat tua regia coniux,
Quiq; maris gemini distinet Isthmos aquas?
Illa ego, quæ tibi sum nunc deniq; barbara facta,
Nunc tibi sum pauper, nunc tibi uisa nocens,
Flammea subduxi medicato lumina somno,
Et tibi, quæ raperes uellera, tuta dedi.
Proditus est genitor, regnum, patriamq; reliqui,
Munus in exilio quodlibet esse tuli.
Virginitas facta est peregrini præda latronis,
Optima cum cara matre relicta soror.
At te non fugiens sine me, germane, reliqui:
Deficit hoc uno littera nostra loco.

G

Quod

Chalciope soror.
synecdoche,

templum Dianæ.

a dubitatione
pathos,

sol Medæe ausus

Diana triplici
uultu depinge
batur,

firmat sponsio-
nem iureiuran-
do.

auget periculum,
ut sua beneficia
maiora appa-
reant.

Crenam in o-
dium uertere ni-
titur.
officia officiis
comparando.

quod licet

Symplegades
duo scopuli Bo
sphoro in Thra
cio.

Scylla, & Cha
rybdis pericula
in mari Siculo,
sive Trinacrio.

Hymen pro nu
ptiis, quibus
praestit,
quinque lampa
des sine faces in
nuptiis accen
debantur.
tuba funeribus
adhibebatur.
Hymenaea, sci
licet festa.

MEDEA

Quod facere ausa mea est, non audeo scribere, dextra,
Sic ego, sic tecum dilaceranda fui.
Nec tamen extimui (quid enim post illa timerem?)
Credere me pelago femina, iamque nocens.
Numen ubi est? ubi dii? meritas subeamus in alto,
Tu fraudis penas, credulitatis ego.
Compressos utinam Symplegades elisissent,
Nostraque adhererent ossibus ossa tuis.
Aut nos Scylla rapax canibus misisset edendos:
Debuit ingratis Scylla nocere uiris.
Quaeque uomit totidem fluctus, totidemque; resorbet,
Nos quoque Trinacriae supposuisset aqua.
Soppes ad Aemonias, uictorque; reuenteris urbes:
Ponitur ad patrios aurea lana deos.
Quid referam Peliae natas pietate nocentes?
Cesaque uirginea membra paterna manu?
Vt culpent alij, tibi me laudare necesse est?
Pro quo sum toties esse coacta nocens.
Ausus es, (o iusto desunt sua uerba dolori)
Ausus es, Aesonia dicere cede domo.
Iussa domo cessi, natis comitata duobus,
Et, qui me sequitur semper, amore tui.
At subito nostras ut Hymen cantatus ad aures
Venit, & accenso lampades igne micant;
Tibiaque effudit socialia carmina uobis,
At mihi funesta flebiliora tuba:
Perstimui, nec adhuc tantum scelus esse putabam,
Sed tamen in toto pectore frigus erat.
Turba ruunt & Hymen clamant, Hymenaea frequenter;
Quod propior uox est, hoc mihi peius erat.
Diuersi flebant serui, lacrymasque; tegebant,

Quis

IASONI.

50

Quis uellet tantum nuntius esse mali?
Me quoque, quidquid erat, potius nescire iunabat,
Sed tanquam scirem, mens mea tristis erat.
Cum minor e pueris iussus, studioque; uidendi
Constitit ad gemina lumina prima foris:
Hinc mihi, Mater abi, pompam pater, inquit, Iason
Ducit, & adiunctos aureus urget equos.
Protinus abscissa planxi mea pectora ueste,
Tuta nec a digitis ora fuere meis.
Ire animus mediae suadebat in agmina turbae,
Sertaque; compositis demere rapta comis.
Vix me continui, quin sic laniata capillos
Clamarem, Meus est, inijceremque; manus.
Lese pater gaude, Colchi gaudete relictis,
Inferias umbræ fratris habete mei.
Deferor amissis regno, patriaque, domoque,
Coniuge, qui nobis omnia solus erat:
Serpentes igitur domui, taurosque; furentes,
Vnum non potui perdomuisse uirum.
Quaeque; feros repuli doctis medicatibus ignes,
Non ualeo flammam effugere ipsa meas.
Ipsi me cantus, artes, herbaque; relinquunt:
Nil dea, nil Hecates sacra potentis agunt.
Non mihi grata dies, noctes uigilantur amaræ;
Nec tener in misero pectore somnus adest.
Que me non possum, potui sopire draconem:
Vtilior cuius, quam mihi, cura mea est.
Quos ego seruauit pellex amplectitur artus,
Et nostri fructus illa laboris habet.
Forsitan, & stulte dum te iactare marita
Quæris, & iniustus auribus apta loqui;

uerba pueri ad
matrem.

synecdoche.

pathos a gau
dio.
inferias, id est sa
era, quæ alicu
ius occasione fie
bant.

Dea Proserpi
naque; magicis
praestit.
Hecate Perse
silia crudelissi
ma, quæ aconi
ton inuenit: quo
patrem intere
mit, est etiam He
cate trium pote
statum Dea, uel
q. centum ho
mibus placetur.
uel q. centum an
nos errare fa
ciat insepultos.
ipsa autem La
cina, Diana, &
Proserpina.

G 2 In fa-

MEDEA IASONI.

In faciem, moresq; meos noua crimina fingis:

Rideat, & uitjs lata sit illa meis.

Rideat, & Tyrio iaceat sublimis in ostro:

Flebit, & ardore uinct adusta meos.

Dum ferrum, flammæq; aderunt, succusq; ueneni,

Hostis Medæ nullus inultus erit.

Quod si fortè preces præcordia ferrea tangunt;

Nunc animis audi uerba minora meis.

Nam tibi sum supplex, quod tu mihi sæpe fuisti,

Nec moror antè tuos procubuisse pedes.

Si tibi sum uilis, communeis respice natos:

Sauiet in partus dira nouerca meos.

Et nimium similes tibi sunt, & imagine tangor,

Et quoties uideo, lumina nostra madent.

Per superos oro, per auita numina flamma,

Per meritum, & natos pignora nostra tuos,

Redde torum, pro quo tot res insana reliqui,

Adde fidem dictis, auxiliumq; refer.

Non ego te imploro contra taurosque, uirosque;

Vtq; tua serpens uicta quiescat ope:

Te peto, quem merui, quem nobis ipse dedisti,

Cum quo sum pariter facta parente parens.

Dos ubi sit queris? campo numerauimus illo,

Qui tibi laturo uellus arandus erat.

Aureus ille aries, nullo spectabilis auro,

Dos mea, quam, dicam si tibi, redde, neges,

Dos mea, tu sospes, dos est mea Graia iuuentus:

I nunc, Sysiphias improbe conser opes.

Quod uiuis, quod habes nupta, socerumq; potentem,

Hoc ipsum, ingratus quod potes esse, meum est;

Quos equidem actutum: sed quid prædicere pœnam

Attinet?

Medea Creu-
sam cum patre
& domo exul-
sit.

a natorum inco-
moditate que-
rela.

duos

a facili,

beneficia pro
dote obicit.

syncretis.

Sysiphus Creu-
sis pater.
eclipsis indigna
sioni apta.
autum, conse-
t.

LAODAMEIA PROTESILAO 51

Attinet? ingentes parturit ira minas.

Quò feret ira, sequar: facti fortasse pigebit,

Et piget infido consuluisse uiro.

Viderit ista deus, qui nunc mea pectora uersat:

Nescio quid certè mens mea maius agit.

Cupido.

In XIII. epistolam arg.

Protesilaus, Iphicli filius, ad Troiam quadraginta nauibus, ut ait Homerus, nauigans, cum ceteris Græcis Aulide portu Boeotiae ob tempestatem clausus est quod dum intellexisset Laodameia, Acasti ex laodoea filia, atque eius uxor, sincere maritum amans, multis somniis sollicitata, hanc epist. ad eum scripsit: qua suadet, ut oraculi memoriam belli periculis abstineat. datum enim Græcis fuerat responsum, eum, qui primus ex classe in terram Troianorum descendisset, periturum. at Protesilaus magnanimus primus in terram descendit, & ab Hectoris occisus est.

LAODAMEIA PROTESILAO.

Mittit, & optat amas, quò mittitur, ire salutem,

Hæmonis Hæmonio Laodameia uiro.

Aulide te fama est, uento retinente, morari.

Ah, me cum fugeres, hic ubi uentus erat?

Tunc freta debuerant uestris obsistere remis.

Illud erat seuis utile tempus aquis.

Oscula plura uiro, mandataq; plura dedissem:

Et sunt, quæ uolui dicere, plura tibi.

Raptus es hinc præceps: & qui tua uela uocaret,

Quem cuperent nautæ, non ego, uentus erat,

Ventus erat nautis aptus, non aptus amanti:

Soluo ab amplexu, Protesilae, tuo.

Linguaq; mandantis uerba imperfecta reliquit,

Vix illud potui dicere triste, Vale.

Iucubuit Boreas, arreptaq; uela tetendit,

G 3

Iamq;

Aulide pro Au-
lidi, Seruio te-
ste.

multa

LAODAMEIA

Iamq; meus longè Protesilaus erat.
 Dum potui spectare uirum, spectare iunabat:
 Sumq; tuos oculos usque secuta meis.
 Ut te non poteram, poteram tua uela uidere:
 Vela diu uultus detinuere meos.
 At postquam nec te, nec uela fugacia uidi,
 Et, quod spectarem, nil nisi pontus erat:
 Lux quoque tecum abiit, tenebrisq; exanguis obortis
 Succiduo dicor procubuisse genu.
 Vix socer Iphiclus, uix me grandæuus Acastus,
 Vix mater gelida mæsta refecit aqua.
 Officium fecere pium, sed inutile nobis:
 Indignor misera non licuisse mori.
 Utq; animus redyt, pariter rediere dolores.
 Pectora legitimus casta momordit amor.
 Nec mihi pettendos cura est præbere capillos,
 Nec libet aurata corpora ueste tegi.
 Ut quas pampinea tetigisse bicorniger hasta
 Creditur, huc illuc, quâ furor egit, eo.
 Conueniunt matres Phylaceides, & mihi clamant,
 Indue regales Laodameia sinus.
 Scilicet ipsa feram saturatas murice uestes?
 Bella sub Iliacis mœnibus ille geret?
 Ipsa comas pectam, galea caput ille premetur?
 Ipsa nouas uestes, dura uir arma ferat?
 Quo possum squallore tuos imitata labores
 Dicar, & hæc belli tempora tristis agam.
 Dux Pari Priamide damno formose tuorum,
 Tam sis hostis iners, quam malus hospes eras.
 Aut te Tenaria faciem culpasse marita,
 Aut illi uellem displicuisse tuam.

a cultus negli-
 gentia pathos.
 Bacchus corni-
 bus effigiat ob-
 elationem quâ
 feruor uini indu-
 cit.
 Phylace urbs
 Thessaliæ, cui
 Protesilaus i-
 perabat.

ad Paridæ apo-
 strophat.

Tenarus Laco-
 niæ promonto-
 rium, unde He-
 ra fuit.

Tu,

PROTESILAÛ.

52

Tu, qui pro rapta nimium Menelæe laboras,
 Hei mihi quàm multis flebilis ultor eris?
 Dij, precor, à nobis omen remouete sinistrum,
 Et sua det reduci uir meus arma Ioui.
 Sed timeo: & quoties subiit miserabile bellum,
 More niuis lacrymæ sole madentis eunt.
 Ilion, & Tenedos, Simoisque, & Xanthus, & Ide,
 Nomina sunt ipso panè timenda sono.
 Nec rapere ausurus (nisi se defendere posset)
 Hospes erat: uires nouerat ille suas.
 Venerat, ut fama est, multo spectabilis auro,
 Quiq; suo Phrygiæ corpore ferret opes.
 Classe, uirisq; potens, per quæ fera bella geruntur;
 Et sequitur regni pars quota quenque sui.
 His ego te uictam consors Ledaë gemellis
 Suspicio, hæc Danaïs posse nocere putò.
 Hæctora nescio quem timeo, Paris Hæctora dixit
 Ferrea sanguinea bella mouere manu.
 Hæctora, quisquis is est, si sum tibi cara, caueto:
 Signatum hoc memori pectore nomen habe.
 Hunc ubi uitaris, alios uitare memento,
 Et multos illic Hæctoras esse puta.
 Et facito, ut dicas, quoties pugnare parabis,
 Parcere me iussit Laodameia sibi.
 Si capere Argolico fas est sub milite Troiam,
 Te quoq; non ullum uulnus habente cadat.
 Pugnet, & aduersos tendat Menelaus in hostes,
 Ut rapiat Paridi, quam Paris ante sibi.
 Irruat, & causâ quem uincit, uincat & armis,
 Hostibus è medys nupta petenda uiro est.
 Causa tua est dispar, tu tantum uluere pugna,

Protesilaus pe-
 de in limine of-
 fenso omen de-
 derat.

Tenedos insula
 cōtra Troiam.

ad Helenam

à Iulio arguit.

G 4

Inq;

LAODAMEIA

Inq; pios domina posse redire sinus.
Parete Dardanida de tot, precor, hostibus uni,
Ne mens ex illo corpore sanguis eat.
Non est, quem deceat nudo concurrere ferro,
Senuq; in oppositos pectora ferre uiros.
Fortius ille potest multo qui pugnat amore:
Bella gerant alij, Protefilaus amet.
Hunc, fateor, uolui reuocare, animusq; ferebat:
Substitit auspicij lingua timore mali.
Cum foribus uelles ad Troiam exire paternis
Pes tuus offenso limine signa dedit.
Ut uidi, ingemui, tacitoq; in pectore dixi,
Signa reuersuri sint, precor, ista iuri,
Hac tibi nunc refero, ne sis animosus in armis:
Fac meus in uentos hic timor omnis eat.
Sors quoque nescio quem fato designat iniquo,
Qui primus Danaum Troada tanget humum,
Infelix quæ prima uirum lugebit ademptum,
Dij faciant, ne tu strenuus esse uelis.
Inter mille rates tua sit millesima puppis,
Iamq; fatigatas ultima uerset aquas,
Hoc quoq; pramoneo, de naue nouissimus exi.
Non est, quo properes, terra paterna tibi.
Cum uenies, remoq; moue, ueloq; carinam,
Inq; tuo celerem littore siste gradum.
Sine latet Phæbus, seu terris altior extat;
Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte uenis:
Nocte tamen, quam luce, magis, nox grata puellis,
Quarum suppositus colla lacertus habet.
Aucupor in lecto mendaces cælibe somnos:
Dum careo ueris, gaudia falsa inuuant.

pedum offensus
nes mala fere-
bant præfagia:
unde Tibulus,
o quoties ingres-
sus iter mihi tri-
stia dixit, Offen-
sum in porta si-
gna dedisse pe-
dem.
monet, ut sibi
aspiciat, ne p-
fagia mortis ef-
fectum sortian-
tur.

PROTESILAUS

53

Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
Cur uenit à uerbis multa querela tuis?
Excitior somno, simulacraq; noctis adoro:
Nulla caret fumo Thessalis ara meo.
Tura damus, lacrymasq; super: quæ sparsa relucet,
Ut solet à fuso surgere flamma mero.
Quando ego te reducem cupidis amplexa lacertis,
Languida letitia soluar ab ipsa mea?
Quando erit, ut lecto mecum bene iunctus in uno
Militiæ referas splendida facta tue?
Quæ mihi dum referes, quamuis audire iuuabit,
Multa tamen rapies oscula, multa dabis.
Semper in his apte narrantis uerba resistunt,
Promptior est dulci lingua referre mora.
Sed cum Troia subit, subeunt uentique, fretumque,
Spes bona sollicito uicta timore cadit.
Hoc quoque, quod uenti prohibent exire carinas,
Me mouet, inuitis ire paratis aquis.
Quis uelit in patriam, uento prohibente, reuerti?
A patria pelago uela uetante datis.
Ipse suam non prebet iter Neptunus ad urbem
Quod ruitis? uestras quisq; redite domos.
Quod ruitis Danaï? uentos audite uetantes,
Non subiti casus, numinis ista mora est.
Quid petitur tanto, nisi turpis adultera, bello?
Dum licet, Inachia uertite uela rates.
Sed quid ego hæc reuoco? reuocantis omen abesto,
Blanda; compositas aura secundet aquas.
Troadas inuideo, quæ sic lacrymosa suorum
Funera conspicient, nec procul hostis erit.
Ipsa suis manibus forti noua nupta marito

futurū Prote-
filai interitum
præfagit.

retenta

a maiori argu-
mentum.
a deorum uolu-
ptate nauigatio
nem dissuadet.

a causa diffusa.
fio.
ab Inacho uetu-
fissimo Argiuo
rum rege Græci
Inachij dicti
sunt.
inuideo cum
accusatio.

Sed

Impo-

LAODAMEIA PROTES.

Imponet galeam, barbarâq; arma dabit.
Arma dabit: dumq; arma dabit, simul oscula sumet:
Hoc genus officij dulce duobus erit.
Producetq; uirum, dabit & mandata reuerti:
Et dicet, Referas arma sac ista Ioui.
Ille ferens dominæ mandata recentia secum,
Pugnabit cautè: respicietq; domum.
Exuet & reduci galeam, clypeumq; resoluat,
Excipietq; suo corpora laxa sinu.

Nos sumus incertæ, nos anxius omnia cogit,
Quæ possunt fieri, facta putare, timor.
Dum tamen arma geris diuerso miles in orbe,
Quæ referat uultus, est mihi cera, tuos.
Illi blanditias, illi tibi debita uerba
Dicimus, amplexus accipit illa meos.

Crede mihi, plus est, quàm quod uideatur, imago:
Adde sonum ceræ, Protésilæus erit.
Hanc specto, teneoq; sinu pro coniuge uero,
Et tanquam possit uerba referre, queror.
Per reditus, corpusq; tuum, mea numina, iuro,
Perq; pares animi, coniugiiq; faces,
Perq; (quod ut uideam canis albere capillis)
Quod tecum possis ipse referre caput;

Me tibi uenturam comitem quocunque uocaris,
Siue, quod heu timeo, siue superstes eris.
Vltima mandato claudatur epistola paruo,
Sit tibi cura mei, sit tibi cura tui.

In XIII. epistolam arg.

Danaus, belli prisci filius, ex pluribus coniugibus quinquaginta filias suscepit: quas dum Aegyptus eius frater, cui totidem erant filij, postulasset in nurus, Danaus ora-

culi

HYPERMNESTRA LINO. 54

culi responso còperto, se manibus generi moriturû, uolens periculum euare, còlensis nauibus Argos uenit. indignatus autem Aegyptus eo qd spretus esset, filios cum exercitu ad illum oppugnandum misit, hac lege, ut non nisi interempto Danao ad se redirent, aut filiarû connubia inissent. ille autè obsidione coactus, filias se daturû sponndit. sed puella accepto à patre gladio, ut iussum erat, prima nocte cû uino lætitiâq; calentes iuuenes in profundissimum soporem descēdisent, unaquæq; suum iugulauit; sola Hypermnestra excepta, quæ Lino, quē Eusebius Lynceû appellat, marito suo miserâ, pepercit; suauitque, ut ad patrē Aegyptum, delecto facinore, quâ prius num fugeret. sed cû pater Danaus ab omnibus perfectû facinus intellexisset, præterquâ ab Hypermnestra, eâ crudelissime uinctam in carcere seruandam tradidit quare Linum patruelem, eundemq; maritum, quē seruauerat, hac epistola rogat, ut uel opem ferat, captiuitateq; liberet; uel si mori contingat, sepulturæ honore non careat. A Lino tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

HYPERMNESTRA LINO.

Mittit Hypermnestra de tot modò fratribus uni:
Cetera nuptarum crimine turba iacet.
Clauisa domo teneor, grauiusq; coercita uinculis:
Est mihi supplicij causa, fuisse piam.
Quod manus extimuit iugulo demittere ferrum,
Sum rea: laudarer, si scelus ausa forem.
Esse ream præstat, quàm sic placuisse parenti:
Non piget immuneis cædis habere manus.
Me pater igne licet (quem non uiolauimus) urat,
Quæq; adierant sacris, tendat in ora faces,
Aut illo iugulet (quem non bene tradidit) ense.
Ut qua non cecidit uir nece, nupta cadam:
Non tamen, ut dicant morientia, Pœnitet, ora,
Efficiet, non est, quam piget esse piam.
Pœniteat sceleris Danaum, sanasq; sorores:

Hic

a facti constantia Linum sibi conciliat.

Inachides pro-
nepotes Inachi.
Danaus arcem
a Pelasgo Iouis
& Niobes filio
prius inhabita-
sam incoluit.

Æunonem Argis
natâ, scrib. Sira
bo.

hoc Argus, uel
hi Argi, urbs in
Achaia, nō lon-
ge a Mycenis.

HYPERMNESTRA

Hic solet euentus facta nefanda sequi.
Cor pauet admonitu temerata sanguine noctis,
Et subitus dextra præpedit ossa tremor.
Quam tu cæde putes fungi potuisse mariti,
Scribere de facta non sibi cæde timet.
Sed tamen experiar. Modò facta crepuscula terris,
Vltima pars lucis, primaq; noctis erat:
Ducimur Inachides sub magni tecta Pelasgi,
Et focer armatas accipit ipse nurus,
Vndique collucent præinctæ lampades auro,
Dantur in inuitos impia tura focos:
Vulgus Hymen Hymenæe uocant, fugit ille uocâtes,
Ipsa Iouis coniux cessit ab urbe sua.
Ecce mero dubij comitum clamore frequentes,
Flore nouo madidas impediende comas.
In thalamos læti, thalamos sua busta feruntur,
Strataq; corporibus funere digna premunt.
Iamq; cibo, uinoq; graues, somnoq; iacebant.
Securumq; quies alta per Argos erat:
Circum me gemitus morientum audire uidebar,
Et tamen audieram, quodq; uerebar, erat.
Sanguis abit, mentemq; calor, corpusq; reliquit,
Inq; nouo iacui frigida facta toro.
Vtq; leui zephyro graciles uibrantur ariste,
Frigida populeas ut quatit aura comas:
Aut sic, aut etiam tremui magis, ipse iacebas;
Quæq; tibi dederam, uina soporis erant.
Excussere metum uiolenti iussa parentis,
Erigor, & capio tela tremente manu.
Non ego falsa loquar: ter acutum sustulit ense,
Ter malè sublato decidit ense manus.

At rur-

LINO.

55

At rursus monitis, iussuq; coacta parentis,
Admoui iugulo tela paterna tuo:
Sed timor, & pietas crudelibus obstitit ausis,
Castaq; mandatum dextra refugit opus.
Purpureos laniata sinus, laniata capillos,
Exiguo dixi talia uerba sono:
Sæuus Hypermnestra pater est tibi, iussa parentis
Effice, germanis sit comes iste suis.
Femina sum, & uirgo, natura mitis, & anni
Non faciunt molles ad fera tela manus.
Quin age; dumq; licet; forteis imitare sorores,
Credibile est cæsos omnibus esse uiros.
Si manus hæc aliquam posset committere cadem,
Morte foret dominæ sanguinolenta suæ.
Quid meruere necem patruelia regna tenendo,
Quæ tamen externis danda forent generis?
Finge uiros meruisse mori, quid fecimus ipsæ?
Quo mihi commissio non licet esse piam?
Quid mihi cum ferro? quid bellica tela puella?
Aptior est digitis lana, colusq; meis.
Hæc ego dumq; queror, lacrymæ sua uerba sequuntur,
Deq; meis oculis in tua membra cadunt.
Dum petis amplexus, sopitaq; brachia iactas,
Pænè manus telo saucia facta tua est.
Iamq; patrem, famulosq; patris, lucemq; timebam,
Expulerant. somnos hæc mea uerba tuos:
Surge age Belide de tot modò fratribus unus.
Nox tibi, ni properes, ista peremnis erit.
Territus exurgis, fugit omnis inertia somni,
Aspicias in timida fortia tela manu.
Querenti caussam, Dum nox finit, effuge, dixi,

Dum

disputat in utrâ
que partē quid
agendum sit.

more muliebri
mentem uariat.

contra patrem
argumentatur.

stræ
u.

patronymicæ
a Belo auo.

antithesis.

¶ Iunonis fra-
cinus excusat.
Io Inachi fluij
filia a Ioue com-
pressa, subito Iu-
nonis interuen-
tu in uaccā uer-
sa, rādem furiis
acta ad Ægy-
ptum deuenit:
ubi in pristinam
formā redacta,
Iūis dea uocata
est.

¶ Inachus fluius
Io pater.

HYPERMNESTRA

Dum nox atra finit, tu fugis, ipsa moror.
Manē erat, & Danaus generos ex cæde iacentes
Dinumerat: summa criminis unus abest.
Fert malē cognatæ iacturam mortis in uno,
Et queritur factum sanguinis esse parum.
Abstrahor à patrijs manibus; raptamq; capillis,
(Hæc meruit pietas præmia) carcer habet,
Scilicet ex illo Iunonia permanet ira,
Quo bos ex homine est, ex bone facta dea.
Ab satis est pænæ teneram mugisse puellam,
Nec modò formosam posse placare Ioui.
Astitit in ripa liquidi noua uacca parentis.
Cornuaq; in patrijs non sua uidit aquis:
Et conata loqui mugitus edidit ore,
Territaq; est forma, territa uoce sua,
Quid furis infelix? quid te miraris in unda?
Quid numeras factos ad noua membra pedes?
Ipsa Iouis magni pellex metuenda sorori;
Fronde leuas nimiam cespitibusq; famem.
Fonte bibis, spectasq; tuam stupefacta figuram,
Et te ne feriant, quæ geris, arma times.
Quæq; modo, ut posses etiam Ioue digna uideri,
Diues eras, nuda nuda recumbis humo.
Per mare, per terras, cognataq; flumina curris:
Dat mare, dant amnes, dat tibi terra uiam.
Quæ tibi caussa fugæ? quid Iò freta lōga pererras?
Non poteris uultus effugere ipsa tuos.
Inachi quò properas? eadem sequerisq; fugisq;
Tu tibi dux comiti, tu comes ipsa duci.
Per septem Nilus portus emissus in æquor,
Exiit insanæ pellices ora bouis.

Vltima

LI N O.

56

Vltima quid referam, quorum mihi cana senectus
Auctor? dant anni, quod querar, ecce mei;
Bella pater, patruusq; gerunt; regnoque, domoq;
Pellimur; eiectas ultimus orbis habet.
Ille ferox solus solio, sceptrisq; potitur,
Cum sene nos inopi turba uagamur inops.
De fratrum turba pars exiguissima restat:
Quiq; dati leto, quæq; dedere, fleo.
Nam mihi quot fratres, totidem periere sorores:
Accipiat lacrymas utraque turba meas.
En ego, quod uiuis, pænæ crucianda reseruo:
Quid fiet fonti, cum rea laudis agar?
Et consanguineæ quondam centesima turbæ,
Infelix, uno fratre manente, cadam.
At tu, si qua piæ, Line, est tibi cura sororis,
Quæq; tibi tribui munera dignus habes,
Vel fer opem, uel dede neci; defunctaq; uita
Corpora furtiuus insuper adde rogis:
Et sepeli lacrymis perfusa fidelibus ossa,
Sculptaq; sint titulo nostra sepulcra breui:
Exul Hypermnēstra, precium pietatis iniquum,
Quam mortem fratri depulit, ipsa tulit.
Scribere plura libet, sed pondere lassæ catenæ
Est manus, & uires subtrahit ipse timor.

In xv. epistolam arg.

¶ Paris, qui alio nomine Alexāder dictus est, ob Helenam
sibi à Venere promissam Lacedæmona nauigans, à Mene-
lao honorificentissime susceptus est, & honoratus. sed cum
per id tempus opportuisset Menelaum, omnesq; Minois pro-
nepotes ad diuidendas Atrei opes Cretam adire, Paridem
glori dimittens, Helenæ mandauit, ut non minore hospi-
tis,

sui temporis in-
felicitates ape-
rit.

deprecatione e-
pistolam clau-
dit.

Hypermnēstræ
epitaphium.

PARIS

tis, quam sui ipsius curam gereret uerum Paris, dum datam sibi oportunitatem uideret, Helenam in amorem sui, quantum potuit, sollicitare conatus est. Hec autem artificiosa epistola dregit, quanto amoris aestu ardeat, se ab omnibus commendando, quibus amatores laudari solent. & quia nouerat muliebrem sexum esse fragilem, & gloriæ, & laudis, & forma atque genere cupidissimum, omnia affert Paris, quæ sibi Helenæ animum conciliare possunt, & quæ odium mariti atque contemptum excitent, fugam itaque suadet, quam Troianis uiribus tueri posse assent.

PARIS HELENÆ.

Hanc tibi Priamides mitto, Ledaæ, salutem,
Quæ tribui, sola te mihi dante, potest.
Eloquar? an flammæ non est opus indice notæ?
Et plus, quam uellem, iam meus extat amor.
Ille quidem lateat malim, dum tempora dentur,
Letitia mistos non habitura metus.
Sed malè dissimulo. quis enim celauerit ignem,
Lumine qui semper proditur ipse suo?
Sitamen expectas, uocem quoque rebus ut addam,
Vror: abes animi nuncia uerba mei,
Parce precor fasso, nec duro cetera uultu,
Perlege, sed formæ conueniente tue.
Iamdudum gratū est, quod epistola nostra recepta est:
Spem facit hoc recipi me quoque posse modo.
Quæ rata sit, nec te frustra promiserit, opto,
Hoc mihi quæ suasit mater Amoris iter.
Nanque ego diuino monitu, ne nescia pecces,
Aduhor: & capto non leue numen adest.
Præmia magna quidem, sed non indebita posco:
Pollicita est thalamo te Cytherea meo.
Hac duce Sigæo dubias à littore feci

dubitatio ex
carpiudine.

Cytherea insu-
la contra Cre-
tam, in quâ pri-

Longa

HELENÆ.

57

Longa Phereclea per freta puppe uias.
Illa dedit facileis auras, uentosq; secundos:
In mare, nil mirum, ius habet orta mari.
Perstet, & ut pelagi, si pectoris adiunget æstus,
Deferat in portus & mea nota suos.
Attulimus flammæ, non hîc inuenimus illas:
Hæ mihi tam longæ causæ fuere uisæ,
Nam nec tristis hyems, nec nos huc appulit error:
Tænaris est classi terra petita meæ.
Nec me crede fretum merces portante carina
Findere: quas habeo dii tueantur opes.
Nec uenio Graias ueluti spectator ad urbes:
Oppida sunt regni diuiriore mei.
Te peto, quam pepigit lecto Venus aurea nostro:
Te prius optavi, quam mihi nota fores.
Antè tuos animo uidi, quam lumine, uultus;
Prima fuit uultus nuncia fama tui.
Nec tamen est mirum, si sic, ut oporteat, arcu
Missilibus telis eminus ictus amo.
Sic placuit satis: quæ ne conuellerè tentes,
Accipe cum uera dicta relata fide.
Matris adhuc utero, partu remorante, tenebar,
Iam grauidus iusto pondere uenter erat:
Illa sibi ingentem uisa est sub imagine somni.
Flammiferam pleno reddere uentrem facem.
Territa consurgit, metuendaq; noctis opacæ
Visa seni Priamo, uatibus illa refert.
Arsurum Paridis uates canit Ilion igni:
Pectoris ut nunc est, fax fuit illa mei.
Forma, uigorq; animi, quamuis de plebe uidebar,
Indicium testæ nobilitatis erat.

mū aduecta est
Venus.
possessum a
Phereclea, nauis
Paridis fabrica
sore.

Laconiam intel-
ligit a Tænaro
promontorio.
Scindere

H

Est lo-

P A R I S

Est locus in media nemorosis uallibus Ida
Deiuis, & piceis, ilicibusq; frequens:
Qui nec ouis placida, nec amantis saxa capella,
Nec patulo tarde carpitur ore bonus:
Hinc ego Dardaniæ muros, excelsaq; tellus,
Et freta conspiciens, arbore nixus eram:
Ecce pedum pulsu uisa est mihi terra moueri:
(Vera loquor, uero iux habitura fidem)
Constitit ante oculos ætus uelocibus alis
Atlantis magni, Pleionesq; nepos.
Fas uidisse fuit, fas sit mihi uisa referre:
Inq; Dei digitis aurea uirga fuit:
Tresq; simul diuæ, Venus, & cum Pallade, Iuno,
Graminibus teneros imposuere pedes.
Obstupui, gelidusq; comas erexerat horror,
Cum mihi, Pone metum, nuncius ales ait.
Arbiter es formæ, certamina siste dearum,
Vincere quæ forma digna sit una duas.
Necne recusarem, uerbis Iouis imperat: & se
Protinus ætherea tollit in astra uia:
Mens mea conualuit, subitoq; audacia uenit.
Nec timui uultu quanque notare meo.
Vincere erant omnes dignæ, iudexq; uerebar
Non omneis caussam uincere posse suam.
Sed tamen ex illis iam tunc magis una placebat,
Hanc esse ut scires, unde mouetur amor.
Tantaq; uincendi cura est, ingentibus ardent
Iudicium donis sollicitare meum.
Regna Iouis coniux, uirtutem filia iactat:
Ipse potens dubito, fortis an esse uelim.
Dulce Venus risit: Nec te, Pari, munera tangant,
Vtraq;

H E L E N A E.

58

Vtraq; suspensi plena timoris, ait.
Nos dabimus quod ames, & pulchræ filia Leda
Ibit in amplexus pulchrior illa tuos.
Dixit, & ex æquo donis, formaq; probata,
Victorem calo rettulit illa pedem.
Interea (credo uersis ad prospera fatis)
Regius agnoscor per rata signa puer.
Lata domus nato per tempora longa recepto,
Addit & ad festos hunc quoq; Troia diem.
Vtq; ego te cupio, sic me cupiere puellæ:
Multarum uotum sola tenere potes.
Nec tantum regum nata petiere, ducumque,
Sed nymphis etiam curaque, amorq; fui.
At mihi cunctarum subeunt fastidia, postquam
Coniugij spes est Tyndari facta tui.
Te uigilans oculis, animo te nocte uidebam,
Lumina cum placido uicta sopore iacent.
Quid facies præsens, quæ nondum uisa placebas?
Ardebam, quamnis hic procul ignis erat.
Nec potui debere mihi spem longius istam,
Cerulea peterem quin mea uota uia.
Troia ceduntur Phrygia pineta securi,
Quæq; erat æquoreis utilis arbor aquis.
Ardua proceris spoliantur Gargara syluis,
Innumerasq; mihi longa dat Ida trabes,
Fundatura citas flectuntur robora naues,
Texitur & costis panda carina suis.
Addimus antemas, & uela sequentia malos:
Accipit & pictos puppis adunca deos.
Quæ tamen ipse uehor, comitata Cupidine paruo,
Sponsor coniugij stat Dea plecta sui.

H 2

Impo-

P A R I S

Imposita est facta postquam manus ultima classi,
Protinus Aegaeis ire iubebar equis.
Et pater, & genitrix inhibent mea uota rogando,
Propositumq; uix uoce morantur iter.
Et soror effusis ut erat Cassandra capillis,
Cum uellent nostrae iam dare uela rates,
Quod ruis? exclamat: referes incendia tecum?
Quanta per has, nescis, flamma petatur aquas.
Vera fuit uates, dictos inuenimus ignes,
Et ferus in molli pectore flagrat amor.
Portubus egredior, uentisq; ferentibus usus,
Applicor in terras Oebali nympha tuas.
Excipit hospitio uir me tuus: hoc quoq; factum
Non sine consilio, numinibusq; deum.
Ille quidem ostendit, quidquid Lacedaemone uota
Ostendi dignum, conspicuumq; fuit.
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam.
Lumina nil aliud, quo caperentur, erat.
Ut uidui, obstupui, praecordiaq; intima sensi
Attonitus curis intonuisse nouis.
His simileis uultus, quantum reminiscor, habebat,
Venit in arbitrium cum Cytherea meum.
Si tu uenisses pariter certamen in illud;
In dubium Veneris palma futura fuit.
Magna quidem de te rumor praeconia fecit,
Nullaq; de facie nescia terra tua est,
Nec tibi par usquam Phrygiae, nec solis ab ortu
Inter formosas altera nomen habet.
Credis & hoc nobis? minor est tua gloria uero,
Famaq; de forma paene maligna tua est.
Plus hic inuenio, quam quod promiserat illa:

Et tua

H E L E N A E.

59

Et tua materia gloria uicta sua est.
Ergo arsit meritò, qui nouerat omnia, Theseus;
Et uisa est tanto digna rapina uiro.
More tuae gentis nitida dum nuda palaestra
Ludis, & es nudis femina mista uiris,
Quod rapuit, laudo; miror, quod reddidit unquam:
Tam bona constanter praeda tenenda fuit.
Antè recessisset caput hoc ceruice cruenta,
Quam tu de thalamis abstrahere meis.
Te ne manus unquam nostrae dimittere uellent?
Te ne meo paterer uiuus abire sinu?
Si reddenda fores, aliquid tamen antè tulissem,
Nec Venus ex toto nostra fuisset iners,
Vel tua uirginitas esset libata, uel illud
Quod poterat, salua uirginitate, rapi.
Da modò te, Paridi, quae sit constantia, nosces:
Flamma rogi flammis finiet una meas.
Praeposui regnis ego te, quae maxima quondam
Pollicita est nobis nupta, sororq; Iouis.
Dumq; tuo possem circumdare brachia collo,
Contempra est uirtus Pallade dante mihi.
Cum Venus, & Iuno, Pallasq; in montibus Ida
Corpore iudicio supposuere meo.
Nec piget, haud unquam stultè elegisse uidebor,
Permanet in uoto mens mea firma suo.
Spem modò ne nostram fieri patiare caducam,
Deprecor, ò tanto digna laboro peti.
Non ego coniugium generosae degener opto,
Nec mea, crede mihi, turpiter uxor eris.
Pleiada, si queras, in nostra gente, Iouemque,
Inuenies, medios ut taceamus auos.

H 3

Sceptra

a pulchritudi-
nis laude Hele-
nam allicit.

palaestra Iustan-
di certamen di-
citur, cuius in-
uentores credun-
tur Lacedaemo-
nij. Propertius,
Multa tunc Spar-
te mirantur do-
na palaestrae.

constantiam
suam laudat.

a genere, & po-
terit se laudat.
ex Pleiade Asia-
tis ex Pleione
nympha filia Iu-
piter genuit
Dardan. Tro-
ianorum prog-
nitorem.

PARIS

Sceptra parens Asia, qua nulla beatior ora est,

Finibus immensis uix obeunda tenet.

Innumeras urbes, atque aurea tellus uidebis;

Quæq; suos dicas templa decere deos.

Ilion aspicias, firmataq; turribus altis

Mœnia Phœbææ structa canore lyra.

Quid tibi de turba narrem, numeroq; uirorum?

Vix populum tellus sustinet illa suum.

Occurrent denso tibi Troades agmine matres.

Nec capient Phrygiæ atria nostra nurus.

O quoties dices, Quam pauper Achaia nostra est,

Vna domus quæuis urbis habebit opes.

Nec mihi fas fuerit, Sparten contemnere uestram,

In qua tu nata es, terra beata mihi est.

Parca sed est Sparte, tu cultu diuite digna:

Ad talem formam non facit iste locus.

Hanc faciem largis sine fine paratibus uit,

Delicijsq; decet luxuriare nouis.

Cum uideas cultus nostra de gente uirorum;

Qualeis Dardaniæ credis habere nurus?

Da modò te facilem, nec dedignare maritum,

Rure Terapneo nata puella, Phrygem.

Phryx erat, & nostro genitus de sanguine; qui nunc

Cum Dis potando nectare miscet aquas.

Phryx erat Aurora coniux; tamen abstulit illum

Extremum noctis quæ dea finit iter.

Phryx etiam Anchises; uolucrum cui mater amoris

Gaudet in Idæis concubuisse iugis.

Nec puto collatis forma Menelaus, & armis,

Iudice te nobis antè ferendus erit.

Nos dabimus certè socerum tibi clara fugantem

Lumina

Terapne Laco-
nix oppidū, in
quo nata est He-
lena.
Ganymedes ue-
nando in Ida a
Ioue in formam
aquilæ uerso ra-
pius deorū pin-
cerna factus est.
Tithonū Lao-
medontis fratrem
& Menonis pa-
trem intelligit.
Anchises ad Si-
monia fluuium
cum Venere co-
cubuit unde na-
tus Menelaus.

HELENAE.

60

Lumina, qui trepidos à dape uertat equos:

Nec pater est Priamo soceri de cade cruentus,

Et qui Myrthoas crimine signet aquas:

Nec proauo Stygia nostro captantur in unda

Poma; nec in medijs quæritur humor aquis.

Quid tamen hoc refert? si te tenet ortus ab illis.

Cogitur huic domui Iuppiter esse socer.

Heu facinus, totis indignus noctibus ille

Te tenet, amplexu perfruiturq; tuo.

At mihi conspiceris posita uix deniq; mensa:

Multaque, quæ ledant, hoc quoq; tempus habet.

Hostibus eueniant conuiuia talia nostris,

Exterior posito qualia saepe mero.

Pœnitet hospitij, cum, me spectante, lacertos

Imponit collo rusticus ille tuo.

Rumpor, & inuideo, (quid nunc tamè omnia narrè?)

Membra superiecta cum tua ueste sonet.

Oscula cum uerò coram non dura daretis,

Ante oculos posui pocula sumpta meos.

Lumina demitto, cum te tenet arctius ille,

Crescit & inuito lentus in ore cibus.

Sape dedi gemitus; & te, lasciuia, notaui,

In gemitu risum non tenuisse meo.

Sape mero uolui flammam compefcere: at illa

Creuit, & ebrietas ignis in igne fuit.

Multaq; ne uideam, uersa ceruice recumbo:

Sed reuocas oculos protinus ipsa meos.

Quid faciam? dubito, dolor est meus ista uidere:

Sed dolor à facie maior abesse tua est.

Quà licet, & possum, nitor celare furorem:

Sed tamen apparet dissimulatus amor.

H 4

Necti-

Atreus filios
Thyestis fratris
ob scelus quod-
dā ipi epulan-
dos appoiuit, a
quo tanto fac-
tore sol abhor-
rens radios ab-
scondit.
Pelops, Mene-
lai auus, Myr-
thiū Hippoda-
miam aungam in
mare præcipita-
uit, a quo mare
Myrthoum.

ecce quod ange-
bat Paridem.

Cam Veneris
puero non inale
Bacche sapis.
Ouid. in Arte.

communicatio
hæc comiserat
tionem excitat.

Nec tibi uerba damus, sentis mea uulnera, sentis:

Atque utinam soli sint ea nota tibi.

Ab quoties lacrymis uenientibus ora reflexi,

Ne causam fletus quæreretur ille mei.

Ab quoties aliquem narraui potus amore,

Ad uultus referens singula uerba tuos.

Indiciumq; mei fido sub nomine feci.

Ille ego, si nescis, uerus amator eram.

Quinetiam ut possem uerbis petulantius uti,

Non semel ebrietas est simulata mihi.

Proditum sunt, memini, tunica tua pectora laxa,

Atque oculis aditum nuda dedere meis.

Pectora uel niuib; puris, uel lacte, tuamq;

Complexo matrem candidiora Ioue.

Dum stupeo uisis, (nam pocula fortè tenebam)

Tortilis à digitis excidit ansa meis.

Oscula si nata dederas, ego protinus illa

Hermiones tenero latus ab ore tuli.

Et modò cantabam ueteres resupinus amores,

Et modò per nutum signa regenda dabam.

Et comitum primas, Clymenèq; Aethramq; tuarū,

Ausus sum blandis nuper adire sonis.

Quæ mihi non aliud, quàm formidare, locuta,

Orantis medias deseruere preces.

Dij facerent, precium magni certaminis esses,

Teq; suo posset uictor habere toro.

Ut tulit Hippomenes Schoneida premia cursus,

Quæ propero cursu uicerat antè procos:

Sic & tu Phrygias uenies regina per urbes,

Venit ut in Phrygios Hippodameia sinus.

Ut ferus Alcides Acheloia cornua fregit.

Dum

Dum petit amplexus Deianeira tuos.

Nostra per has leges audacia fortiter isset,

Teq; mei scires esse laboris opus.

Nunc mihi nil superest, nisi te formosa precari,

Amplectiq; tuos, si patiare, pedes.

O decus, o præsens geminorum gloria fratrum,

O Ioue digna uiro, ni Ioue nata fores,

Aut ego Sigæos repetam te coniuge portus,

Aut hîc Tænarea contegar exul humo.

Non mea sunt summa leuiter districta sagitta.

Pectora, descendit uulnus ad ossa meum.

Hoc mihi (nam recolo) fore ut à caeleste sagitta

Figar, erat uerax uaticinata soror.

Parce datum fatis Helene contemnere amorem;

Sic habeas facileis in tua uota deos.

Multa quidè subeunt, sed coram ut plura loquamur,

Excipo me lecto, nocte silente, tuo.

An pudet, & metuis Venerem temerare maritam,

Castaq; legitimi fallere iura tori?

Ah nimium simplex Helene, nerustica dicam,

Hanc faciem culpa posse carere putas?

Aut faciem mutes, aut sis non dura, necesse est:

Lis est cum forma magna pudicitia.

Iuppiter his gaudet, gaudet Venus aurea furtis,

Hec tibi nempe patrem furta dedere Iouem.

Vix fieri, si sint uires in semine amorum,

Et Iouis, & Leda filia casta potes.

Castam tamen tunc sis, cum te mea Troia tenebit;

Et tua sim, quæso, crimina solus ego.

Nunc ea peccemus, quæ corriget hora iugalis.

Si modò promisit non mihi uana Venus.

Sed ti-

Tænarea Laco
nica a Tænaro
quondam loco
umbrato in ra-
dice Malæ p-
montorij iuxta
Spartæ, per quã
creditur esse de-
scensus ad infe-
ros. Virg. Tæ-
nareas etiã fau-
ces alta ostia
Diris.
caeleste pro cre-
liti: more anti-
quo.

Iunen. Rara a-
deo est concor-
dia formæ atq;
pudicitia.

natos a suis pa-
rentibus mores
trahere ostendit.

tyranni

Menelaum da-
cit in contem-
ptum, eum ta-
xando.

puoris cupit
in se transfert.
ab exēpio The-
sei atq; fratrum
arguit.
Phœbē & Ela-
xam, Leucippi
filias, rapuerunt
Castor & Pol-
lux.

PARIS

Sed tibi & hoc suadet rebus, non voce, maritus,
Ne huius furtis hospitii obstat, abest.
Non habuit tempus, quo Cressia regna uideret,
Aptius, o mira caliditate uirum.
Ille abit, Id ei mando tibi, dixit iturus;
Curam pro nobis hospitii uxor agas.
Negligis absentis, testor, mandata * mariti:
Cura tibi non est hospitii ulla tui.
Huncine tu speras hominem sine pectore, dotes
Posse satis formæ, Tyndari, nosse tuæ?
Falleris: ignorat: nec si bona magna putaret,
Quæ tenet, externo crederet illa uiro?
Ut nec mea uox, nec te meus incitet ardor,
Cogimur ipsius commoditate frui.
Aut erimus stulti, sic ut superemus & ipsum:
Si tam securum tempus abibit iners.
Penè suis manibus ad te deduxit amantem,
Vtere mandantis simplicitate iuri.
Sola iaces uiduo tam longa nocte cubili;
In uiduo iaceo solus & ipse toro:
Te mihi meq; tibi communia gaudia iungant;
Candidior medio nox erit illa die.
Tunc ego iurabo quæuis tibi numina, meq;
Astringam uerbis in sacra iura meis.
Tunc ego, si non est fallax fiducia nostri,
Efficiam præsens ut mea regna petas.
Si pudet, aut metuis, ne me uideare secuta.
Ipse reus sine te criminis huius ero.
Nam sequar Aegidæ factum, fratrumq; tuorum:
Exemplo tangi non propiore potes.
Te rapuit Theseus, geminas Leucippidas illi,

Quar-

HELENE.

62

Quartus in exemplis annumerabor ego.
Troica classis adest armis instructa, uirisque,
Iam facient celeres remus, & aurauias.
Ibis Dardaniæ ingens regina per urbes,
Teq; nouam credet uulgus adesse deam.
Quaq; feres, gressus adolebunt cinnama flammæ,
Cesq; sanguineam uictima planget humum.
Dona pater, fratresque, & cum genitrice sorores,
Illiadesq; omnes, totaq; Troia dabit.
Hei mihi, uix à me pars dicitur ulla futuri:
Plura feres, quàm quæ littera nostra refert.
Nec tu rapta time, ne nos fera bella sequantur:
Concitet & uires Græcia tota suas.
Tot prius abduclis, quæ nam est repetita per arma?
Crede mihi, uanos res habet ista metus.
Nomine cæperunt Aquilonis Erichthida Thraces:
Tuta tamen bello Bistonis ora fuit.
Phasida puppe noua uexit Pegasus Iason:
Læsa nec est Colcha Thessala terra manu.
Te quoque qui rapuit, rapuit Minoida Theseus:
Nulla tamen Minos Cretas ad arma uocat.
Terror in his ipso maior solet esse periclo:
Quæq; timere libet, pertimuisse pudet.
Finge tamen, si uis, ingens consurgere bellum:
Et mihi sunt uires, & mea tela nocent.
Nec minor est Asia, quàm uestra copia terræ:
Illa uiris diues, diues abundat equis.
Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
Quàm Paris, aut armis antefendus erit.
Penè puer casis abducta armenta recepi
Hostibus, & caussam nominis inde tuli.

Cinnamum idē
quod cinnamo-
mū, genus aro-
maris odoriferi
ex frutice, uide
Plinij lib. xx.
cap. xxx.

exemplis timo-
rem eximit.
Orithyia Erich-
thi Athenien-
sis regis filia a
Borea, rege
Thraciæ, rapta
est.

Paris Alexan-
der uocatus est,
quasi auxilia.

Parē

Universitäts-
Bibliothek
Göttingen

ter, eo q. armen
ta a Cilicibus
abacta recupe-
rauerit.
Ilioneus et Dei-
phobus Paridis
fratres.

colligit episto-
la, abigēs quid-
quid Helenam
tertere possit.

PARIS HELENA

Panē puer iuuenes uario certamine uici,
In quibus Ilioneus, Deiphobusq; fuit.
Nēne putes, non me nisi comminus esse timendum:
Figitur in iusso nostra sagitta loco.
Non potes hęc illi primę dare facta iuuentę,
Instruere Atridem non potes arte mea.
Omnia si dederis, nunquam dabis Hectora fratrem:
Vnus is innumeri militis instar erit.
Quid ualeam, nescis, & te me arborum fallunt:
Ignoras, cui sis nupta futura uiro.
Aut igitur nullo belli repetere tumultu,
Aut cedent Marti Dorica castra meo.
Nec tamen indignor pro tanta sumere bellum
Coniuge: certamen premia magna mouent.
Tu quoque si totus de te contenderit orbis,
Nomen ab aeterna posteritate feres.
Spe modò non timida dijs hinc egressa secundis,
Exige cum plena munera pacta fide.

In xvi. epistolam arg.

Multi hanc epistolam non esse Ouidij contendunt, asse-
rentes Sabinū omnes responsales litteras confinxisse. quod
ipsum Ouidij testimonio comprobare nituntur, cum in se-
cundo Elegiarum ita ad Marcum scribat:
Quam cito de toto redijt meus orbe Sabinus;
Scriptaq; diuersis rettulit ille locis?
Candida Penelope signum cognouit Vlyssis:
Legit ab Hippolyto scripta nouerca suo.
Iam pius Aeneas miserę rescripsit Elissę:
Quodq; legas Phyllis, si modo uiuit, habet.
Tristis ab Hypsipylem ab Iasone littera uenit:
Dat notam Phœbo Lesbis amica lyram.
Quod quidem nihil ad rem facere uidetur, cum nullam in-
terim

HELENA PARIDI.

63

terim de Helena mentionem faciat. uerum statim subiun-
xit hos duos uersus.
Et Paris est illic, & adultera nobile crimen.
Et comes extincto Laodameia uiro.
quibus facile conuincitur, nisi ad Sabinum referre malint.
sed cum Ouidianis epistolis responderit, quomodo possunt
esse Sabinis non enim Paris, nec Laodameia respondent, sed
scribunt. nimirum hęc quoq; Ouidianę sunt, & eodem pe-
ne stylo scriptę, quo reliquę. Helena autem, lecta Paridis
epistola, quasi offensa, primum respondens obiurgat: deinde
ut pudorem tuetur, Paridis suasiones infringere conatur,
quędam semina spargendo, ne omnino illius amorem ne-
gligere uideatur. & sic aperta ostendit, muliebre ingenium
uarium esse, atq; mutabile iuxta illud Ouidianum in Arte
amandi. Forsitan & primo ueniet tibi littera tristis, Quęq;
roget, ne se sollicitare uelis. Quod rogar, illa timet; quod
non rogar, optat ut insles. Postremo Paridis uoluntatem
impletura, ut honestius, ita tutius uisum est, si quid in de-
siderio erit, non litteris mandare, sed ut Clymene & Ae-
thra, comites fidissime; exponerent: idq; cum fecissent,
cum Paride & Helena ad Troiam aduectę sunt.

HELENA PARIDI RESPONDET.

Nunc oculos tua cum uiolarit epistola nostros,
Non rescribendi gloria uisa leuis.
Ausus es hospitij temeratis aduena sacris
Legitimam nuptę sollicitare fidem?
Scilicet iccirco uentosa per æquora uellum
Excepit portu Tęnaris ora suo?
Hęc tibi, diuersa quamuis à gente uenires,
Oppositas habuit regia nostra fores.
Eset ut officij merces iniuria tanti?
Qui sic intrabas, hospes an hostis eras?
Nec dubito, quin hęc cum sit tam instā, nocetur
Rustica iudicio nostra querela tuo.

Ironice hospita-
litem expro-
brat.

refutat obiecta,
sines mores tu-
endo.

Rustica

hoc exēplo Pa-
sidem increpat.

delinita, id est,
biādinis capta
& illecta.

incipit conde-
scendere.

HELENA

Rustica sim sanè, dum non oblita pudoris,
Dumq; tenor uitæ sit sine labe meæ.
Si non est uictus uultus mihi tristis in ore,
Nec sedeo duris torua supercilijs:
Fama tamen clara est, & adhuc sine crimine uixi,
Et laudem de me nullus adulter habet.
Quò magis admiror, quæ sit fiducia cæpto,
Spemq; tori dederit quæ tibi caussa mei.
An quia uim nobis Neptunius attulit heros.
Rapta semel, uideor bis quoq; digna rapi?
Crimen erat nostrum, si delimita fuisset,
Cum sim rapta, meum quid nisi nolle fuit?
Non tamen ex facto fructum tulit ille petiitum,
Excepto redij passa timore nihil.
Oscula luctando tantummodo pauca proteruius
Abstulit, ulterius nil habet ille mei.
Quæ tua nequitia est, non his contenta fuisset:
Dij melius, similis non fuit ille tui.
Reddidit intactam, minuitq; modestia crimen;
Et inuenem facti pœnituisse patet.
Thesea pœnituit: Paris ut succederet illi,
Ne quando nomen non sit in ore meum.
Nec tamen irascor: quis enim succenset amanti?
Si modò, quem præfers, non simulatur amor.
Hoc quoq; enim dubito: non quòd fiducia desit,
Aut mea sit facies non bene nota mihi:
Sed quia credulitas damno solet esse puellis,
Verbaq; dicuntur uestra carere fide.
At peccant aliæ, matronaq; rara pudica est.
Quis prohibet raris nomen inesse meum?
Nam mea quòd uisa est tibi mater idonea, cuius

Exemplo

PARIDI.

64

Exemplum silecti me quoq; posse putes:
Matris in admissio falsa sub imagine luse
Error inest: pluma tectus adulter erat.
Nil ego, si peccem, possum nescisse; nec ullus
Error, qui facti crimen obumbret, erit.
Illa bene errauit, uitiumq; auctore redemit:
Felix in culpa quo Ioue dicar ego?
Et genus, & proauos, & regia nomina iactas:
Clara domus satis hæc nobilitate sua est.
Iuppiter ut socieri proauus taceatur, & omne
Tantalidæ Pelopis, Tyndariciq; genus:
Dat mihi Leda Iouem, cygno decepta, parentem,
Quæ falsam gremio credula fouit auem.
I nunc, & Phrygiæ claræ primordia gentis,
Cumq; suo Priamo Laomedonta refer.
Quos ego suspicio: sed qui tibi gloria magna est
Quinctus, is à nostro sanguine primus erit.
Sceptra tuæ quamuis rear esse potentia Troiæ.
Non tamen hæc illis esse minora puto.
Si iam diuitijs locus hic, numeroq; uirorum
Vincitur: at certe barbara terra tua est.
Munera tanta quidem promittit epistola diues,
Ut possint ipsas illa mouere deas.
Sed si iam uellem fines transire pudoris.
Tu maior culpa caussa futurus eras.
Aut ego perpetuo famam sine labe tenebo.
Aut ego te potius, quam tua dona, sequar.
Utq; ea non sperno, sic acceptissima semper
Munera sunt, auctor quæ prætiosa facit.
Plus multo est, quòd amas, quòd sū tibi causa laboris,
Quòd tam per longas spes tua uenit aquas.

Illā

sui generis com-
mendatio.

Paridis factan-
tiam continet.

quintus a Ioue
Priamus: nam
sup. Dardanij,
Dardan. Erych-
thonium, Eryc.
Troj. Tros Lao-
medonta, Pri-
ami patrem ge-
nuit.

per recrimina-
tionem, fecellit
Troianorū im-
perium.

amoris signa re-
censet, ut a caus-
sa arguat se al-
lici posse ad a-
mandum.

Ille quoque; apposita, quæ nunc facis improbe, mensa,
Quamvis experiar dissimulare, noto.

Tu modo me spectas oculis lascivæ protervis,

Quos uix instantes lumina nostra ferunt.

Et modò suspiras, modò pocula proxima nobis

Sumis; quæq; bibi, tu quoque parte bibis.

Ab quoties digitis, quoties ego testa notavi

Signa supercilio panè loquente dari.

Et sæpe extimui, ne uir meus illa uideret,

Non satis occultis erubuiq; genis.

Sæpe uel exiguo, uel longo murmure dixi,

Nil pudet hunc: nec uox hæc mea falsa fuit.

Orbe quoque; in mensæ legi sub nomine nostro,

Quod deducta mero littera fecit, amo.

Credere me tamen hac oculo rennente negavi,

Hei mihi, iam didici sic quoque posse loqui.

His ego blanditijs, si peccatura fuisset,

Flecterer, his poterant pectora nostra capi.

Est quoque, confiteor, facies tibi rava, potestq;

Velle sub amplexus ire puella tuos:

Altera sed potius felix sine crimine fiat,

Quàm cadat externo noster amore pudor.

Disce meo exemplo formosis posse carere,

Est uirtus placitis abstinuisse bonis.

Quàm multos credis iuvenes optare, quod optas?

Qui sapiunt, oculos an Paris unus habes?

Non tu plus cernis, sed plus temerarius audes;

Nec tibi plus cordis, sed minus oris inest.

Tunc ego te uellem celeri uenisse carina.

Cum mea uirginitas mille petita procis,

Si te uidissem; primus de mille fuisses:

Iudicio

Iudicio ueniam uir dabit ipse meo.

Ad possessa uenis, præreptaq; gaudia serus:

Spes tua lenta fuit: quod petis, alter habet.

Vt tamen optarem fieri tua Troica coniux,

Inuitam sic me non Menelaus habet.

Desine molle precor uerbis conuallere pectus.

Næue mihi, quam te dicis amare, noce.

Sed sine, quam tribuit sortem fortuna, tueri,

Nec spoliū nostrū turpe pudoris habe.

At Venus hoc pacta est, & in altæ uallibus Ida

Tres tibi se nudas exhibuere deæ:

Vnaq; cum regnum, belli daret altera laudem,

Tyndaridis coniux, tertia dixit, eris:

Credere uix equidem cælesti numina possum

Arbitrio formam supposuisse tuo.

Vtq; sit hoc uerum, certè pars altera ficta est,

Iudiciū pretium qua data dicar ego.

Non est tanta mei fiducia corporis, ut me

Maxima, teste dea, dona fuisse putem.

Contenta est oculis hominum mea forma probari,

Laudatrix Venus est insidiosa mihi.

Sed nihil infirmo, faueo quoque; laudibus istis,

Nam mea uox quare quod cupit esse neget?

Nec tu succense nimium mihi creditus ægrè,

Tarda solet magnis rebus inesse fides.

Prima mea est igitur Veneri placuisse uoluptas,

Proxima, me uisam præmia summa tibi:

Nec te Palladios, nec te Iunonis honores,

Auditis Helenes præposuisse bonis.

Ergo ego sum uirtus, ego sum tibi nobile regnum:

Ferreæ sim, si non hoc ego pectus amem.

I

Ferrea

quoniam, Va-
rium & muta-
bile semper fe-
mina.

hac diuisione
quidquid inll-
nuauerit, dete-
ga.

Universidad de Deusto
BIBLIOTECA

Romæ pretio-
siores mensæ ro-
sundæ fuerunt
ex citro arbore
nobilissima in
Mauritania a-
pud Atlantem
montem sola na-
scente.

quod est in illis
mentis uirtutibus
quod est in illis
mentis uirtutibus
quod est in illis
mentis uirtutibus
quod est in illis
mentis uirtutibus
quod est in illis
mentis uirtutibus

ire enim contra
appetitum forti-
tudo est.

oris, id est, uere-
cundie, cuius os
testis est.

hæc est tu, quæ
est in illis
mentis uirtutibus
quod est in illis
mentis uirtutibus

in amorē addu-
ctā rei facilitatē
exoptat.
a sinistro rumo-
re iunior,

apertius extulit
quid animi ha-
beret.
Menelai discer-
sum a necessita-
te tuerur, quem
Paris simplici-
tate dampnaue-
rat.

HELENA

*Ferrea, crede mihi, non sum; sed amare recusa
Illum, quem fieri uix puto posse meum.
Quid bibulum curuo proscindere litus aratro,
Spemq; sequi coner, quam locus ipse negat?
Sum rudis ad Veneris furtum, nullaq; fidelem.
(Dij mihi sunt testes) lusimus arte uirum.
Nunc quoq; quod tacito mando mea uerba libello,
Fungitur officio littera nostra nouo.
Felices, quibus usus adest: ego nescia rerum
Difficilem culpæ suspicor esse uiam.
Ipse malo metus est, iam nunc confundor, & omnes
In nostris oculos uultibus esse reor.
Nec reor falsò: sensi mala murmura uulgi,
Et quosdam uoces rettulit Aethra mihi.
At tu dissimula, nisi si desistere mauis:
Sed cur desistas? dissimulare licet.
Lude sed occultè: maior, non maxima nobis
Est data libertas, quòd Menelaus abest.
Ille quidem procul est, ita re coiente, profectus:
Magna fuit subita iustaq; causa uia.
At mihi sic uisum est: ego, cum dubitaret, an iret,
Quàm primum, dixi, fac rediturus eas.
Omne lætatus dedit oscula: resque, domusque,
Et tibi sit curæ Troicus hospes, ait.
Vix tenui risum, quem dum comperescere luctor,
Nil illi potui dicere præter, Erit.
Vela quidem uentis Creten dedit ille secundis:
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Sic meus hinc uir abest, ut me custodiat absens:
AN nescis longas regibus esse manus?
Fama quoq; est oneri: nam quò constantius ore*

Lauda-

PARIDI.

66

*Laudamur uestro, iustus ille timet.
Quæ iuuat, ut nunc est, eadem mihi gloria damno est,
Et melius famæ uerba dedisse fuit.
Nec quòd abest, hic me tecum mirare relictam:
Moribus, & uitæ credidit ille meæ.
De facie metuit, uitæ confidit; & illum
Securum, probitas, forma timere facit.
Tempora ne pereant ultro data præcipis, utq;
Simplicis utamur commoditate uiri.
Et libet, & timeo, nec adhuc exacta uoluntas
Est satis: in dubio pectora nostra labant.
Et uir abest nobis, & tu sine coniuge dormis,
Inq; uicem tua me, te mea forma capit.
Et longæ noctes, & iam sermone coimus,
Et tu, me miseram blandus, & una domus.
Et peream, si non inuitent omnia culpam:
Nescio quo tardor sed tamen ipsa metu.
Quod malè persuades, utinam bene cogere posses:
Sic mea rusticitas excutienda foret.
Vtilis interdum est ipsis iniuria passis,
Sic certè felix ipsa coacta forem.
Dum nouus est, cæpto potius pugnemus amori,
Flamma recens parua sparsa resedit aqua.
Certus in hospitibus non est amor: errat, ut ipsi:
Cumq; nihil speres firmitus esse, fugit.
Hypsipyle testis, testis Minoia uirgo,
In non exhibitis utraq; iuncta toris.
Tu quoque dilectam multos infide per annos
Diceris Oenonem deseruisse tuam.
Nec tamen ipse negas, & nobis omnia de te
Querere, si nescis, maxima cura fuit.*

suaſionem con-
cedit factum dif-
ferendo.

ad culpæ recor-
dationem suspi-
rat.

anceps in Pari-
dis fide adhuc
amori repugnans

probatio a si-
mili.

inconstantiam a
necessitate ar-
guit.

HELENA

Adde, quod ut cupias constans in amore manere,
Non potes; expediunt iam tua uela Phryges.
Dum loqueris mecum, dum nox sperata paratur,
Qui ferat in patriam, iam tibi uenuserit.
Cursibus in medijs nouitatis plena relinques
Gaudia: cum uentis noster abibit amor.
An sequar, ut suades, laudatq; Pergama uisam?
Promurus & magni Laomedontis ero?
Non ita contemno uolucris praeconia fama,
Ut probris terras impleat illa meis.
Quid de me poterit Sparte? quid Achaia tota?
Quid gentes Asia? quid tua Troia loqui?
Quid Priamus de me? Priami quid sentiet uxor?
Totq; tui fratres, Dardaniaq; nurus?
Tu quoque qui poteris fore me sperare fidelem?
Et non exemplis anxius esse tuis?
Quicumque Iliacos intraverit aduena portus,
Is tibi solliciti causa timoris erit.
Ipse mihi quoties iratus, Adultera, dices?
Oblitus nostro crimen inesse tuum.
Delicti fides idem reprehenso, & auctor:
Terra, precor, uultus obruat ante meos.
At fruar Iliacis opibus, cultuq; beato,
Donaq; promissis uberiora feram;
Purpura nempe mihi, pretiosaq; texta dabuntur,
Congestorq; auri pondere diues ero:
Da ueniam fassae, non sunt tua munera tanti,
Nescio quo tellus me tenet ista modo.
Quis mihi si ledar, Phrygijs succurret in oris?
Vnde petam fratris, unde parentis opem?
Omnia Medae fallax promisit Iason,

tem a fama im-
probat.

uerissimum ar-
gumentum.

Onidius de pen-
to, Nescio qua
natale soli dul-
cedine cunctos.
Ducit, & imme-
mores non sinit
esse sui.

Pulsa

PARIDI.

67

Pulsa est Aesoniam non minus illa domo.
Non erat Aeetes, ad quem despecta ueniret,
Non Ipsaea parens, Chalciopeq; soror.
Tale nihil timeo: sed nec Medea timebat:
Fallitur augurio spes bona saepe suo.
Omnibus inuenies, quae nunc iactantur in alto,
Nauibus, à portu lene fuisse fretum.
Fas quoque me terret, quam se peperisse cruentam
Ante diem partus est tua uisa parens.
Et uatum timeo monitus, quos igne Pelasgo
Ilion arsurum praemonuisse ferunt.
Vtq; fauet Cytherea tibi, quia uicit, habetq;
Parta per arbitrium bina trophaea tuum:
Sic illas uereor, quae (si tua gloria uera est)
Iudice te causam non tenuere deae.
Nec dubito, quin, te si persequar, arma parentur;
Ibit per gladios, hei mihi, noster amor.
An fera Centauris indicere bella coegit
Aethrae Hemonios Hippodamia uiros?
Tu fore tam lentum iusta Menelaon in ira,
Et geminos fratres, Tyndareumq; putas?
Quod bene te iactes, & fortia facta loquaris,
A uerbis facies diffidet illa tuis.
Apta magis Veneri, quam sunt tua corpora Marti:
Bella gerant fortes, tu Pari semper ama.
Hectora, quem laudas, pro te pugnare iubeto:
Militia est operis altera digna tui.
His ego si scirem, pauloq; audacior essem,
Vterer: utetur, si qua puella sapit.
Aut ego deposito faciam fortasse pudore,
Et dabo conuictas tempore uicta manus.

exemplo auge-
incommoda.

adagium.
metaphorice o-
stendit maximū
amorem in odiū
posse uerti, a so-
mnis & narici-
niis rapinā dis-
suadet.

Iunonem & Pal-
ladē intelligit.

Aethra, Stra-
bone teste, urbs
Thessaliae, ex
qua fuit Hippo-
damia Pyrrhō
uxor, propter
quam acce-
lum motum est
inter Cetauros
& Lapithas.
recenset
decides

plus spei, quam
timoris Paridi
relinquit.

I 3 Quod

LEANDER

Quod petis, ut furtim presentis ista loquamur:
Scimus, quid captes, colloquimq; uoces.
Sed nimium properas, & adhuc tua messis in herba est:
Hac mora sit uoto forsan amico tuo.
Hactenus arcanum furtiue conscia mentis
Littera iam lasso pollice sistat opus.
Cetera per socias Clymenē, Aethramq; loquemur;
Que mihi sunt comites, consiliumq; dua.

IN XVII. EPISTOLAM ARG.

Hellespontia cum mare septem tantum stadijs, teste Plinio, Europam ab Asia diuidens, Seston in Europa, Herus patriam, & Abydon in Asia, ex qua fuit Leander, aduersas urbes habet. cum autem Leander Abydenus Sestiam puellam Hero misere deperiret, per Hellespontum noctu ad eam natare consueuerat: sed maris tempestate interclusus, iam præteritis septem diebus, ad amicam Hero, per audacem nautam, ea tempestate Seston nauigantem, hanc epistolam misit: in qua primum amorem suum firmum & stabilem esse ostendit. deinde queritur, quod natandi facultas, ob feruentissimum maris æstum, ei sit ablata. demum uero pollicetur se breui iturum. & quamuis mare non fuerit tranquillum, se tamen periculis potius commissurum, quam illius iucundissimo conspectu atq; colloquio cariturum. unde de eo sic cecinit Martialis:

Cum peteret dulces audax Leander amores.

Et fessus tumidis iam præmeretur aquis;

Sic miser instantes effatus dicitur undas:

Parcite dum, propero, mergite dum redeo.

LEANDER HERONI.

Mittit Abydenus, quam mallet ferre, salutem,
Si cadat unda maris, Sesta puella tibi.
Si mihi dii faciles, & sunt in amore secundi,
Inuitis oculis hæc mea uerba leges.
Sed non sunt faciles: nam cur mea uota morantur?

Currere

HERONI.

68

Currere me nota non patiuntur aqua.
Ipsa uides calum pice nigrius, & freta uentis
Turbida, perq; cauas uix adeunda rates.
Vnus, & hic audax, à quo tibi littera nostra
Redditur, à portu nauita fecit iter.
Ascensurus eram, nisi quod dum uincula proræ
Solueret, in speculis omnis Abydos erat.
Non poteram telare meos, uelut antè, parentes:
Quemq; tegi uolumus, non latuisset amor.
Protinus hæc scribens, Felix i littera, dixi,
Iam tibi formosam porriget illa manum.
Forstian admotis etiam tangere labellis,
Rumpere dum niueo uincula dente uolet.
Talibus exiguo diffis mihi murmure uerbis,
Cetera cum charta dextra locuta mea est.
Ah quanto mallet, quam scriberet, illa nataret,
Meq; per assuetas sedula ferret aquas.
Aptior illa quidem placido dare uerbera ponto,
Est tamen & sensus apta ministra mei.
Septima nox agitur, (spatium mihi longius anno)
Sollicitum rancis quod mare feruet aquis.
His ego si uidi mulcentem pectora somnum
Noctibus, insani sit mora longa freti.
Rupe sedens aliqua specto tua littora tristis;
Et, quod non possum corpore, mente feror.
Lumina quietiam summa uigilantia turre
Aut uidet, aut acies nostra uidere putat.
Ter mihi deposita est in sicca uestis arena,
Ter graue tentavi carpere nudus iter:
Obstitit incæptis tumidum iuuenilibus æquor;
Mersit & aduersis ora natantis aquis,

I 4 Attu

Synecdoche.

fermocinatio
hæc cum re in-
animata ad mo-
uendum apri-
ma est, teste Fa-
bio.

appositio pa-
thos continens.

aura amatis in
precario.

solebat Hero fa-
cem ardorem in
summa turri eri-
pere, ut ad ista
Leander narra-
tionem dirige-
ret.

ira
a dubitatione
pathos.

At tu de rapidis immanissimè uentis.

Quid mecum certa praelia mente geris?

In me, si nescis Borea, *non aquora, senis:

Quid faceres, esset ni tibi notus amor?

Tam gelidus cum sis, nò te tamen improbe quondam

Ignibus Aethæis incaluisse negas.

Gaudia rapturo si quis tibi claudere uellet

Aërios aditus, quo paterere modo?

Parce precor, facilemq; moue moderantius auram:

Imperet Hippotades sic tibi triste nihil.

Vna peto, precibusq; meis obmurmurat ipse,

Quasq; quatit, nulla parte coërcet aquas.

Nunc daret audaces utinam mihi Dædalus alas,

Icarium quamuis hic prope littus adest.

Quidquid erit, patiar, liceat modò corpus in auras

Tollere, quod dubia saepe pendit aqua.

Interea dum cuncta negant uentiq; fretumq;

Mente agito furti tempora prima mei.

Nox erat incipiens (nāque est meminisse uoluptas)

Cum foribus patrijs egrediebar amans.

Nec mora, deposito pariter cum ueste timore,

Iactabam liquido brachia lenta mari.

Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti,

Vt comes in nostras officiosa uias.

Hanc ego suspiciens, Faueas ò candida, dixi,

Et subeant animo Lathmia saxa tuo.

Non finit Endymion te pectoris esse seueri:

Fleste, precor, uultus ad mea furta tuos.

Tu dea mortalem cælo delapsa petebas:

(Vera loqui liceat) quam sequor, ipsa dea est.

Nec referam mores caelesti pectore dignos,

Forma

Forma nisi in ueras non cadit illa deas.

A Veneris facie non est prior ulla, tuaque:

Nec me credas uocibus, ipsa uide.

Quantò cum radijs fulges argentea puris,

Concedunt flammis sidera cuncta tuis:

Tanto formosis formosior omnibus illa est.

Si dubitas, cæcum Cynthia lumen habes.

Hæc ego, uel certè non his diuersa locutus,

Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.

Vnda percussa radiabat imagine luna,

Et nitor in tacita nocte diurnus erat.

Nullaq; uox unquam nostras ueniebat ad aures,

Præter dimota corpore murmur aque.

Alcyones sola memores Ceycis amati

Nescio quid uise sunt mihi dulce queri.

Iamq; fatigatis humero ab utroque lacertis,

Fortiter in summas erigor altus aquas.

Vt procul aspexi lumen, meus ignis in illo est;

Illam mecum, dixi litora *lumen habent.

Et subito lassus uires rediere lacertis,

Visaq; quàm fuerat mollior unda mihi.

Frigora ne possim gelidi sentire profundi,

Qui calet in cupido pectore præstat amor.

Quò magis accedo, propioraq; littora sunt,

Quoq; minus restat, plus libet ire mihi.

Cum uerò possim cerni quoque, protinus addis

Spektatrix animos; ut ualeamque, facis.

Tunc etiam nando domine placuisse laboro;

Atq; oculis iacto brachia nostra tuis.

Te tua uix prohibet nutrix descendere in altum,

Hoc *quoq; enim uidi, nec mihi uerba dabas.

Nec

Aëolus filius, Io-
uis & Egeæ fi-
lie Hippotis
Troiani, a quo
dicitur Hippo-
tades.

Dædalus, Mi-
nois irā fugiēs,
alas sibi & filio
coaptauit: sed
filius Icarus de-
cidit in mare,
quod ab eo Ica-
riū uocātū est.

tempus comme-
morat, in quo
primū Hero po-
tuitus est.

Endymionē pa-
lor est Luna ad
amauit, quæ ut
eum dormientē
posset deoscula-
ri, in Lathmo
monte Cærie so-
puit: quod ideo
fictum, quia as-
siduis medita-
tionibus primus
rationem cursus
Lunæ deprehē-
dit, ut ait Ful-
gentius.

alludit ad fabu-
lam Alcyones,
quæ, uiso cada-
uere Ceycis ma-
riti in litus eie-
cto, se in mare
præcipitauit: sed
iussu Amphyril-
tes ambo in Al-
cyones aues sūt
conuerse, quæ
tranquillitatem
maris promit-
tunt; & præci-
pue cum nidifi-
cant.

autem

ecce enim

LEANDER

Nec tamen effecit, quamvis retinebat euntem,

Ne fieret prima pes tuus nudus aqua.

Excipis amplexu, feliciaq; oscula iungis.

Oscula dijs magnis trans mare digna peti.

Deq; tuis demptos humeris mihi tradis amictus,

Et madidam siccas æquoris imbre comam.

Cetera nox, & nos, & turris conscia noit.

Quodq; mihi monstrat per uada lumen iter.

Non magis illius numerari gaudia noctis,

Hellepontiaci quam maris *alga potest.

Quod breuius spatium nobis ad furta dabatur,

Hoc magis est cautum, ne foret illud iners,

Iamq; fugatura Titboni coniuge noctem,

Præuius Aurora Lucifer ortus erat.

Oscula congerimus properata sine ordine raptim,

Et querimus paruas noctibus esse moras.

Atq; ita contactus monitu nutricis amaro,

Frigida desertâ littora turre peto.

Digredimur flentes, repetoq; ego uirginis æquor,

Respiciens dominam dum licet usque meam.

Si qua fides uero est, ueniens huc esse natator,

Cum redeo, uideor naufragus esse mihi.

Hoc quoq; si credis, ad te uia pronâ uidetur;

A te cum redeo, celi uis inertiis aquæ.

Inuitus patriam repeto: quis credere posset?

Inuitus certè nunc moror urbe mea.

Hei mihi, cur animis inuicti secernimur undis?

Vnaq; mens, tellus non habet una duos?

Pel tua me Sestos, uel te mea sumat Abydos:

Tam tua terra mihi, quam tibi nostra placet.

Cur ego confundor, quoties confungitur æquor?

Cur mi-

HERONI.

70

Cur mihi caussa levis uentu obesse potest?

Iam nostros curui norunt Delphines amores,

Ignotum nec me piscibus esse reor.

Iam patet attritus solitarum limes aquarum,

Non aliter multa quam uia pressa rota.

Quod mihi non esset, nisi sic iterare querebar:

At nunc per uentos hoc quoq; deesse queror,

Fluctibus immodicis Athamantidos æquora canent,

Vixq; manet portu tuta carina suo.

Hoc mare, cum primum de uirgine nomina mersa,

Que tenet, est nactum, tale fuisse puto.

Est satis amissa locus hic infamis ab Helle,

Etq; mihi parcat, crimine nomen habet.

Inuideo Phryxo, quem per freta tristia tutum

Aurea lanigero uellere uexit onis.

Nec tamen officium pecoris, nauisq; requiro;

Dummodo quas findam corpore, dentur aquæ

Arte ego nulla, detur modò copia nandi:

Idem nauigium, nauita, uector ero

Nec sequar aut Helicè, aut, qua Tyrus utitur, Arctò:

Publica non curat sidera noster amor.

Andromeden alius spectet, claramq; coronam,

Quaq; micat gelido Parrhasis uirga polo:

At mihi quod Persens, & cum Ioue Liber amarunt,

Indicium dubiæ non placet esse uix.

Est aliud lumen multo mihi certius istis.

Non erit in tenebris quo duce noster amor.

Hoc ego dum spectem, Colchos, atq; ultima Ponti,

Quaq; uiam fecit Thessala, puppis, eam.

Et iuuenem possum superare Palæmona nando,

Miraq; quem subitò reddidit herba Deum.

Sape

hyperbole.

deesse dissyllabum,

anget querelam alienæ fortunæ memoria.

Phryxus Helles frater.

Helice uirga ma-

ior, Arctos uero minor, quæ Ty-

rii obseruat, & cut Græci Hell-

cem: sunt autem in nostro polo.

Andromede, Persei uxor, in

sidera trāsclata, sicut corona A-

riadnes, in qua una præfulget

stella.

numen

Palæmon Deus marinus, quæ Melicerta di-

aus est

Glaucus mari-
nus Deus ex pi-
scatore, grami-
ne gustato, in
Deum conuer-
sus.

Elis oppidū in
Acamania in
capis Eleis, ubi
Ioui Iudi Olym-
piaci quinquen-
nales uariis cer-
taminibus, sed
equestrum cursu
percelebres fie-
bant.

Tantū simi-
litudinē augēt
difficultatem.

Plelades ortu,
& occasu tem-
pestates faciūt.
sunt autem stel-
lae, quae Taurū
perfringūt prae-
ter caput, graece,
ἀνδρομέδα,
latine Virgille,

Saepe per assiduos languent mea brachia motus,
Vixq; per immensas fessa trabuntur aquas.
His ego cum dixi, pretium non habeo laboris,
Iam domina uobis colla tenenda dabo:
Protinus illa ualent, atq; ad sua praemia tendunt,
Vt celer Eleo carcere missus equus.
Ipse meos igitur seruo, quibus uror, amores;
Teq; magis caelo digna puella sequor.
Digna quidem caelo, sed adhuc tellure moraris:
Aut dic ad superos, hinc mihi quā sit iter.
Hinc est, quod raro misero contingis amanti,
Cumq; mea fiunt turbida mente freta.
Quid mihi, quod lato non separor aquore, prodest?
Non minus haec nobis tam breuis obstat aqua.
Num malim, dubito, toto procul orbe remotus
Cum domina longe spem quoque habere meam.
Quod propius nunc est, flamma propiore caleo;
Et res non semper, spes mihi semper adest.
Penē manu, quod amo, tanta est uicina, tango:
Saepe sed, heu, lacrymas hoc mihi penē mouet.
Velle quid est aliud fugientia prendere poma?
Spemq; suo refugii fluminis ore sequi?
Ergo ego te nunquam, nisi cum uolet unda, tenebo?
Et me felicem nulla uidebit hyems?
Cumq; minus firmum nil sit, quam uentus & unda;
In uentis, & aqua spes mea semper erit.
Aestus adhuc tamē est: quid, cū mihi laeserit aquor,
Pleias, & Arctophilax, Oleniumq; pecus?
Aut ego non noui, quam sim temerarius; aut me
In freta non cautus tunc quoq; mittet amor.
Necne putes id me, quod abest, promittere tempus,

Pignora

Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
Sit tumidum paucis etiam nunc noctibus equor:
Ire per inuitas experiemur aquas.
Aut mihi continget felix audacia saluo,
Aut mors solliciti finis amoris erit.
Optabo tamen, ut partes expellar in illas,
Et teneant portus naufraga membra tuos.
Flebis enim, tactuq; meum dignabere corpus:
Et mortis, dices, huic ego caussa fui.
Scilicet interitus offenderis omine nostri;
Litteraq; inuisa est hac mea parte tibi.
Desine parte queri: sed, & ut mare finiat iram,
Accedant, quaeso, fac tua uota meis.
Pace breui nobis opus est, dum transferor istuc:
Cum tua contigero littora, perstet hyems.
Istic est aptum nostrae nauale carinae,
Et melius nulla stat mea puppis aqua.
Istic me claudat Boreas, ubi dulce morari est:
Tunc piger ad nandum, tunc ego cantus ero.
Nec faciam surdis conuicia fluctibus ulla,
Triste nataturo nec querar esse fretum.
Me pariter uenti teneant, teneriq; lacerti:
Per caussas istic impediorq; duas.
Cum patietur hyems, remis ego corporis utar,
Lumen in aspectu tu modo semper habe.
Interea pro me pernoctet epistola tecum:
Quam precor ut minima prosequar ipse mora.

In xviii. epistolam arg.

Non satis constat, cuius sit haec epistola cum praecedente, duabusq; sequentibus. nam nec quae legitur Leandri ad Heronē, nec quae Herus ad Leandrum, nec quae Acon-
tij ad

Arctophilax
stella repestiuo-
sa, quae & Boo-
tes dicitur, lati-
ne bubulcus, eo
q; more bubul-
ci plaustrum se-
quatur.
uaticinatur de
se ipso, natando
enim submersus
est.

metaphora.

HERO

nij ad Cydippen, nec quæ Cydippes ad Acontium, ab Ouidio unquam scriptas fuisse, aut à Sabino, ipsemet comprobatur in secundo Elegiarum, sic scribens ad Marcum:

Et quod Penelopes uerbis reddatur Vlyssi.

Scribimus, & lacrymas, Phylli relicta tuas.

Quod Paris, & Machareus, & quod male gratus Iafon, Hippolytiq; parens, Hippolytusq; legant.

Quodq; tenens strictum Dido miserabilis enssem

Dictat, & Aonia Lesbis amica lyra. &c.

reliqua studiosis illic legenda relinquimus. satis est admonuisse. Hero, accepta Leandri epistola respondet, id agens, ut se ardentem redamare significet, & ad mutuos amplexus amatorem aduocet. desiderium uero interdum accular, ut ostendat, quam sincero & continuo amore semper amet. aliquando in mare inuehitur: nonnunquam timet, ne ob aliam fuerit destituta. uerum statim amoris suspensionem in amantium consuetudinem, qui omnia timent, transferendo, coniecturam imminuit. demum suadet, ut non nisi tranquillo freto se committat.

HERO LEANDRO.

Quam mihi misisti uerbis, Leandre, salutem,
Ut possim missam rebus habere, ueni.

Longa mora est nobis omnis, quæ gaudia differt:

Da ueniam lassæ, non patienter amo.

Vrimur igne pari, sed sum tibi uiribus impar;

Fortius ingenium suspicor esse uiris.

Vt corpus teneris, sic mens infirma, puellis:

Deficiam, parui temporis adde moram.

Vos modò uenando, modò rus geniale colendo,

Ponitis in uaria tempora longa mora.

Aut fora uos retinent, aut unctæ dona palæstra,

Flectitis aut freno colla fugacis equi.

Nunc uolucrem laqueo, nunc piscem ducitis hamo:

Diluitur posito senior hora mero.

His

desiderium auget a temporis momento. se maiorem patitur cruciatum, a sexu arguit. ratione phylli cali probatur intentum.

a studiorum uarietate confirmatio.

LEANDRO.

72

His mihi submotis, uel si minus acriter urar,

Quod faciam, superest præter amare nihil.

Quod superest, facio; teque, ò mea sola uoluptas,

Plus quoque, quàm credi quòd mihi possit, amo.

Aut ego cum cara de te nutrice susurro;

Quæq; tuum miror causa moretur iter.

Aut mare prospiciens, odioso concita uento,

Corripio uerbis æquora sæpe tuis:

Aut ubi seuitiam paulum grauis unda remisit,

Posse quidem, sed te nolle uenire queror.

Dumq; queror, lacryma per amantia lumina manant,

Pollice quas tremulo conscia siccatur anus.

Sæpe tui specto si sint in littore passus,

Impositas tanquam seruet arena notas.

Vtq; rogem de te, & scribam tibi, si quis Abydo

Venerit, aut quero, si quis Abydon eat.

Quid referam, quoties do uestibus oscula, quas tu

Hellepontica ponis iturus aqua?

Sic ubi lux acta est, & noctis amicio hora

Exhibuit pulsa sidera clara die;

Protinus in summa uigilantia lumina turre

Ponimus, assuetæ signa, notamq; uia.

Tortaq; uersato ducentes stamina fuso,

Feminea tardas fallimus arte moras.

Quid loquar interea tam longo tempore, quæris?

Nil, nisi Leandri nomen, in ore meo est.

Iam ne putas exisse domo mea gaudia nutrix?

An uigilant omnes, & timet ille suos?

Iam ne suas humeris illum deponere uestes,

Tingere iam pingui Pallade membra putas?

Annuit illa fere, non nostra quòd oscula curet;

Sed mo-

semotis

sanitia

a tempore pæthos.

facem accensam cubintelligit.

ad nutricem apostrophat.

pingui Pallade, id est oliua, cuius inuictrix fuit Pallas.

fore

Sed mouet obrepens somnus anile caput.
Postq; mora minimum, iam certè nauigat, inquam;
Lentaq; dimotis brachia iactat aquis.
Paucaq; cùm tacta perfeci stamina terra,
An medio possis, querimus, esse freto.
Et modò prospicimus, timida modò uoce precamur,
Vt tibi det faciles utilis aura uias.
Auribus interdum uoces captamus, & omnem
Aduentus strepitum credimus esse tui.
Sic ubi decepta pars est mihi maxima noctis
Acta, subit furtim lumina fessa sopor.
Forstian inuitus, mecum tamen improbe dormis:
Et quamuis non uis ipse uenire, uenis.
Nam modò te uideor propè iam spectare natantem,
Brachia nunc humeris humida ferre meis:
Nunc dare quæ soleo madidis uelamina membris,
Pectora nunc iuncto nostra fouere sinu.
Multaq; præterea lingua reticenda modesta,
Quæ fecisse inuat, facta referre pudet.
Me miseram, breuis est hæc, & non uera uoluptas:
Nam tu cum somno semper abire soles.
Firmius ò cupidi tandem coëamus amantes;
Nec careant uera gaudia nostra fide.
Cur ego tot uiduas exegi frigida noctes?
Cur toties à me lente natator abes?
Est mare, confiteor, nondum tractabile nanti:
Nocte sed hesternæ lentior aura fuit.
Cur ea præterita est? cur non uentura timebas?
Tam bona cur periit, nec tibi capta uia est?
Protinus ut similis detur tibi copia cursus,
Hoc melior certè, quò prior illa fuit.

nam inhonesta
exprimere puel
iam dedecet.

peracta demon-
stratione ad que
relas redit.

At citò

At citò mutata est iactati forma profundi,
Tempore, cùm properas, sape minore uenis.
Hic puto deprensus nil, quod quereris, haberes;
Meq; tibi amplexo nulla noceret hyems.
Certè ego tunc uentos audirem læta sonantes,
Et nunquàm placidas esse precarer aquas.
Quid tamen euenit, cur sis metuentior undæ?
Contemptumq; prius, nunc uereare fretum?
Nam memini, cùm te sæuim ueniente minaxq;
Non minus, aut multò non minus, æquor erat.
Cùm clamabam, * Sic tu temerarius esto:
Ne misera uirtus sit tua stenda mihi.
Vnde nouus timor hic, * quoq; illa audacia fugi?
Magnus ubi est spretis ille natator aquis?
Sis tamen hoc potius, quàm quod prius esse solebas;
Et faciàs placidum per mare tutus iter.
Dummodo sis idem, dum sic, ut scribis, amemur;
Flammaq; non fiat frigidus illa cinis.
Non ego tam uentos timeo, mea uota morantes,
Quàm similis uento ne tuus erret amor;
Et ne sim tanti, superentq; pericula caussam,
Et uidear merces esse labore minor.
Interdum metuo, patria ne ledar, & impar
Dicar Abydeno Sestæ puella * uiro.
Ferre tamen possum patientius omnia, quàm si
Otia, nescio qua pellice captus, agas.
In tua si ueniant alieni colla lacerti:
Sitq; nouus nostri finis amoris amor.
Ah potius peream, quàm crimine uulnerer isto,
Fataq; sint culpa nostra priora tua.
Nec quia uenturi dederis mihi signa doloris,

Leandri uerba
obiciat.

pellicis suspicio
nem ingerit.

Non
uirtus, id est ani
mestas, siue na
tandi audacia.
quomodo

quidquid in oc
cultâ suspitione
erat, aperit.

toro

K

Hæc lo-

pares morsus,
pares curas.

suspiciones pur-
gat, in tempesta-
te causam de-
sidii referens.

portum
Nepheles ma-
ter Helles, &
maris nympha.

Ino Cadmi filia
se post priuignā
Hellem in mare
cum Palæmone
filio præcipita-
uit.

pulchre Neptu-
num incusat, q-
in amantes læ-
uat, qui tot a-
moribus olim
ariserit.

de Amymone
Danaï filia Nau-
plum Palæme-
dis patrem, ge-
nuit Neptunus,
sicut ex Tyro
Salmonei filia
Nelaum, Nesto-
ris patrem.

Alcyone una
ex Pleiadibus
Atlantis filia, si-
cut Celeno.

HERO

Hæc loquor, aut fama sollicitata noua.
Omnia sed uereor: quis enim securus amauit?
Cogit & absentes multa timere locus.
Felices illas, sua quas præsentia nosse
Crimina uera inuat, falsa timere uetat.
Nos tam uana mouet, quàm facta iniuria fallit:
Incitat & morsus error uterque pares.
O' utinam uenias, aut hic uentus he, pater he,
Causa sit, aut tanta femina nulla mora.
Quod si quam sciero: moriar, mihi crede, dolendo:
Iamdudum peccas, si mea fata petis.
Se neque peccabis, frustra; ego terreor istis:
Quoq; minus uenias, inuida pugnat hyems.
Me miseram, quanto plangantur litora fluctu,
Et latet obscura condita nube dies.
Forsitan ad *pontum mater pia uenerit Helles,
Mersa; turbatis nata fleatur aquis.
Aut mare ab inuiso priuignæ nomine dictum,
Vexat in æquoream uersa nouerca deam.
Non fauet, ut nunc est, teneris locus iste puellis:
Hac Helle periit, hac ego lædor aqua.
At tibi flammæ memori, Neptune, tuarum,
Nullus erat uentis impediendus amor:
Si neq; Amymone, nec laudatissima forma
Criminis est Tyro fabulauana tui;
Lucida; Alcyone, Circe; & Alymone nata,
Et nondum nexis angue Medusa comis,
Flaua; Laodice, calo; recepta Celeno,
Et quarum memini nomina læta mihi.
Has certè, pluresq; canunt, Neptune, poetæ
Molle latus lateri conseruisse tuo.

Cur igit-

LEANDRO.

74

Cur igitur toties uires expertus amoris,
Assuetum nobis *turbine claudis iter?
Parce ferox, latoq; mari tua prælia misce:
Seducit terras hæc breuis unda duas.
Te decet aut magnas regnum iactare carinas,
Aut etiam totis classibus esse truce.
Turpe Deo pelagi iuuenem terrere natantem.
Gloria; est stagno quodlibet ista minor.
Nobilis ille quidem est, & clarus origine; sed non
A tibi suspecto duxit Ulyssæ genus.
Da ueniam, serua; duos: natat ille; sed ipsædem
Corpus Leandri, spes mea, pendet aquis.
Interea lumen (posito nam scribimus illo)
*Perstreptit, & nobis prospera signa dedit.
Ecce merum nutrit faustos distillat in ignes:
Cras crimus plures, inquit; & ipsa bibit.
Effice nos plures cuius per æquora *lapsus,
O' penitus toto corde recepte mihi:
In tua castra redi, socij desertor amoris:
Ponuntur *medio cur mea membra toro?
Quod timeas, non est: auso Venus ipsa fauebit;
Sternet & æquoreas æquore nata uias.
Ire libet medias ipsi mihi sæpe per undas:
Sed solet hoc maribus tutius esse fretum.
Nam cur, hoc uestis Phryxo, Phryxiq; sorore,
Sola dedit uastis femina nomen aquis?
Forsitan ad reditum metuis ne robora desint,
Aut nequeas gemini ferre laboris onus.
Aut nos diuersi medinæ cocamus in æquor,
Obuia; in summis oscula demus aquis.
Atq; ita quisq; suas iterum redeamus ad urbes:

K 2 Exigu-

Ipshimediā intel-
ligit Circes &
Alymonis filia.
Laodice Priæ-
mī filia.
turbide

ex querimonia
ad demonstra-
tionem redit.

Strepsit, seu
stertuit

uestis

uiduo
ingeniosa inuen-
tio ex æplis cor-
robora.

HERO LEANDRO.

Exiguum, sed plus, quàm nihil, illud erit.
Vel pudor hoc utinam, qui nos clam cogit amare,
Vel timidus famæ cedere uellet amor.
Nunc malè res iunctæ, calor, & reuerentia pugnât,
Quid sequar, indubio est: hæc decet, ille iuuat.
Vt semel intravit Colchos Pagasæus Iason,
Impositam celeri Phasida puppe tulit.
Vt semel Idæus Lacedæmona uenit adulter,
Cum præda redijt protinus ille sua.
Tu quàm sæpe petis quod amas, tam sæpe relinquis;
Et quoties graue sit puppibus ire, natas.

Sic tamen diuuenis tumidarum uictor aquarum,
Sic facito spernas, ut uereare fretum.
Arte laboratæ merguntur in aquoræ puppes:
Tu tua plus remis brachia posse putas?
Quod cupis, hoc nautæ metuunt, Leander, natare:
Exitus hic fractis puppibus esse solet.
Me miseram, cupio non persuadere, quod hortor:
Sisquæ, precor, monitis fortior ipse meis.
Dummodo peruenias, excussaq; sæpe per undas
Inijcias humeris brachia lassa meis.

Sed mihi cæruleas quoties obuersor ad undas,
* Nescio quid pauidum frigore pectus habet,
Nec minus hesternæ confundor imagine noctis,
Quamuis est sacris illa piata meis.
Namq; sub aurora, iam dormitante lucerna,
Tempore, quo cerni somnia uera solent,
Stamina de digitis cecidere sopore remissis,
Collaq; puluino nostra ferenda dedi.

* Hac ego uentosas nantem delphina per undas
Cernere non dubia sum mihi uisa fide.

Quem

ACONTIUS CYDIPPE. 75

Quem postquam bibulis iniecit fluctus arenis,
Vnda simul miserum, uitaq; deseruit.
Quidquid id est, timeo: nec tu mea somnia ride,
Nec nisi tranquillo brachia crede mari.
Si tibi non parcis; dilectæ parce puellæ,
Quæ nunquam, nisi te sospite, sospes erit.
Spes tamen est fractis uicina pacis in undis,
Tu placidas tuto pectore *finde uias.
Interea quoniam nanti freta peruia non sunt;
Leniat inuisas littera missa moras.

In xix. epistolam arg.

Profectus ad sacra Dianæ Acontius, quæ in Delo, insula
maris Aegæi, omnium Cycladum clarissima, ex frequenti uirgi
num cōuentu celebrabantur, in amorē uisæ Cydippes puel
læ nobilis excauit. sed cum illam ob generis imparitatem
non auderet in suū amorem sollicitare: nouam cōuentus
fraudem, in pulcherrimo pomo scripsit duos hosce uersus:

Iuro tibi sane per mystica sacra Dianæ,
Me tibi uenturam comitem, sponsamq; futuram.
atque illud ad pedes puellæ proiecit: quæ fraudis inscia, cū
imprudens legeret, uisæ est se uxorem Acontio pacisci.
nam quæ ante deos in templo Delicæ Dianæ dicerentur,
rata esse debere lex erat. cum autem paulo post pater, hu
iusce rei inscius, illam alij desponderet, subita febre corre
pta est. quare hac epistola Acontius conatur persuadere
hunc morbum à Diana immissum esse, eo quod non imple
uerit, quæ dea præsentē promiserit. line uero dubitet; i
terū decipi; ab ea exorditur parte, qua maxime hæsitare po
terat adducit deinde eum in odium, cui desponsata fuerat,
cum dicat omnem ægritudinem accidere illius causâ.

ACONTIUS CYDIPPE.

A Ccipe Cydippe despecti nomen Aconti,
Illius, in pomo qui tibi uerba dedit.
Pone metum, nihil hic iterum iurabis amanti:

K 3 Promis-

recte a Delphi
no prælagit, quā
homini amicus
est, teste Plinio.

scinde

alij hæc duo pri
ma carmina nō
habent.

Universitas de
nā & alibi O
uid. Non bene
conueniunt, nec
in una sede mo
ratur Maestas
Pagasæus mons
Thestalis.
Me eam signi
ficat a Phaside
Colchorum flu
uio.

a maiori.

submersi Lean
dri præstadium.
Nescio quod pa
uidum pectora
frigus habent.

Hic

a pacto episto-
tam legi suadet.

periphrasis de
pomio.

furare

hos duos uersus
alij non habet.

crimē a causa,
quam in amorē
transfert, diluit.

ACONTIVS

Promissam satis est te semel esse mihi.
Perlege: discadat sic corpore languor ab isto,
Qui meus est, ulla parte dolente tui.
Quid pudor ora subit? nam, sicut in aede Dianæ,
Suspicio ingenuas erubuisse genas.
Coniugium, pactamq; fidem, non crimina, posco:
Debitus ut coniux, non ut adulter amo.
Verba licet repetas, quæ demptus ab arbore satus
Pertulit ad castas me iaciente manus:
Inuenies illic id te *spondere, quod opto;
Nj tibi cum uerbis excidit illa fides.
Id metui, diuæ diffusa est ira: decebat
Te potius uirgo, quàm meminisse deam.
Nunc quoq; idem timeo; sed idem tamen acrius illud
Assumpsit uires, auctaq; flamma mora est.
Quiq; fuit nunquam paruus, uel tempore longo,
Ex spe, quam dederas tu mihi, crescit amor.
Spem mihi tu dederas, meus hic tibi creditur ardor:
Non potes hoc factum teste negare Dea.
*Me tibi nupturam, felix eat omen Aconti,
Iuro, quam colimus, numina magna Deæ.
Adfuit, & præsens ut erat, tua uerba notauit,
Et uisa est mota dicta tulisse coma.
Decepta dicas nostra te fraude licebit,
Dum fraudis nostræ causa feratur amor.
Fraus mea quid petijt, nisi quòd tibi iungerer uni?
Id me, quod quereris, conciliare potest
Non ego natura, nec sum tam callidus usu:
Solertem tu me, crede, puella facis.
Te mihi compositis (si quid tamen egimus) arte
Astrinxit uerbis ingeniosus amor.

Distatis

CYDIPPE.

76

Distatis ab eo feci sponsalia uerbis,
Consultoq; fui iuris amore uaser.
Sit fraus huic facto nomen, dicarq; dolosus:
Si tamen est, quod ames, uelle tenere, dolus.
En iterum scribo, mittoq; rogantia uerba,
Altera fraus hæc est; quodq; queraris, habes.
Si noceo, quòd amo; fateor, sine fine nocebo,
Teq; petam: caueas tu licet, ipse petam.
Per gladios alij *placitas rapuere puellas:
Scripta mihi cautè littera crimen erit?
Dij faciant, possim plures imponere nodos,
Vt tua sit nulla libera parte fides.
Mille modi restant, cliuo sudamus in uno,
Ardor inexpertum nil finit esse meus,
Sit dubium, possis ne capi, captabere certè:
Exitus in dijs est: sed capiere tamen.
Vt partem effugias, non omnia retia falles,
Quæ tibi, quàm credis, plura tetendit Amor.
Si non proficient artes; ueniamus ad arma;
Inq; tui cupido rapta ferere sinu.
Non sum, qui soleam Paridis reprehendere factum,
Nec quenquam qui uir, posset ut esse, fuit.
Nos quoque, sed taceo, mors huius pæna rapinæ
Vt sit, erit, quàm te non habuisse, minor.
Si esses tu formosa minus, petere moderate:
Audaces facie cogimur esse tua.
Tu facis hoc, oculiq; tui; quibus ignea cedunt
Sidera, qui flammæ causa fuere meæ.
Hoc faciunt flauī crimes, & eburnea cernix,
Quæque, precor, uenient in mea colla manus.
Et decor, & uultus sine rusticitate pudentes,

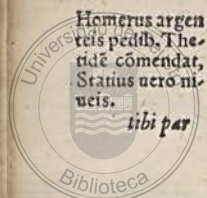
a maior.
rigidas

metaphora ab
auriga.

exemplo auda-
ciam cōmēdar.
occupatione uo-
luntatem uche-
mentiorē efficit.
oculus, ut ait Al-
bert. Magnus,
uerus est cordis
nūtiū, et in ocu-
lis animus inha-
bitat. suntq; in
his maxima a-
moris indicia,
iuxta illud Pro-
peritiani, Cyn-
thia prima suis
miserū nec ce-
pit ocellis.

K 4

Et The-

ACONTIVS

Et Thetidis quales nix reor esse pedes.
Cetera si possem laudare, beatior essem:
Nec dubito, totum quia tua pars sit opus.
Hac ego compulsus, non est mirabile, forma,
Si pignus uolui uocis habere tuae.
Denique dum captam tu te cogare fateri,
Insidijs esto capta puella meis.
Inuidiam patior: passio sua premia dentur:
Cur suus à tanto crimine fructus abest?
Hesione Telamon, Briseida cepit Achilles,
Vtraque uictorem nempe secuta uirum.
Quamlibet accuses, & sis irata licebit,
Irata liceat dum mihi posse frui.
Idem, qui facimus, factam tenuabimus iram:
Sit modò placanda copia parua tui.
Ante tuos flentem liceat consistere uultus,
Et liceat lacrymis addere uerba meis.
Vtq; solent famuli, cum uerbera saeva uerentur,
Tendere submissas sub tua crura manus.
Ignoras tua iura, uoca: cur arguor absens?
Iamdudum dominæ more uenire iube.
Ipsa meos scindas licet imperiosa capillos,
Oraq; sint digitis liuida nostra tuis:
Omnia perpetiar: tantum fortasse timebo,
Corpore ledatur ne manus ista meo.
Sed neque compedibus, nec me compesce catenis:
Seruabor firmo uinctus amore tui.
Cum bene se, quantumq; uolet, satiauerit ira;
Ipsa tibi dices, Quam patienter amat.
Ipsa tibi dices, cum uideris omnia ferre,
Tam bene qui seruit, seruiat iste mihi.

Cur reus

exemplo factū
suum colorat.
Hesione Laome-
donti filia Te-
lamoni ab Her-
cule data est, eo
qđ primus Per-
gama conscen-
disset.

facta
cure sunt in ser-
uo incommoda,
includit.

CYDIPPE.

77

Cur reus infelix absens agor? & mea cum sit
Optima non ullo causa tuente perit?
Hoc quod amor iussit, scriptum est iniuria nostra:
Quod de me solum nempe queraris, habes.
Non meruit falli mecum quoque Delia, si non
Vis mihi promissum reddere, redde deę.
Affuit, & uidit, cum tu decepta rubebas,
Et uocem memori condidit aure tuam.
Omnia re careant, nihil est uiolentius illa:
Cum sua, quæ nolit, numina læsa uidet.
Testis erit Calydonis aper: nam scimus, ut illo
Sit magis innatum seuæ reperta parens.
Testis & Atæon, quondam fera creditus illis,
Ipse dedit leto cum quibus antè feras.
Quæq; superba parens saxo per corpus oborto
Nunc quoque Mygdonia flebilis astat humo.
Hei mihi, Cydippe, timeo tibi dicere uerum,
Ne uidear causa falsa monere mea.
Dicendum tamen est, hoc est, mihi crede, quod ægra
Ipso nubendi tempore sæpe iaces.
Consulit ipsa tibi; neu sis periura, laborat,
Et saluam salua te cupit esse fide.
Inde fit, ut quoties obistere perfida tentas,
Peccatum toties corrigat illa tuum.
Parce mouere feros animosæ uirginis arcus:
Mitis adhuc fieri, si patiare, potest.
Parce, precor, teneros corrumpere febris artus:
Seruetur facies ista fruenda mihi.
Seruentur uultus ad nostra incendia nati,
Quiq; subest nixeo lenis in ore rubor.
Hostibus, & si quis ne fias nostra, repugnat;
Sic fit,

Dianæ irā exē-
plis ostendit.

inscius Atæon
uidit sine ueste
Dianam, Præda
suis canibus nō
minus ille fuit.
Niobe Tantalū
et Taigetes Ple-
iados filia ex
Amphione ma-
rito septē filios,
totidemq; filias
accepit: quibus
ab Apolline in-
terfectis eo qđ
Dianam spreuiſ-
set.
Niobe in saxū
iuxta Sipillum
Mygdoniæ mō-
tem uersa est, ex
quo etiam nunc
manant lacry-
mæ.

ACONTIVS

Sic sit, ut inuálida te solet esse mihi.
Torqueor ex æquo uel te nubente, uel ægra;
Dicere nec possum, quid minus esse uelim.
Maceror interdum, quòd sim tibi causa doloris,
Teq; mea lædi calliditate puto.
Inq; caput nostrum domine periuria, quæso,
Eueniant; pœna tuta sit illa mea.
Ne tamen ignorem, quid agas; ad limina crebrò
Anxius huc illuc dissimulanter eo.
Subsequor ancillam furtim, famulumq; requirens,
Profuerint somni quid tibi, quidue cibi.
Me miserum, quòd non medicorum iussa ministro,
Astringoq; manus, insideoq; toro.
Et rursus miserum, quòd me procul inde remoui.
Quem minimè uellem, forsitan alter adest.
Ille manus istas astringit, & assidet ægra,
Inuisus superis, cum superisq; mihi.
Dumq; suo tentat salientem pollice uenam,
Candida per caussam brachia sæpe tenet.
Contrectatq; sinus, & forsitan oscula iungit:
Officio merces plenior ista suo est.
Quis tibi permisit nostras decerpere messes?
Ad spes alterius quis tibi fecit iter?
Iste sinus meus est, mea turpiter oscula sumis,
A mihi promisso corpore tolle manus.
Improbe tolle manus, quàm tangis, nostra futura est:
Postmodo, si facies istud, adulter eris.
Elige de uacuis, quam non sibi uendicet alter:
Si nescis, dominum res habet ista suum.
Nec mihi credideris, recitetur formula pacti:
Neu falsum dicas esse, face ipsa legat.

Alterius

illum suspi-
tur, cui Cydi-
pe erat nup-
ta.

metaphoracum
apostrophe ad
aduersarium.

Stomachosa re-
petitio.

CYDIPPE.

78

Alterius thalamo tibi nos, tibi dicimus, exi:
Quid facis hic? exi, non uacat iste torus.
Nam quòd habes & tu humani uerba altera pacti;
Non erit iccirco par tua causa mea.
Hæc mihi se pepigit, pater hanc tibi primus ab illa,
Sed propior certè, quàm pater, ipsa sibi est.
Promisit pater hanc, hæc adiurauit amanti:
Ille homines, hæc est testificata deam.
Hic metuit mendax, sed & hæc periura uocari:
Num dubitas, hic sit maior, an ille metus?
Denique, ut amborum conferre pericula possis,
Respice ad euentus: hæc cubat, ille ualet.
Nos quoq; dissimili certamina mente subimus;
Nec spes par nobis, nec timor æquus adest.
Tu petis ex tuto, grauior mihi morte repulsa est:
Idq; ego iam, quod tu forsitan amabis, amo.
Si tibi iustitiæ, si recti cura fuisset:
Credere debueras ignibus ipse meis.
Nunc quoniam ferus hic pro causa pugnat iniqua:
Ad quid, Cydippe, littera nostra redit?
Hic facit ut iaceas, & sis suspecta Dianæ:
Hunc tu, si sapias, limen adire uetes.
Hoc faciente, subis tam sæua pericula uitæ:
Atq; utinam pro te, qui mouet illa, cadat.
Quem si reppuleris, nec quem dea damnat, amaris;
Et tu continuò, certè ego saluus ero.
Siste metum uirgo, stabili potiere salute:
Fac modò polliciti conscia templa colas.
Non boue mactato cælestia numina gaudent,
Sed, quæ præstanda est & sine teste, fide.
Vt ualeant alia, ferrum patiuntur & ignes:

ad obiectum re-
sponso.

in odium uertit
aduersarium.

catholica senten-
tia.

Fert

Diana Lucina
nuncupatur, quod
parturientibus
præstet, ut ait
Varro.
truncat obiecta.

et eam aperit.

ACONTIVS

Fert alijs tristem succus amarus opem.
Nil opus est istis; tantum periuria uita,
Teq; simul serua, meque, datamq; fidem.
Præterita ueniam dabit ignorantia culpæ:
Exciderant animo fœdera læta tuo.
Admonita es modò uoce mea, modò casibus istis:
Quos quoties tentas fallere, ferre soles.
His quoq; uitatis, in partu nempe rogabis,
Vt tibi luciferas asserat illa manus.
Audet hæc: repetens, quæ sunt audita, requiret
Ipsa, tibi de quo coninge partus eat.
Promittes uotum, scit te promittere falsò:
Iurabis, scit te fallere posse deos.
Non agitur de me: cura maiore laboro:
Anxia sunt uitæ pectora nostra tua.
Cur modò te dubij pauidam fletuere parentes,
Ignaros culpæ quos facis esse tua?
Et cur ignorant? matri licet omnia narres:
Nil tua, Cydippe, facta ruboris habent.
Ordine fac referas, ut sis mihi cognita primum,
Sacra phæretrata dum facis ipsa dea.
Vt te conspecta, subito, si fortè notasti,
Resisterim fixis in tua membra gemis.
Et te dum nimium miror, nota certa furoris,
Deciderint humero pallia lapsa meo.
Postmodo, nescio quâ uenisse uolubile malum,
Verba referens doctis insidiosa notis.
Quod quia sit lectum, sancta presente Diana,
Esse tuam uinctam, numine teste, fidem.
Ne tamen ignoret, scripti sententia quæ sit:
Lectat tibi quondam nunc quoq; uerba refer.

Nube,

CYDIPPE.

79

Nube, precor, dicet, cui te bona numina iungunt:
Quem fore iurasti, sit gener ille mihi.
Quisquis is est, placeat; quoniam placet ante Diane:
Talis erit mater, si modò mater erit.
Si tamen & quærat, quis sim, qualisq; uideto:
Inueniet nobis consuluisse deam.
Insula Corycijs quondam celeberrima nymphis,
Cingitur Aegeo nomine Cæa mari.
Illa mihi patria est: nec si generosa probaris
Nomina, despectis arguor ortus auis.
Sunt & opes nobis, sunt & sine crimine mores,
Amplius utq; nihil, me tibi iungit amor.
Appeteres talem uel non iurata maritum:
Iurare uel non talis habendus erat.
Hæc tibi me insomnis, iaculatrix scribere Phæbe,
Hæc tibi me uigilans scribere iussit Amor.
E' quibus, alterius mihi iam nocuere sagittæ:
Alterius noceant ne tibi tela, cane.
Iuncta salus nostra est; miserece meique, tuique:
Quid dubitas unam ferre duobus opem?
Quod si contigerit, cum iam data signa sonabunt;
Tintaq; uotiuo sanguine Delos erit.
Aurea ponetur mali felicitis imago,
Causaq; uersiculis scripta duobus erit.
Effigie pomi testatur Acontius huius,
Quæ fuerint in eo scripta, fuisse rata.
Longior infirmum ne lasset epistola corpus,
Clausaq; consueti sit tibi sine, uale.

In x. epistolam arg.

Cum excepisset Cydippe hanc sibi febrem Dianæ indi-
gnatione contigisse, in Acontij uota contra paternam uo-
luntatem

Coryciam nym-
pharum antrum
in Parnaso.
Cæa insula in-
ter Cyclades in
mari Aegeo, a
Cæo Tirani fi-
lio.

Dianæ & Cupi-
dinis monitu e-
pistolæ dat au-
dioritatem.
turbarum soni-
tu conuocaban-
tur ad sacra
Dianæ.

CYDIPPE

luntatem condescendere maluit, quam diutius torqueri. in primis respondet se non aulam fuisse epistolam suam clara uoce exprimere, ne ut in pomo iterum iuraret. deinde narrando qualiter insidiosum illud pomum acceperit, in ipsum Acontium inuehitur. Verum illud non duxi silentio prætereundum, in hac epist. addidisse aliquem quidquid sequitur post illum uersiculum. Quos uereor paucos ne uelit esse mihi. quod nō solū uidetur adulterinum, immo tota epistola: cum nusquā constet, ut iam diximus, Ouidiū, neq; Sabinū scripsisse epistolas Leandri, Herus, Acontij, Cydippes: quas si Ouidius composuisset, ne suo labore priuaretur, certe meminisset, sicut de reliquis. si de Sabino contendas, uideas, quæso, si bene cum Sabini stylo conueniant.

CYDIPPE ACONTIO.

Pertimui, scriptumq; tuum sine murmure legi,
Iuraret ne quos inscia lingua deos.
Et puto, captasses iterum, nisi, ut ipse fateris,
Promissam scires me satis esse semel.
Nec lectura fui: sed si tibi dura fuisset,
Aucta foret sæuæ forsitan ira deæ.
Omnia cum faciam, cum dem pia tura Dianæ:
Illa tamen iusta plus tibi parte fauet.
Vtq; cupis credi, memori te nūdicat ira:
Talis in Hippolyto uix fuit illa suo.
At melius uirgo fauisset uirginis annis:
Quos uereor paucos ne uelit esse mihi.
Languor enim caussis non apparentibus hæret,
Adiuuor & nulla sessa medentis ope.
Quam tibi nunc gracilem uix hæc rescribere, quæq;
Pallida uix cubito membra leuare putas?
Nunc timor accedit, ne quis, nisi conscia nutrix,
Colloqui nobis sentiat esse uices.
Ante fores sedet hæc; quid agamq; rogantibus inter,
Vt pos-

Æsculapius
Dianæ precibus
Hippolytum ab
equis laceratū
ad uitā reduxit.

monet pietatē.

ACONTIO.

80

Vt possim tutū scribere, Dormit, ait.
Mox, ubi secreti longē caussa optima somnus
Credibilis tarda definit esse mora;
Iamq; uenire uidet, quos non admittere durum est,
Excreat, & ficta dat mihi signa nota.
Sicut erant, properans uerba imperfecta relinquo,
Et tegitur trepido littera cauta sinu.
Inde meos digitos iterum repetita fatigat.
Quantus sit nobis, aspicias ipse, labor.
Quæ peream, si dignus eras, ut uera loquamur:
Sed melior iusto, quamq; mereris, ero.
Ergo te propter toties incerta salutis,
Commentis pœnas doque, dedi; tuis?
Hæc nobis formæ te laudatore superba
Contingit merces, & placuisse nocet.
Si tibi deformis (quod mallem) uisa fuisset:
Culpatum nulla corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo, nunc me certamine uestro
Proditis, & proprio uulneror ipsa bono.
Dum neque tu cedis, nec se putat ille secundum;
Tu uotis obstas illius, ille tuis.
Ipsa uelut nauis iactor, quam certus in altum
Propellit Boreas, æstus & unda refert.
Cumq; dies claris optata parentibus instat,
Immodicus pariter corporis ardor inest.
Et mihi coniugij tempus crudelis ad ipsum
Persephone nostras pulsat acerba fores.
Iam pudet, & timeo, quamuis mihi conscia non sim,
Offensos uidear ne mernisse deos.
Accidere hoc aliquis casu contendit: & alter
Acceptum superis hunc negat esse uirum.

nutricis astutiæ
exprimit.
excreate est
quidam uis
exspuere.

aduersariū cum
Acontio cōfert.
comparatio.

Persephone,
Proserpina.

diuerfas homi-
num sententiæ
affert de morbi
caussa.

Nesci

CYDIPPE.

Nēhe mihi credas in te quoq; dicere famam,
Facta ueneficijs pars putat ista meis.
Causa latet; mala nostra patent: nos pace mouetis
Aspera summotā praelia; plektor ego.
Dicam nunc, solitoq; tibi ne despice more:
Quid facies odio, sic ubi amore nocēs?
Si ledis quod amas, hostem sapienter amabis:
Me precor ut serues, perdere uelle uelis.
Aut tibi iam nulla est sperata cura puellae;
Quam ferus indigna labe perire sinis.
Aut Dea si frustra pro me tibi scēa rogatur;
Quid mihi te iactas? gratia nulla tua est.
Elige quid fugas: non uis placare Dianam,
Immemor es nostri: non potes; illa tui est.
Vel nunquam mallet, uel non mihi tempore in illo,
Esset in Aegēis cognita Delos aquis.
Tunc mea difficili deducta est equore nauis.
Et fuit ad cēptas hora sinistra uias.
Quo pede processī? quo me pede limine moui?
Picta meae tetigi quo pede texta ratis?
Bis tamen aduerso redierunt carbasa uento:
Mentior ab demens, ille secundus erat.
Ille secundus erat, qui me referebat euntem.
Quiq; parum felix impediēbat iter.
Atque utinam constans contra mea uela fuisset:
Sed stultum est uenti de leuitate queri.
Mota loci fama properabam uisere Delon,
Et facere ignaua puppe uidebar iter.
Quam saepe, ut tardis feci conuicia remis,
Quēstāq; sum uento lintea parca dari.
Et iam transferā Myconē, iam Tenon, & Andron,
Inq;

tempore pa-
thos.

more amatum
mitem uariat.

Mycone insula
una ex Cyclo-

ACONTIO.

81

Inq; meis oculis candida Delos erat:
Quam procul ut uidi, Quid me fugis insula, dixi?
Laberis in magno nunquid, ut antē, mari?
Insuliteram terrae, cum iam propē luce peracta
Demere purpureis Soli iuga uellet equis.
Quos idem solitos postquam reuocauit ad ortus,
Comuntur nostrae, matre iubente, comae.
Ipsa dedit gemmas digitis, & crinibus aurum,
Et uestes humeris induit ipsa meis.
Protinus egressa superis, quibus insula sacra est,
Flaua saluis tura, merumq; damus.
Dumq; parens aras uotiuo sanguine tingit,
Festāq; fumosis ingerit exta focis;
Sedula me nutrix alias quoque ducit in aedes:
Erramusq; uago per loca sacra pede.
Et modō porticibus spatior, modō munera regum
Miror, & in cunctis stantia signa locis.
Miror, & innumeris structam de cornibus aram,
Et de qua pariens arbore nixa dea est.
Et quae praeerea (neque enim meminisse, libet uis,
Quidquid ibi uidi, dicere) Delos habet.
Forsitan haec spectans à te spectabar, Aconti:
Visaq; simplicitas est mea posse capi.
In templum redeo gradibus sublime Dianae:
Tutior hoc ecquis debuit esse locus?
Mittitur ante pedes malum cum carmine tali.
Hei mihi, iurauī nunc quoque panē tibi.
Suscepit hoc nutrix, mirataque, Perlege, dixit.
Insidias logi, magne poeta, tuas.
Nōmine coniugij dicto, confusa pudore,
Sensi me totis erubuisse genis.

dibus, sicut Te-
nos, quae ab A-
ristotele ppter
aquarem abun-
dantiā Hydru-
sae appellatur.
Andros insula,
Samo, ppingua,
quae Aliae adia-
cet ex opposito
ad Ephesum.

Dianae templi
apparatus.

aram Dianae in-
telligi, uenatio-
nis Deae, cuius
indicia erāt cor-
nua ferarum,
quae sit arbor,
de qua Dea pa-
riens est nixa,
aperte declarat
Ouid. 6. Meta-
mor. his uerbi-
bus: Illic incū-
bens cū Pallā-
dis arbore pal-
mice, Edidit tui-
ta geminos La-
tona nouerca.
Arborem itaq;
palmye, & oliue
dicit, sub quibus
Latonia Diana
& Apollinē pe-
perit.

L

Lumi-

CYDIPPE

Luminaq; in gremio ueluti defixa tenebam,
Lumina propofiti facta ministra tui.
Improbe quid gaudes? aut que tibi gloria parta est?
Quidue uir elusa uirgines laudis habes?
Non ego conſtiteram ſumpta peltata ſecure,
Qualis in Iliaco Pentheſilea ſolo.
Nullus Amazonio calatus baltheus auro,
Sicut ab Hippolyto praeda relata tibi eſt.
Verba quid exultas, tua ſi mihi uerba dederunt?
Sumq; parum prudens capta puella dolis?
Cydippen pomum, pomum Schœncida cepit:
Tu nunc Hippomenes ſcilicet alter eris.
At fuerat melius, ſi te puer iſte tenebat,
Quem tu nescio quas dicis habere faces.
More bonis ſolito ſpem non corrumpere fraude,
Exoranda tibi, non capienda fui.
Cur me cūm peteres, ea non proſitenda putabas?
Propter quæ nobis ipſe petendus eras?
Cogere cur potius, quām perſuadere, uolebas,
Si poteram audita condicione capi?
Quid tibi nunc prodeſt iurandi formula iuris?
Linguaq; præſentem teſtificata deam?
Quæ iurat, mens eſt: nil coniurauimus illa:
Illa fidem dictis addere ſola poteſt.
Conſilium, prudensq; animi ſententia iurat,
Et niſi iudicij uincula nulla ualent.
Si tibi coniugium uolui promittere noſtrum.
Exige polliciti debita iura tori.
Sed ſi nil dedimus, præter ſine pectore uocem;
Verba ſuis fruſtra uiribus orba tenes.
Non ego iuranti: legi iurantia uerba:

Vir

ACONTIO.

82

Vir mihi non iſto more legendus eras.
Decipe ſic alios; ſuccedat epiſtola pomo:
Si ualet hoc; magnas diuitis aufer opes.
Fac iurent reges ſua ſe tibi regna daturus;
Sitq; tuum toto quidquid in orbe placet.
Maior eſt hac ipſa multo, mihi crede, Diana,
Si tua tam præſens littora numen habet.
Cūm tamen hæc dixi, cūm me tibi firma negaui,
Cūm bene promiſſi cauſa peracta mei eſt.
Conſiteor, timeo ſauæ Latoidos iram,
Et corpus ledi ſuſpicio inde meum.
Nam quare, quoties ſocialia ſacra parantur.
Nupturæ toties languida membra cadunt?
Ter mihi iam ueniens poſitas Hymenæus ad aures
Fugit, & è thalami limine terga dedit.
Vixq; manu pigra toties inſuſa reſurgunt
Lumina, uix moto corripit igne faces.
Sæpe coronatis ſtillant unguenta capillis,
Et trahitur multo ſplendida palla croco.
Cūm tetigit limen; lacrymas, mortisq; timorem
Cernit, & à cultu multa remota ſuo.
Proiecit ipſe ſuas deducta fronte coronas,
Spiffaq; de nitidis tergis amoma comis.
Et pudet in triſti lætum conſurgere turba;
Quiq; erat in palla, tranſit in ora rubor.
At mihi ueh miſere torrentur febribus artus,
Et grauius iuſto pallia pondus habent.
Noſtraq; plorantes uiduo ſuper ora parentes,
Et face pro thalami ſax mihi mortis adeſt.
Parce laboranti picta dea læta phæetra,
Daq; ſalutiſeram iam mihi fratris opem.

callide arguit.

ad Dianam
apostrophet.

L 2 Turpe

CYDIPPE

Turpe tibi est, illum causas depellere leti,
Te contra titulum mortis habere mea.
Nunquid in umbroso cum uelles fonte lauare,
Imprudens uultus ad tua labra tuli?
Præterij ne tuas de tot cælestibus aras?
Atque tua est nostra sprete parente parens?
Nilego peccaui, nisi quod periuria legi,
Inq; parum fausto carmine docta fui.
Tu quoq; pro nobis, si non mentiris amorem,
Tura feras: profint, quæ nocuere, manus.
Cur, quæ succenset, quod adhuc tibi pacta puella
Non tua sit, fieri ne tua possit, agit?
Omnia de uiua tibi sunt speranda: quid aufert
Sæua mihi uitam, spem tibi diua mei?
Nec tu credideris illum, cui destitor uxor,
Aegra superposita membra fouere manu.
Assidet ille quidem, quantum permittitur ipsi:
Sed meminit nostrum uirginis esse torum.
Et quoq; nescio quid de me sensisse uidetur:
Nam lacrymæ causa sæpe latente cadunt.
Et minus audacter blanditur, & oscula rara
Accipit, & timido me uocat ore suam.
Nec miror sensisse, notis cum prodar apertis:
In læuum uersor, cum uenit ille, latus.
Nec loquor, & tecto simulatur lumine somnus,
Captantem tactus eicioq; manum.
Ingemit, & tacito suspirat pectore; meq;
Offensam, quamuis non mereatur, habet.
Si mihi, quod gaudes, & te iuuat ista uoluptas;
Si mihi, quod sensus sum tibi fassa meos;
Si mihi lingua foret: tu nostra iustius ira,

Acontium sibi
conciliat.

Qui

ACONTIO,

83

Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
Scribis, ut inualidum liceat tibi uisere corpus:
Es procul à nobis, & tamen inde noces.
Mirabar, quare tibi nomen Acontius esset:
Quod faciat longè uulnus, acumen habes.
Certè ego conualui non dum de uulnere tali,
Vt iaculo scriptis eminus ista tuis.
Quid tamen huc uenias? sanè miserabile corpus,
Ingenij uideas bina trophæa tui.
Concidimus macie, color est sine sanguine; qualem
In pomo refero mente fuisse tuo.
Candida nec misto sublucent ora rubore:
Forma noui talis marmoris esse solet.
Argenti color est inter conuiuia talis,
Quod tactum gelidæ frigore pallet aqua.
Si me nunc uideas, uisam prius esse negabis:
Arte nec est, dices, ista petenda mea.
Promissiq; fidem, ne sim tibi iuncta, remittes;
Et cupies illud non meminisse deam.
Forsitan & facies, iurem ut contraria rursus,
Quæq; legam, mittes altera uerba mihi.
Sed tamen aspiceres uellem, prout ipse rogabas;
Et discas sponse languida membra tuæ.
Durius & ferro cum sit tibi pectus, Aconti;
Tu ueniam nostris uocibus ipse petas.
Ne tamen ignores, ope qua reualefcere possim,
Queritur à Delphis fata canente Deo.
Et quoq; nescio, quantum nunc uaga fama susurrat:
Neglectam queritur testis habere fidem.
Hoc Deus & uates, hoc & mea carmina dicunt:
At desunt uoto carmina nulla tuo.

auget commu-
ferationem.

Delphi tam pro
oppido, quam
p oppidanis su-
mitur, in Par-
nasi radicibus.

CYDIPPE ACONTIO.

Vnde tibi favor hic? nisi quod noua sorte reperta est,

Quæ capiat magnos littera lecta deos.

Tæq; tenente deos nomen sequor ipsa deorum;

Doq; libens uictas in tua nota manus.

Fassaq; sum matri deceptæ fœdera linguæ:

Lumina fixa tenet plena pudoris humo.

Cetera cura tua est: plus hoc quoq; uirgine factum,

Non timuit tecum quod mea charta loqui.

Iam satis inualidos calamo lassauimus artus,

Et manus officium longius ægra negat.

Quid nisi quod cupio me iam coniungere tecum,

Resat, ut ascribat littera nostra? uale.

IN OVIDIANAM SAPPHO.

ARG. Tradit Suidas & Aelianus, Græci scriptores, duas hoc nomine Sappho existisse: quarum altera Brexia poetria percelebris, quæ Alcei & Pittaci atq; Tarquinij Prisci tempore claruit, quæ etiam plestrij prima adiuuent. huic nonnulli carmen Lyricum tribuunt. altera Myrtæna lōge iunior, quæ psalteria, & meretrix fuit. scripsit multa & præclara apud Græcos poemata, adeo ut decima mûsa dicta sit. Quare autem in Phaonis amorem incidit, Plinius her hæc tribuit libro xxxiij. sed Baptista Egnatius, uir nostræ ætatis linguæ Græcæ, atq; Latine studiosissimus, hanc fabulâ ab eodem e Græco in Latinum nuper traductam recitat. Aelianus omnimode historice lib. xij. describit pulcherrimum mortalium omnium Phaonem a Venere olim Iactucis occultatum: esse uero & alios aliter, qui scripserint fuisse Phaonem ex eorū hominum genere, qui traiciendis ultro, citroq; uatoribus, nauigiolis impensiorē dantes operam, uictum sibi diurnum queritarer: accessisse eadē & Venerem, quæ, se ut in alteram transportaret ripā, nulla interim promissa stippe, rogaret. qd cum ille libentius effecisset, nescius, qd transieret, deam esse: tum uero a Venere longe pretiosius accepisse munus, quam si uel amplissimum manu pretium exegisset. alabastrum namq; cū accepisset unguine quodam plenum: quo semel perunctus, formosissimus repente mortalium cūctorum apparuit, mulieres omnes Lesbias in eius exarisse cupidinē, præ ceteris uero impatientissimæ atq; ardentissime a Sappho adamatum. Hæc ille. Cum uero Phaon in Sicilia forte discessisset, Sappho, amoris ignibus incensa, & plane ardens, se ab illo sperni timens, statim etiam capitis periculo furorē lenire, demisso in mare corpore ex Leucate Epitri montorio.

SAPPHO PHAONI.

84

montorio. sed antequam illuc accedat, per inconstantia muliebrem tentans & desperauerat, hac epistola eum aduocare studet, faciens abfenti inuidiam suæ conditionis, & calamitatis, q̄ omnibus incommodis miserabilem ostendit. deniq; omnes misericordie angulos excurrit, nec aliquid qd moueat, prætermittit. Nulla autem in epistola miiores, ac lasciuiores amoris affectus, quam in ista expressit Ouidius, eo quod supra muliebrem conditionem in amores arserit Sappho, cum non modo uirum perdere amauerit; sed aliarum quoque mulierum tribas fuerit, id est, insultando illas, ficeret. unde ab Horatio mascula Sappho uocata est. multi tamen putant hanc esse Sappho, quam diuinus Plato sapientem uocat. de ea autem sic cecinit Antipater Sidonius:

Dulcia Mnemosyne demirans carmina Sapphus,
Quæ fuit decima Pieris unde foret. *Ausonius,*
Lesbia Pieris Sappho foror addita musis, &c. *Papinius,*
Stesichorusq; ferox, saltusq; ingressa uiriles,
Non formidata temeraria Leucade Sappho. *Horatius,*
Viuuntq; commissi calores
Æolæ filibus puellæ.

SAPPHO PHAONI.

N Vnquid ubi aspecta est studiosæ littera dextræ, ironice interrogat.
Protinus est oculis cognita nostra tuis?

An, nisi legisses auctoris nomina Sapphus

Hoc breue nescires unde mouetur opus?

Forsitan & quare mea sint alterna requiris,

Carmina cū Lyricis sim magis apta modis.

Flendus amor meus est, Elegia flebile carmen,

Non facit ad lacrymas barbitos ulla meas.

Vror, ut indomitis ignem exercentibus Euris,

Fertilis accensis messibus ardet ager.

Arua Phaon celebrat diuersa Typhoidos Aetna,

Me calor Aetneo non minor igne tenet.

Nec, mihi dispositis iungam quæ carmina neruis.

Proueniunt, uacua carmina mentis opus.

Nec mihi, Pierides subeunt, Driadesiue puella,

Nec me Lesbium cetera turba inuat.

Vilis Amythone, uilis mihi candida Cydno,

L 4 Non occu-

Elegia atibi
duas primas
producit.
Barbitos ulla. i.
ullū carmen ly-
ricum.
Subactus Ty-
phœus gigas,
Titani & Ter-
re filius a leue
iūctus est.

his puellis ad ti-
bidinem uia est
Sappho.

patronymicum
a patria.

Alceus poeta
tyricus Mity-
lenus.

nam bisyllabū
est Sappho.
Andromede Ce-
phei Æthiopū
regis filia ama-
ta a Perseo.
turtures et psit-
taci, panones &
columbæ, meru-
le & turdi aues
amicæ inter se,
ut ait Plinius.

mea

SAPPHO

Non oculis grata est Atthis, ut antè, meis.
Atq; alia centum, * quas hinc sine crimine amavi,
Improbe, multarum quod fuit, unus habes.
Est in te facies, sunt apti lusibus anni:
O facies oculis insidiosa meis.
Sume fidem, & pharetrā; fies manifestus Apollo:
Accedant capiti cornua; Bacchus eris.
Et Phœbus Daphnen, & Gnosida Bacchus amavit:
Nec norat lyricos illa, uel illa modos.
At mihi Pegasides blandissima carmina distant:
Iam canitur toto nomen in orbe meum,
Nec plus Alceus, consors patriæque, lyraque,
Laudis habet, quamuis grandius ille sonet.
Si mihi difficilis formam natura negauit:
Ingenio formæ damna rependo mea.
Nec me despicias, si sum tibi corpore parua:
Mensuramq; brevis nominis ipsa fero.
Candida si non sum: placuit Cepheia Perseo
Andromede patriæ fusca colore suæ.
Et uarijs alba iunguntur sæpe columbæ;
Et niger à nigræ turtur amatur aue.
Si, nisi quæ facie poterit te digna uideri,
Nulla futura tua est: nulla futura tua est.
At * me cū legeres, etiam formosa uidebar:
Vnam iurabas usque decere loqui.
Cantabam, memini, (meminerunt omnia amantes)
Oscula cantanti tu mihi rapta dabas.
Hæc quoque laudabas, omniq; à parte placebam;
Sed tunc præcipue, cū sit amoris opus.
Tunc te plus solito lasciuia nostra iuuabat,
Crebraq; mobilitas, aptaq; uerba ioco.

Et quod,

THAONI.

85

Et quod, ubi amborum fuerat confusa uoluptas,
Plurimus in lasso corpore languor erat.
Nunc tibi Sicelides ueniunt noua præda puellæ:
Quid mihi cum Lesbo? Sicelis esse uolo.
O uos erronem tellure remittite nostrum
Nisiades matres, Sicelidesq; auius.
Nec uos decipiant blandæ mendacia linguæ:
Quæ dicit uobis, dixerat antè mihi.
Tu quoque, quæ immites celebras Erycina Sicanos,
Nam tua sum, uati consule diua tuæ.
An grauis inceptum peragit fortuna tenorem?
Et manet in cursu semper acerba suo?
Sex mihi natales ierant, cū lecta parentis
Antè diem lacrymas ossa bibere meas.
Arsit inops frater, uictus meretricis amore,
Mistaq; cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops, agili peragit freta cæcula remo;
Quasq; malè amisit, nunc malè querit opes.
Me quoq; quod monui bene multa fideliter, odit:
Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
Et tanquam desint quæ me sine fine fatigent,
Accumulat curas filia parua meas.
Vltima tu nostris accedis causâ querelis,
Non agitur uento nostra carina suo.
Ecce iacent collo sparsi sine lege capilli,
Nec premit articulos lucida gemma meos.
Veste tegor uili, nullum est in crinibus aurum,
Non Arabo noster rore capillus olet.
Cui colar infelix? aut cui placuisse laborem?
Ille mei cultus unicus auctor abest.
Molle meum lenibus cor est uiolabile telis;

Et sem-

Nisi, regio mō-
tana iuxta Æt-
nam.

Erycina Venus
ab Eryce mon-
te Siciliæ, ubi
præclarum tem-
plum habebat.

fratrem Coraxē
intelligit, q Rho-
dopē Thraciæ
meretricē Æso-
pi cōseruā ma-
xima pecunia
redemit.

Clæis filia.

myrrham Ara-
bicā significat,
cuius stacte, id
est, gutta myr-
rhæ, ad crines
ungendos erat
potissima.

apostrophat ad
Auroram.

ebur Veneri, si
cut argentū Lu
nz dedicatum
est.

mibi

Admonet,
quod tu mu-
nus.

apposito.

S A P P H O

Et semper causa est, curego semper amem.
Sive ita nascenti legem dixere sorores,
Et data sunt uita fila seuera mea,
Sive abeunt studia in mores, artesq; magistras:
Ingenium nobis molle Thaleia dedit.
Quid mirum, si me prima lanuginis aetas
Abstulit, atq; anni quos uir amare potest?
Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora, timebam:
Et faceres: sed te prima rapina tenet.
Hunc si conspiciat, quæ conspicit omnia, Phæbe:
Iussus erit somnos continuare Phaon.
Hunc Venus in calum curru uexisset eburno:
Sed uidet & Marti posse placere suo.
O nec adhuc iuuenis, nec iam puer, utilis aetas;
O decus, atq; cui gloria magna tui
Huc ades, inq; sinus formosè relabere nostros:
Non, ut ames, oro; sed te ut amare sinas.
Scribimus, & lacrymis oculi rorantur abortis:
Aspice, quàm sit in hoc multa litura loco.
Si tam certus eras hinc ire; modestius isse,
Si *modò dixisses, Lesbi puella uale.
Non tecum lacrymas, non oscula summa tulisti:
Deniq; non timui quod dolitura fui.
Nil de te mecum est, nisi tantum iniuria: nec te
*Admonuit, quod tu pignus amantis habes.
Non mandata dedi: neq; enim mandata dedissem
Vlla, nisi ut nolles immemor esse mei.
Per tibi qui nunquam longè discedit amorem,
Perq; nouem iuro numina nostra deas,
Cum mibi nescio quis, Fugiant tua gaudia, dixit,
Nec me flere diu, nec potuisse loqui.

Et la-

P H A O N I.

86

Et lacrymæ deerant oculis, & lingua palato;
Astrictum gelido frigore pectus erat.
Postquam se dolor imminuit, mea pectora planxi;
Nec puduit *ruptis exululare comis.
Non aliter, quam si nati pia mater adempti
Portet ad extructos corpus inane rogos.
Gaudet, & è nostro crescit mœrore Charaxus,
Fratres & ante oculos itque, reditq; meos.
Vtq; pudenda mei uideatur causa doloris,
Quid dolet hæc? Certè filia uiuit, ait.
Non ueniunt in idem pudor, atq; amor: omne uidebat
Vulgus, eram lacero pectus aperta sinu.
Tu mihi cura Phaon, te somnia nostra reducant,
Somnia formoso candidiora die.
Illic te inuenio, quanquam regionibus absis,
Sed non longa satis gaudia somnus habet.
Sape tuos nostra cervice onerare lacertos,
Sape tuæ uideor supposuisse meos.
Oscula cognosco, quæ tu committere linguae,
Aptaq; consueras accipere, apta dare.
Blandior interdum, uerisq; simillima uerba
Eloquor, & uigilant sensibus ora meis.
Vtterius pudet hic narrare: sed omnia fiunt.
Et iuuat, & sine te non licet esse mihi
At cum se Titan ostendit, & omnia secum:
Tam citò me somnos destituisse queror.
Antra nemusq; peto, tãquam nemus antraq; profint: passos a loco.
Conscia delicijs illa fuere meis.
Illuc mentis inops, ut quàm furialis Erichtho
Impulit, in collo crine iacente feror.
Antra uident oculi scabro pendentia topho,

scissis
similitudine do-
lorem augeat.

synecdoche.

Quæ

tophus lapis a-
per, qui facili-
ter in arenā re-
soluitur.
multis pressis
opaca comis.
a mutatione for-
de misericordia
excitat.

alludit ad fabu-
lam Progenes.
Daulias oppidū
Phocidis, cui p-
fuit Tereus, rex
Thracie & Pro-
genes maritus,
hinc Daulias a-
les. i. Progne.
Lotos, Neptuni
filia, Priapum
fugiens, in arbo-
rem sui nominis
uersa est, cuius
fructus aduenis
incutit patrie o-
bliuionem.
Ambracia urbs
i Epiro, Pyrrhi
regia, ab Am-
brace rege.
hanc Augustus
Nicompolin ab
Antonio illic na-
uali proelio de-
uicto nomina-
uit.

Nec morat, uer-
sus amor fugit
leuisima merse,

Quæ mihi Lydonij marmoris instar erant.

Inuenio syluam, quæ saepe cubilia nobis

Præbuit, & multa texit opata coma.

Sed non inuenio syluæ dominumq; meumque:

Vile solum locus est, dos erat illa loci.

Cognoui pressas noti mihi cæspitis herbas:

De nostro curuum pondere gramen erat.

Incubuit, tetigitq; locum qua parte fuisti:

Grata prius lacrymas combibit herba meas.

Quin etiam rami positis lugere uidentur

Frondeb; & nulla dulcè quærentur aues.

Sola uirum non ulta piè mæstissima mater,

Concinit Ismarium Daulias ales Iryn.

Ales Iryn, Sappho miseros decantat amores,

Hactenus, ut media cetera nocte silent.

Est nitidus, uitreoq; magis perlucidus annis,

Fons sacer: hunc multi numen habere putant.

Quem supra ramos extendit aquatica Lotos,

Vna nemus, tenero cæspite terra uiret.

Hic ego cum lassos posuissem flebilis artus,

Formosus puer est uisus adesse mihi.

Constitit, & dixit, Quid nunc non ignibus aquis

Vreris? Ambracia est terra petenda tibi.

Phæbus ab excelso, quantum patet, aspicit aquor,

Ætæum populi, Leucadiūq; uocant.

Hinc se Deucalion, Pyrrhæ succensus amore,

Misit, & illæso corpore pressit aquas.

*Nec mora, iussus amans tetigit latissima Pyrrhæ

Pectora, Deucalion igne lenatus erat.

Hanc legem locus ille tenet: pete protinus altam

Leucada, nec saxo desiluisse time.

Vt mo-

Vt monuit, cum uoce abijt: ego territa surgo:

Nec grauidæ lacrymas continere geuæ.

Ibimus ò nymphæ: monstrataq; saxa petemus:

Sit procul infano mistus amore timor.

Quidquid erit, melius, quàm nunc, erit: aura subitò,

Et mea non magni corpora pondus habent.

Tu quoque mollis Amor pennas suppone cadenti,

Ne sim Leucadiæ mortua crimen aque.

Inde chelyn Phæbo, communia munera, ponam;

Et sub ea uersus unus, & alter erit.

Grata lyram posuit tibi, Phæbe, poetria Sappho:

Conuenit illa mihi, conuenit illa tibi.

Cur non Ætiacas miseram me mittis ad oras;

Cum profugum possis ipse referre pedem?

Tu mihi Leucadia potes esse salubrior unda,

Et formæ meritis tu mihi Phæbus eris.

An potes ò scopulis, undaq; ferocior illa,

Si moriar, titulum mortis habere meæ?

Abquanto melius iungi mea pectora tecum,

Quàm poterant saxis præcipitanda dari.

Hæc sunt illa, Phaon, quæ tu laudare solebas,

Visaq; sunt toties ingeniosa tibi.

Nunc uellem facunda forem: dolor artibus obstat,

Ingeniumq; meis substitit omne malis.

Non mihi respondet ueteres in carmina uires,

Plectra dolore iacent, muta dolore lyra est.

Lesbides aquoreæ nupturæ, nuptaq; proles,

Lesbides Aeolia nomina dicta lyra,

Lesbides, infamem quæ me fecistis amare,

Desinite ad citharas turba uenire meas.

Abstulit omne Phaon, quod uobis ante placebat.

Me mi-

ad Cupidinem.

hac appellatio-
ne miserationē
mouet.

appellat disci-
pulas, quas o-
lim eruditabat.
Æolia. i. Les-
bia: nā Lesbos
insula Æolica
est: immo Æo-
licarū ferme ut
biū metropolis,
ut ait Strabo.

supra, Hero.
Quod timeas
non est, auso
Venus ipsa fa-
uebit; Sternet
& equoreas
Pelasgida, id
est, Lesbiam.

SAPPHO PHAONI.

Me miseram, dixi, quam modò pænè, meus.
Efficite ut redeat; uates quoque uestra redibit:
Ingenio uires ille dat, ille rapit.
Ecquid ago precibus? pectusq; agreste mouetur?
An riget? & Zephyri uerba caduca ferunt?
Qui mea uerba ferunt, uellem tua uela referrent:
Hoc te si sapieres, lentò decebat opus
Sine reditis, puppiq; tua uotiua parantur
Munera, quid laceras pectora nostra mora?
Solue ratem; Venus orta mari mare præstat eunti;
Aura dabit cursum: tu modò solue ratem.
Ipse gubernabit residens in puppe Cupido,
Ipse dabit tenera uela, legetq; manu.
Sine inuat longè fugisse Pelasgida Sappho,
(Non tamen inuenies, cur ego digna fuga)
O saltem misera crudelis epistola dicat,
Ut mihi Leucadiæ fata petantur aque.

AVLI SABINI POETAE EPISTOLAE TRES AD Ouidianas epistolas responsoriae.

In primam epistolam argumentum.

Aulus Sabinus imperante Octauio, atq; Ouidij temporibus clauis, ad Trifenam amicam Elegiarum librum dedit: Fastorum Inchoatos reliquit: scripsit etiã epistolas, quibus Vlysses Penelope, Hippolytus Phædra, Aeneas Didoni, Demophoon Phillidi, Iason Hippolyte, Phaon Sapphoni respondent. quæ omnes, præter has tres, quas nunc præ manibus habemus, seculorum ignauia perierunt. Vlysses, lecta Penelopes epist., respondet, occurrens ad omnia, quæ illa obiectauerat: narrat insuper uarios labores, quos omnes intra fortitudine tolerauerat. demum a Tiresia uate & Palladè de futuris certificatus, Ithacam patriam sub mendici habitu se hre uigentium prædicat. Quod cum fecisset, in propria domo inco- gnitus a procis, amatoribus Penelopes, ignominiosa quædã pæfatus est.

VLYSSES PENELOPE. 88

est. uerum a Telemacho filio & duobus subulcis adiutus, graui pu- gna eos omnes iniremit. tandem a Telegono filio, quem ex Circe genuerat, immisso in eum Ietifero telo occisus est.

VLYSSIS AD PENELOPEN RESCRIPTIO.

Pertulit ad miserum tandem tua casus Vlysssem
Penelope chartis uerba notata pijs.
Agnoni caramq; manum, gemmasq; fideles:
Solamen longis illa fuere malis.
Arguis ut lentum: mallem quoque forsitan esse,
Quam tibi quæq; tuli dicere, quæq; feram.
Non hoc obiecit mihi Græcia, cum mea fictus
Detinuit patrio littore uela furor.
Sed thalamis nec uelle tuis, nec posse carere,
Causaq; fingendæ tu mihi mentis eras.
Nil tibi rescribam, curas, properemq; uenire:
Dum propero, aduersi uela tulere Noti.
Non me Troia tenet Gratijs odiosa puellis:
Iam cinis, & tantum flebile Troia solum.
Deiphobusq; iacet, iacet Asius, & iacet Hector,
Et quicumque tui causa timoris erant.
Euasi & Thracum cæso duce prælia Rhæso,
In mea captiuis castra reuictus equis.
Tutus & è media Phrygiæ Tritonidos arce,
Fatalis palmæ pignora capta tuli.
Nec timui commissus equo: male sedula quamuis,
Clamabat uates, Vrite Troes equum;
Vrite, mendaci calantur robore Achui,
Et Phrygias miseros ultima bella ferunt.
Perdiderat tumuli supremum munus Achilles:
Sed Thetidi est humeris reditus ille meus.

Nec lau-

Vlysses una cū
Diomede fatale
Palladium fur-
ripuit.
Cassandra

Vlysses Achil-
lis arma sua fa-

studia adversus
Aiacē Telamo-
nium obtinuit.

Antiphatēs Le-
strygonum rex
unum ex sociis
Ulyssis come-
dit, ac naues ui-
rosq; meruit, p-
ter quam quē
Ulyssēm uelhe-
bat.
Parthenope, u-
na Sirenum.
peractis sacris
Circes modo
mōstratis Uly-
ad inferos ha-
buit aditum, ab
eadem etiā im-
mortalitatem te-
nuit Circe so-
lis & Perse fil-
Ulyss. annū de-
finuit, & ex eo
Telegonum fi-
lium peperit.
Calypso Ulyss.
septem annis in
insula Ogygia
morata est.
de Penelope
pudicitie diffi-
dit.
Penelope p-
hac condicione
delusit, ut tūc se
nupturam pmit-
teret, ubi telam
absoluisset; ue-
rū qd interdiu
texisset, id no-
au retexebat.

U L Y S S E S

Nec laudem Danaï tanto renuēre labori:
Erepti pretium corporis arma tuli.
Quid refert? pelago sunt obruta: non mihi classes,
Non socij superant, omnia pontus habet.
Solut adhuc mecum, qui me tot casibus unus
Duravit, patiens ad mala perstat amor.
Illum non audis canibus Nercia uirgo
Fregit, nec tumidis torta Charybdis aquis.
Non ferus Antiphatēs, nec in uno corpore discors
Parthenope blandis insidiosa modis.
Non quōd Colchiacas artes tentauerit herbis,
Non quōd solennes altera diuatores.
Vtraque se nobis mortalia demere fila
Spondebat, Stygijs utraque possenias.
Te tamen hac etiam spreta mercede petiui,
Passurus terra tot mala, totq; mari.
Sed tu femineo nunc forsā nomine tacta,
Non secūra leges cetera uerba mea.
Quāq; mihi Circe, quē sit mihi causa Calypso,
Iam dudum ignoto sollicitere metu.
Certē ego cū Antonium, Polybum, Medontaq; legi,
Heu toto sanguis corpore nullus erat.
Tot iuuenes inter tot uina liquentia semper,
Hei mihi quid credam? pignore casta manes.
Curū placent ulli, si sunt in flectibus ora?
Deperit & lacrymis non decor iste tibi.
Pacta quoq; es thalamo, nisi mendax tela moretur,
Et captum reuocas pallida semper opus.
Ars pia. sed quoties oculos frustrabere lana,
Successum toties ars dabit ista tibi.
Ah melius, Polypheme, tuo superatus in antro,
Finissem

P E N E L O P E.

89

Finissem ingratos ad mala tanta dies.
Threicio melius cecidisset milite uictus,
Ismaron errantes cū tehuere rates;
Crudelem uel illo satiassem tempore Ditem,
Quo redij stigijs fata moratus aquis.
Vidi ubi nequidquam, quod me tua littera celat,
Sospes digressio quē mihi mater erat.
Rettulit illa domus eadem mala, meq; querentem,
Fugit ab amplexu ter resoluta meo.
Phylacidem uidi: contemptis foribus, ille
Primus in Hecforeas intulit arma domos.
Felix laudata cum coniuge, læta per umbras
Illa suum fortē sit comitata uirum.
Nec dum illi Lachesis dictos numerauerat annos,
Sed iuuat ante suum sic cecidisse diem.
Vidi, nec lacrymas oculi tenuere cadentes,
Deformem Atriden, hei mihi, cæde noua.
Illum Troia uirum non laferat; ille furentem
Nauplion, Euboicos transieratq; sinus.
Quid refert? animam per uulnera mille profudit,
Iam reduci soluens debita uota Ioui.
Tyndaris has illi letas pro fœdere pœnas
Struxerat, externos ipsa secuta uiros.
Ah mihi quid prodest, captiuas Teucridas inter
Cū staret coniux Hecforis, atq; soror?
Defectis Hecubam potui legisse sub annis,
Ne tibi suspectus pellicis esset amor.
Prima meis omen metuendum puppibus illa
Fecit, non membris ipsa reperta suis.
Latratu miseris finivit mæsta querelas,
Et stetit in rabidam protinus acta canem.

quid apud infe-
ros uiderit.

Protesilaum in-
telligit a Phy-
lice urbe The-
salie, cui præ-
fuit.
Laodameia, Iu-
dotheæ filia, se-
ob maritū Pro-
tesilaū occidit.

Agamemnonē
significat.
Caphareū mon-
tē Buboræ intel-
ligit, apud quē
plurimi Græ-
corū Troia re-
deuntū fraude
Nauplij, capiz-
tis ulcisci mor-
tem Palamedis
filiij, periclitati
sunt.

M

Prodigio

Tiresias nates
Thebanus apud
Horatium ita
Vlysssem allo-
quitur:
O Laertiade,
quidquid dicā,
aut erit, aut nō:
diuinare etentim
magnus mihi
donat Apollo.
Pallas Vlyssis
duxtrix.

VLYSSES PENELOPE.

Prodigio tali placidum Thetis abstulit equor,
Aeolus infusis incubuitq; Notis.
Peruagus hinc totum non felix differor orbem:
Et quacunq; uocat fluctus & aura, feror.
Sed si Tiresias tam lati prouidus augur,
Quam uerax nates in mala nostra fuit:
Et terra & pelago, quidquid mihi triste canebat
Emensus, fato iam meliore uagor.
Iam mihi nescio quo comitem se in littore iungit
Pallas, & hospitibus per loca tuta trahit.
Nunc primum Pallas uersa post funera Troia
Visa mihi, medium temporis ira tulit.
Quidquid & Oenides commiserat, omnibus unus
Peccauit, Danaïs omnibus ira nocens.
Nec te, Tydide, cuius modò nouerat arma,
Eximit, errato tu quoq; ab orbe uenis.
Non Telamone satum capta de coniuge Teucrum,
Non ipsum, pro quo mille fuere rates.
Felix Plistenides quacunq; in sorte fuisti,
Coniuge cum cara, non grauis illa fuit.
Seu uenti fecere moras, siue aequora uobis:
Ad nulla est uester damna retentus amor.
Oscula nec uenti certè tenere, nec unda,
Promptaq; in amplexus brachia semper erant.
Sic utinam errarem: faceres tu mollia coniux
Aequora: te socia nil mihi triste foret.
Nunc quoq; Telemacho tecum mihi sospite tecto,
Omnia sunt animo iam leniora mala.
Quem tamen infestas rursus queror ire per undas
Herculeam Sparten, Nestoreamq; Pylon.
Ingrata est pietas, cui tanta pericula subsunt:

Nam

DEMOPHOON PHYLLIDI. 90

Nam male commissus fluctibus ipse fuit.
Sed labor in fine est, occursum in luto re uates
Dixit, in amplexus care ferere tuos.
Noscendus soli ueniam tibi: tu preme solers
Letitiam, & tacito gaudia conde sinu.
Non ui certandum, nec aperta in bella ruendum:
Sic cecinit laurus ille monere suas,
Forstian ante dapes, interq; uacantia uina
Vltoris pharetris utile tempus erit.
Et modò despectum subito mirentur Vlysssem:
Hec precor, ut properet ille uenire dies:
Antiqui renouet qui latus federa lecti,
Et tandem incipias coniuge cara frui.

In secundam epistolam arg.

Hac epistola Demophoon suam perfidiam purgare nititur, & reditum, quem longe ultra promissum retardauerat, excusare, uarias causas afferendo. interdum enim dicit se a suis arceri, & ob moram, quam in Thracia cū Phyllide fecerat, redargui non nunquam a nauigandi importunitate se defendit. se autem Ireni etiam contra omnem maris tempestatem ad Phyllidam nauigaturum promittit, quod quidem adimpleuit: sed tamen Phyllis amoris impatiētia a laqueo uitam sinierat, & deorum miseratione in amygdalū sine foliis conuersa, quæ Demophoonis amplexu, uelut sponsi sentiret aduentū, folia emisit. Quod ideo fingitur, quia amygdalus Græce Phylla uocatur, in qua morientis Phyllidis nomen remansit, quæ flante Zephyro, qui occidentalis est uentus, & in Thracas uadens per Anticā regionē trāsitu facit, floret: cū Zephyrus dicatur quasi ζephyρός, id est uitam ferens: quoniam habet plantis & graminibus fauere, ut germinet & pullulent. & hinc fabulæ datus est locus, Phyllida scilicet lætari & florere redeunte ab Athenis amasio.

DEMOPHOON PHYLLIDI.

Phyllidi Demophoon patria dimitti ab urbe,
Et patriam meminit muneris esse tui.
Nec face Demophoon alia, nec coniuge captus;
Sed tam non felix, quam tibi notus erat.
Thesea, quo socero nequidquam, Phylli timebas,

M 2 Impu-

sui aduētus mo-
dum prædicat.

Laurus pro
Apolline.

potius ob folia,
quæ amygdali
arborem, inditū
nomen credide-
rim: nā φύλλα
folia dicuntur.

Mnestheus.

Impuleritq; ignes forsitan ille tuos,
 Turpe pati nobis, regno serus expulit hospes:
 Hunc illi finem longa senectū dedit.
 Qui modò peltiferas fudit Mæotidas armis,
 Alcide magni non minor esse comes:
 Qui socerum Minoa graui sibi fecit ab hoste,
 Mirantem monstri cornua iuncta sui.
 Arguor exilij, quem credis, caussa fuisse,
 Nec tacitum frater, nec finit esse reum.
 Dum thalamos, inquit, dilecta Phyllidos urges,
 Et tuus externo cessat in igne furor:
 Fluxere interea pede tempora lapsa fugaci,
 Præuenitq; tuas flebilis hora moras.
 Forsitan & nondum factis occurrere rebus,
 At poteras factis utilis esse tamen:
 Cum potiora mihi Rodopeia regna fuere,
 Quæq; magis regnis cara puella fuit,
 Intonat his Athamas, eadem mox obijcit Aethra,
 Infelix functæ iam propè sortis anus.
 Et quod non condant nati sua lumina palma,
 Fecisse hic nostras arguit usque moras.
 Non equidem infiteor, multum clamauit uterque,
 Staret Threicijs cum mihi puppis aquis.
 Poscunt, Demophoon, (quid cessas?) carbasa uenti:
 Demophoon patrios respice iure deos.
 Respice: & exemplum, qua gaudes, Phyllida sume:
 Sic amat, ut terra nolit abire sua.
 Vtq; redire uelis, non ut comitetur euntem,
 Te rogat, & præfert barbara regna tuis.
 Me tamen hæc inter tacitum conuicia sæpe
 Aduersis memini uota tulisse notis.

Sæpe

Sæpe abitura tuo ponentem brachia collo,
 Gausum in fluctus aquora mota truces.
 Nec metuam hoc ipso coram genitore fateri,
 Libertas meritis est mihi facta tuis.
 Dices, Non duro dilectum Phyllida liqui
 Pectore, nec præceps uela ferenda dedi;
 Et fleui, & flentem solando sæpe remansi,
 Cum staret & cursus iam mihi certa dies.
 Deniq; Threicia ueni rate: non dare Phyllis
 Quam potuit, iussit tardius ire ratem.
 Ignosce & fasso, memor es Minoidos: ipse
 Antiquus nec dum pectore cessit amor.
 Et quoties oculis circumdat sidera, dicis:
 Quæ fulget cælo, nostra puella fuit.
 Illum dilecta Bacchus sibi cedere iussit
 Coniuge: desertæ crimen at ille subit.
 Exemploq; patris periurus dicor & ipso:
 Nec quæris causas Sithoni dura moræ.
 Nec satis ampla putas redituri pignora, si me
 Non amor alterius, non amor ullus habet.
 Nulla ne fama tibi turbatos, Phylli, penates,
 Theseos, & misera rettulit acta domus?
 Non laqueos audis cari me flere parentis?
 Flebilior laqueis hei mihi caussa subest.
 Non fratrem Hippolytum? cecidit miserabilis ille,
 Præceps attonitis per freta raptus equis.
 Non tamen excuso reditus: licet undique fata
 Accumulent causas, tempora parua peto.
 Thesea (quod superest) patrem tumulabimus antè,
 Succedat tumulto non sine honore decens.
 Da spatium, ueniamq; peto: non perfidus absum,

M 3 Nec mi-

Ariadne.

excusat The-
seum, & Ariad-
neam reliquit.

Phœdra se ipsa
interemit.

Penelope casti-
tatis, exemplū,
quod Horatio
non placet.

Penelopes telā
retexere, p ada-
gio refert Pla-
to, pro eo quod
est, inanem ope-
ram sumere.

DEMOPHOON PHYLLIDI.

Nec mihi iam terra tutior ulla tua est.
Quidquid mite fuit post diruta Pergama; quidquid
Aut bella, aut pelagi detinuere mora:
Sola fuit Thrace: patria quoque iactor in illa:
Auxilium superest casibus una meis.
Si modò mens eadem, nec quòd sit iam mihi diues,
Regia Cecropia non minor arce mouet.
Nec patris offendunt casus, nec crimina matris,
Nec iam non felix omine Demophoon.
Quid si Phœbeam peterem te coniuge Troiam?
Perq; annos sequerer bella gerenda decem?
Penelopen audis, toto laudatur in orbe,
Exemplum fidi non leue facta tori.
Illa piæ (sic rumor ait) mendacia telæ.
Struxit, & instantes distulit arte toros:
Cum properata palam reuocaret stamina noctu,
Atque iterum in lanas omne rediret opus.
At, tua ne fugiant spreti connubia Thraces,
Phylli times: ulli nubere dura potes?
Estq; tibi pectus cuiusquam accedere tedas?
Obstat perfidiæ nec metus isle tue.
O tibi quantus erit factus rubor? ah tibi quantus
Tum dolor, aspicias cum mea uela procul?
Damnabisq; tuos serò temeraria questus:
Demophoon, dices, hei mihi fidus erat.
Demophoon redijt, & senos forsitan Euros
Passus, & hybernas dum quoque currit aquas.
Ab cur nescio quàm properauimus, hei mihi, culpam
Rupi, quam ruptam sum mihi quæsta fidem.
Si tamen ah potius sic perstes, quàm mihi de te
Vltior tangat pectore, Phylli, dolor.

Quos

PARIS OENONE.

92

Quos tibi, me miserum, laqueos, quæ fata minaris?
Et nimis audaces gens habet ista deos.
Parce precor: stāmanq; domus mihi crimen habentis
Perfidiæ, gemina ne preme dura nota.
Excuset patrem satis in parte relicta
Gnossis: non merui, cur ferar ipse nocens.
Nunc uenti mea uerba ferant, qui uela tulerunt:
Est animus reditus; sed pia caussa tenet.

Ariadne.

In tertiam epistolam arg.

Epistola hæc responsua Paridis non multum in rebus difficulta-
tis habet, eo quod argumentum ex Oenones epistola dependet. Pa-
ris autem quia coniugij iura uiolauerat, dum uxore dimissa Hele-
nam duxerat, in principio statim iniuriam Oenone se fecisse fatetur.
deinde cum sui excusatione crimen reicit in Cupidinem, cui non fa-
cile resistitur, sed qui sine ulla ratione in ea, quæ cupit, amantes tra-
hit: & in factorum seriem, quæ sibi Helenam, ut antequam illam no-
uisset, destinauerant. Ferunt autem Oenonem tanto Paridis amore
flagrasse, ut cum a Philoctete sagittis Herculeis confossus ad eam
ferretur, ipsa cadauer complexa fauones uulnera expirauerit: &
in Cebria, Troadis urbe, sepultos fuisse.

PARIS OENONE.

Quæ satis apta tibi tā iuste, nymphe, querenti
Rescribam, fateor querere uerba manum.
Querit, nec subeunt: sentit sua crimina tantum:
Soluere quæ sentit, non finit alter amor.
Si leuat hic iras, ipso me iudice damnor:
Quid refert? caussa tu meliore cares.
Damnatumq; tibi me sub sua iura Cupido
Retrahit: alterius sic quoque præda sumus.
Prima meis tu pacta toris, fassusq; inuentam
Te primum accepta est coniuge noster amor.
Non dum tantus eram, quo me genitore superbum
Arguis, hoc dominus tunc retinendus eram.
Non ego Deiphobū sperabam, aut Hectora fratrem,

ad obiectæ re-
sponder.

M 4 Cum

P A R I S

Cum pastos agerem te comitante greges.
Reginamq; Hecuben nisi matris nomine noram,
Et fueras illi digna manere nurus.
SED non est rationis amor, te consule nympha,
Lesa es, & lesam scribis amare tamen.
Cumq; petant Satyri connubia, cum tua Panes,
Delecta memor es tu tamen usque facis.
Adde quod his fatis amor est adiutus, & illum
Præscia uenturi uiderat antè soror.
Non dum Tyndaridos nomen mihi federat aure,
Nec cecinit Graios illa uocare uiros.
Omnia uera uides: superant mea uulnera, tantum
Vtq; tuam supplex poscere cogar opem.
Te penes arbitrium nostræ uitæq; necisque.
Victuri iam nunc pectora sume tibi.
Fleuisti, memini tamen hac in uoce canentis:
Et mala, dixisti, sint precor ista procul.
Nec si fata ferant, tulerint sic cetera quamuis,
Vt possim Oenone perdere lesa Parim.
Tot superare metus qui me nec credere cogit,
Ignoscas, idem te quoque fallit amor.
Imperat ille Deus: cum uult in cornua tauri,
Cum uult in pennas destruit ille Iouem.
Non foret in terris tanto miranda decore
Tyndaris; (heu flammis nata puella meis)
Si sua non cygno mutasset Iuppiter ora:
Fluxerat in Danaes aureus antè sinus.
Pini feramq; idem falsus lustrauerat ales;
Inter Agenoreas constitleratq; boues.
Victorem Alciden domina quis pensa tenere
Crederet? at lanas nere coegit amor.

Cassandra.

Oenones uer-
ba.Cupidinis po-
tentiam expri-
mit.Danae, Acrisij
filia e Ioue sub
specie imbris au-
rei grauida Per-
seum peperit.

Dicitur

O E N O N E.

93

Dicitur & Coe sedisse in ueste puellæ,
Illa Cleoneo testæ leone fuit.
Te memini Phæbum, Oenone, (mea crimina dico)
Fugisse, & nostros preposuisse toros.
Non ego præstabam Phæbo, sed tela Cupido:
His in te uoluit legibus ire sua.
Consolere tamen digna tua pellice damna:
Quam tibi prætulimus nata puella Ioue est.
Sed quod nata Ioue est, minimum me tangit: in illa
Quod non est facies pulchrior ulla, nocet.
Atque utinam formæ iudex incallidus essem,
Creditus Idæis Pegasi nympha iugis.
Non mihi Iunonis, nec obsesset Pallados ira,
Laudato est oculis quod Cytherea meis.
Diuidit hæc alijs flammæ, celeresque, paresque:
Vt libitum est, nati temperat ipsa facies.
Non tamen eualuit uitare domestica tela,
Quos alijs arcus, & sibi dura tulit.
Deprensam coniux illam in Mauorte dolebat,
Testibus hic diuis cum Ioue questus erat.
Iam dolet & Mauors, terras ultroq; reliquit,
Prætulit Anchisen hinc abitura suum.
Anchisen propter uoluit formosa uideri,
Visaq; post latam iacuit ulta deam.
Quid mirum est potuisse pari succurrere amori,
Immunis sub quo non fuit ipse Paris?
Quam lesus Menelaus amat, non lesus amant,
Adijce non lesa quod comes ipsa fuit.
Et magnos uideo cogi mihi rapta tumultus,
Armatæq; petunt Pergama mille rates.
Non uereor, belli ne non sit causa probanda:

Cleone medio-
cre oppidum di-
stans ab Argo
stadus cxx. a
Corintho xc.
hinc Cleoneus
leo, qui & Ne-
mezus dicitur.

Venus in adul-
terio deprehen-
sa cum Marte.

Est illi

Universitas de
ex Hecate O-
ceani filia Phoe-
bus genuit Oe-
ram, & Circeem,
ut placet Hesio-
do, Homerus
nuit ex Persa
Oceani filia.
Xanthus, seu
Yphite pater
Oenones.

I N I B I N

Est illi facies digna mouere duces.
Si mihi nulla fides: armatos respice Atridas:
Quam sibi sic repetunt, sic retinenda mihi est.
Quod si uertenda spes mentis concipis huius:
Cur cessant herbae? carmina curue tua?
Cum te nec Phæbi solertior artibus ulla est,
Phæbeq; Hecates somnia uera uides.
Tecum sideribus, tecum deducere Lunam,
Nubibus & memini surripuisse diem.
Pascebam tauros, interq; armenta leones
Obstupui placidos uocibus ire tuis.
Quid retrò Xanthum? retrò Simoenta uocatum
Adijciam cursus non tenuisse suos?
Ipse pater, ceu rem nata malè tutus haberet,
Cantatas quoties restitit inter aquas?
Nunc locus Oenone est, nunc illas tende: parabis
Siue tuos ignes pellere, siue meos.
Responsionum Auli Sabini finis.

P. OVIDII NASONIS

in quendam, quem uocat Ibin,

L I B E R.

ARGVMENTVM.

Annum agens Naso quinquagesimū, ab Augusto imperatore in Pontum relegatus est. cuius quidem exilij causa non facite deprehendi potest, cum & ipse multis in locis quodam carminis inuolucro diuersam interpretibus coniecturam afferat satis, tamen constat duas fuisse causas, quarum alteram ubiq; fatetur; alterā uero, ne Augustum offensorem reddat, semper subterit. sic enim ait in secundo de Trist. Perdidit enim me duo crimina, crimen & error: Alterius facti causa stenda mihi. Persepe itaq; libros de Arte amandi composuisse doler: quod propterea Augusto odio esse coeperit, & aliquid uidisse per errorem, ut ob id in Scythiam propulsus fuerit.

I N I B I N

94.

fuerit, sic enim scribit in 2. de Ponto: Neue roges quæ sit, stultam quam scripsimus artem, Innocuas, no his hæc uetat esse manus. Et quid præterea peccant, querere noli. Ut pareat sola culpa sub arte mea. & paulo post, Naso parum prudens Artem dum scribit amandi, Doctrinæ pretium trisse magister habet, hoc idē ait in 3. ad Amorem, & in 4. ad Carum. item 1. de Tristibus. Cur aliquid uidi? cur noxia lumina feci? Cur imprudenti cognita causa mihi est? Inscius Atreus uidit sine ueste Diana: Præda suis canibus nō minus ille fuit. Verū si quis hæc curiosius scire affectat, eius & de Tristibus, & de Ponto libros legat. Dum autē exularer, inter reliqua sua opera, inuestigam in quendam edidit, quem proprio nomine suppresso, Ibin appellat, sicut Callimachus, qui etiam sub hoc nomine Apollonium Rhodium, eius discipulum, diris imprecationibus deuouit. De Ibine autem ita scribit Plin. lib. 8. c. 32. Simile quidam & uolucris in eadē Ægypto monstrauit, quæ uocatur Ibis, rostri aduncitate per eam partem se proluens, qua reddi ciborum onera maxime salubre est. Herodorus uero duplicem esse dicit, alteram nigram, alteram cicconig non abisimilem, sed, ramen diuersam. De hac etiam Cic. lib. 2. de nat. deorum sic ait: Ibes maximam uim serpentum conficiunt, cū sint aues excelsæ, cruribus rigidis, corneo proceriq; rostro: auertit pestem ab Ægypto, cum uolucres angues, ex uastitate Libyæ uento Africo inuectas, interfluunt, atq; consumunt. ex quo fit, ut illæ uiuæ nec morfu noceant, nec odore mortuæ. Hæc ille. Cum itaq; tanta sit huius auis spurcitas, ut proprio uentrē purget: Callimachus aduersarium tanquam foedissimum, ut hominem nullius decoris & commendationis significet, hoc nomine uocauit: ad cuius imitationem Ouidius inimicum quoq; suum Ibin nominauit. Causam autem huiusce maledictiæ hanc fuisse ipsemet aperit: sollicitabat poetæ uxorem, & linguæ uenena Augusti auribus susurrabat, ut diutius illum in exilium remoraretur.

Tempus ad hoc lustris mihi iā bis quinque peractis,
Omne fuit musæ carmen inerme meæ.

metaphora ab
hostibus.

Nullaque, quæ possit scriptis tot millibus extat,
Littera Nasonis sanguinolenta legi.

Nec quenquam nostrī, nisi me, læsere libelli:
Artificis perit cum caput arte sua.

Vnus (& hoc ipsum est iniuria magna) perennem
Candoris titulum non finit esse mei.

Quisquis is est (nam nomē adhuc *utrunque tacebo)
Cogit inassuetas sumere tela manus.

utrunque

Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus

Non si-

fabulas, id est,
extremas diui-
tias.
translatio a do-
morū incendio.

propios

Artheoclem, &
Polynicē Oedi-
pi regis Theba-
rum filios intel-
ligit.

IN IBIN

Non finit exilio delituisse meo.
Vulneraq; immitis requiem quærentia uexat,
Iactat & in toto uerba canina foro.
Perpetuoq; mihi sociatam fœdere lecti
Non patitur miseri funera flere uiri.
Cumq; ego quassa mea complectar membra carina,
Naufragij tabulas pugnat habere mei.
Et qui debuerat subitas extinguere flammæ,
Hic prædam medio raptor ab igne petit.
Nittitur, ut profugæ desint alimenta senectæ:
Heu quando est nostris dignior ille malis.
Dij melius, quorum longè mihi maximus ille est,
Qui nostras inopes noluit esse uias.
Huic igitur meritas grates, ubicunque licebit,
Pro tam mansueto pectore semper agam.
Audiet hæc Pontus, faciet quoq; forsitan idem;
Terra sit* ut potior testificanda mihi.
At tibi, calcasti qui me uolentè iacentem,
Quàm licet, & misero debitus hostis ero.
Desinet esse prius contrarius ignibus humor,
Iunctaq; cum Luna lumina solis erunt;
Parsq; eadem celi Zephyros emittet, & Euros.
Et tepidus gelido stabit ad axe Notus;
Et noua fraterno ueniet concordia fumo,
Quam uetus accensa separat ira pyra;
Et uer autumnus, brumæ miscetur æstas;
Atq; eadem regio uesper, & ortus erit:
Quàm mihi sit tecum positus, quæ sumpsimus, armis
Gratia, commissis, improbe, rupta tuis:
Quàm dolor hic unquam spatio euanesce possit,
Leniat aut odium tempus, & hora meum.

Pax

IN IBIN

95

Pax erit hæc nobis, donec mihi uita manebit,
Cum pecore infirmo quæ solet esse lupis,
Prima quidem cæpto committam prælia uersu,
Non soleant quamuis hoc pede bella geri.
Vtq; petit primò plenum flauentis arena
Nondum calfacti uelitis hæstia solum:
Sic ego ter ferro non dum iaculabor acuto,
Protinus inuisum nec petet hæstia caput.
Et neq; nomen in hoc, nec dicam facta, libello;
Teq; breui, qui sis, dissimulare sinam.
Postmodo si perges: in te mihi liber iambus
Tincta Lycambæo sanguine tela dabit.
Nunc quo Battiades inimicum deuouet Ibin,
Hoc ego deuoueo teq; tuosq; modo.
Vtq; ille, historijs inuoluam carmina cæcis,
Non soleam quamuis hoc genus ipse sequi.
Illius ambages imitatus in Ibida, dicar
Oblitus moris, iudiciq; mei.
Et quoniam, qui sis, non dum quærentibus edo:
Ibidis interea tu quoque nomen habe.
Vtq; mei uersus aliquantum noctis habebunt:
Sic uita series tota sic atra tue.
Hæc tibi natali facito, Ianiq; kalendis
Non mentituro quilibet ore legat.
Dij maris & terræ, quiq; his meliora tenetis
Inter diuersos cum Ioue regna polos,
Huc precor, huc nêstras omnes aduertite mentes,
Et finite optatis pondus inesse meis.
Ipsaq; tu tellus, ipsum cum fluctibus æquor,
Ipse meas æther accipe summe preces.
Sideraque, & radijs circumdata solis imago,

Luna-

Archilocus Ly-
camben ob filiâ
Neobolen sibi
denegatâ ad la-
queum compu-
lit.
Battiades Cal-
limachus a Bat-
eo genus trahens

deorum imoca-
tione impreca-
tiones cõstituit.

furias intelligit
Acherontis &
Noctis filias.

indigetis.

chori

Theſeum ſigni-
ſicat, qui a Ne-
ptuno petiit, ut
Hippolytū inte-
rimeret.

IN IBIN

Lunaque, quæ nunquam quo prius orbemicas;
Noxq; tenebrarum ſpecie reuerenda tuarum,
Quaq; ratum triplici pollice netis opus;
Quiq; per infernas horrendo murmure ualles
Imperiuratae laberis amnis aquæ;
Quasque, ferunt, torto uittatis angue capillis
Carceris obſcuras ante ſedere fores;
Vos quoq; plebs ſuperum Fauni, Satyrique, Laresq;
Fluminaque, & nymphae, ſemideumq; genus,
Deniq; ab antiquo diui ueteresque, nouique,
In noſtrum cuncti tempus adeſte *chao.
Carmina dum capiti maleſido dira canuntur,
Et peragunt partes ira dolorq; ſuas.
Annuite optatis omnes ex ordine noſtris,
Et pars ſit noti nulla caduca mei.
Quaq; precor fiant, ut non mea diſta, ſed ille
Paſiphaes generi uerba fuiſſe putet.
Quasq; ego tranſiero pœnas, patiatuſq; illas:
Plenus ingenio ſit miſer ille meo.
Neue minus noceant fictum execrantia nomen
Vota, minus magnos commoueant tæ deos:
Illum ego deuoeo, quem mens intelligit, Ibin,
Qui ſe ſcit factis hæc merniſſe ſuis.
Nulla mora eſt in me, pergam rata uota ſacerdos:
Quiſquis ades, ſacris ore fauete meis.
Quiſquis ades, ſacris lugubria dicite uerba,
Et fletu madidis Ibin adite genis.
Ominibusq; malis, pedibusq; occurrite leuis,
Et nigrae ueſtes corpora ueſtra tegant.
Tu quoque quid dubitas ferales ſumere uittas?
Iam ſtat, ut ipſe uides, funeris ara tui.

Pompa

IN IBIN

96

Pompa parata tibi eſt, uotis mora triſtibus abſit:
De iugulum cultris hoſtia dira meis.
Terra tibi fruges, amnis tibi denegat undas,
Deneget afflatus uentus & aura ſuos.
Nec tibi Sol clarus, nec ſit tibi lucida Phæbe,
Deſtituant oculos ſidera clara tuos.
Nec ſe Vulcanus, nec ſe tibi præbeat aer,
Nec tibi det tellus, nec tibi pontus iter.
Exul, inops cerres, alienaq; limina luſtres,
Exiguuq; petas ore tremante cibum.
Nec corpus querulo, nec mens uacet agra dolore;
Noxq; die grauior ſit tibi, nocte dies.
Sisq; mihi ſemper, nec ſis miſerabilis ulli;
Gaudeat aduerſis femina uirq; tuis.
Accedat lacrymis odium; dignuſq; puteris
Qui mala cum tuleris plurima, plura feras.
Sitq; (quod eſt rarum) ſolito *deſecta fauore
Fortunæ facies inuidioſa tuæ.
Caſſaq; non deſit, deſit tibi copia mortis,
Optata fugiat uita coacta necem.
Laetatusq; diu cruciatos ſpiritus artus
Deſerat, & longa torqueat ante mora.
Euenient, dedit ipſe mihi modò ſigna futuri
Phæbus: & à leua mœſta uolauit auis.
Certè ego quæ uoueo. ſuperos motura putabo,
Speq; tuæ mortis peſſimè ſemper alar.
Finiet illa dies, quæ te mihi ſubtrahet. ol m;
Finiet illa dies, quæ mihi tarda uenit.
Sed prius hæc animam nimum tibi ſæpe petitam
Auferet illa dies, quæ mihi fera uenit:
Quàm dolor hic unquam ſpatio euaneſcere poſſit,
Leniat

Vulcanus pro
igne, cui præſt.

deſecta, id eſt,
euacuata.

Leniat aut odium tempus & hora meum.

Pugnabunt iaculis dum Thraces, Iaxiges arcu,
Dum tepidus Ganges, frigidus Ister erit:

Robora dum montes, dum pabula mollia campi,
Dum Tyberis liquidas Tuscus habebit aquas,

Bella geram tecum: nec mors mihi finiet iras;
Sæua sed immanis manibus arma dabo.

Tunc quoque, cum fuero uacuas dilapsus in auras,
Exanimus manes oderit umbra tuos.

Tunc quoque factorum ueniam memor umbra tuorum,
Insequar & uultus ossæ forma tuos.

Sive ego (quod nollem) longis consumptis ab annis,
Sive manu facta morte solutus ero;

Sive per immensas iactabor naufragus undas,
Nostraque longinquus uiscera piscis edet;

Sive peregrine carpent mea membra uolucres,
Inque meo tingent sanguine nostra lupi;

Sive aliquis dignatus erit supponere terræ,
Et dare plebeio corpus inane rogo:

Quidquid ero, Stygijs erumpere nitamur ab oris,
Et tendam gelidas ultor in ora manus.

Me uigilans cernes, tacitis ego noctis in umbris
Excitiam somnos uisus adesse tuos.

Denique quidquid ages, ante os, oculosque uolabo,
Et querar, & nulla sede quietus eris.

Verbera sæua dabunt sonitum, nexaque colubris
Conscia fundabunt semper ad ora faces.

His uiuus furijs agitabere, mortuus iisdem:
Et breuior pœna uita futura tua est.

Nec tibi continget funus, lacrymaque tuorum:
Indeploratum proijciere caput.

Carni-

Carnificisq; manu, populo plaudente, traheris;
Infixusq; tuis ossibus uncus erit.

Ipsæ te fugient, quæ carpunt omnia, flammæ:
Respuet inuisum iusta cadauer humus.

Vnguibus & rostro tardus trahet ilia uultur,
Et scindent auidi perfida corda canes.

Deq; tuo fiet (licet hac sis laude superbus)
Insatiabilibus corpore rixa lupis.

In loca ab Elysijs diuersa fugabere campis;
Quasque tenet sedes noxia turba, coles.

Sisyphus est illic, saxum uoluensque, petensque:
Quique agitur rapida uinctus ab orbe rota.

Quaque gerunt humeris perituras Belides undas,
Exulis Aegypti turba cruenta nurus.

Poma pater Pelopis præsentia querit; & idem
Semper eget liquidis, semper abundat aquis.

Iugibusque nouem summus qui distat ab imo,
Visceraque assidue debita præbet aui.

Sic tibi de furijs scindat latus una flagello,
Ut sceleris numeros confiteare tui:

Altera Tartareis sectos dabit anguibus artus:
Tertia fumantes incoquet igne genas.

Noxia mille modis lacerabitur umbra; tuasque
Acacus in pœnas ingeniosus erit.

In te transcribet ueterum tormenta uiuorum,
Manibus antiquis caussa quietis eris.

Sisyphæ, cui tradas renouabile pondus, habebis:
Versabunt celeres nunc noua membra rotæ.

Hic erit, & ramos frustra qui captet, & undas:
Hic inconsumpto uiscere pascet aues.

Nec mortis pœnas mors altera finiet huius,
N

Horas;

Uniuersitas de
Thraces populi
ferocissimi inter
partes Scythiæ
iuxta Macedo-
niam habentes
Istrum a Septen-
trione, Pontum
ab Oriente, &
mare Aegæum
a Meridie.
Ister fluius Scy-
thiæ, qui & Da-
nubius dicitur.
Tyberis p. Tu-
sciam fluens Ro-
mam diluit.

fortis
furiæ intortos
auguribus cri-
nes habent.

Ixion rex Thes-
salie.

Tantalus.

Tityus magnus
Iouis filius rena-
scens fecore uul-
sorem pascit.
Tisiphone.

Aleao.

Megera.

Acacus pœna-
rum executor.

ad Sisyphum
apostrophat.

Horaq; erit tantis ultima nulla malis.
 Inde ego pauca canam, frondes ut si quis ab Ida,
 Et summam Libyco de mare carpat aquam.
 Nam neque, quot flores Sicula nascuntur in Hybla,
 Quoties ferat, dicam, terra Cilissa crocos;
 Nec, dum tristis hyems Aquilonis inhorruit alis,
 Quam multa fiat grandine canus Athos.
 Nec mala uoce mea poterunt tua cuncta referri,
 Ora licet tribuas multiplicata mihi.
 Tot tibi uæ misero ueniat, talesq; ruinæ;
 Ut cogi in lacrymas me quoque posse putem.
 Illa me lacrymæ facient sine fine beatum:
 Dulcior hic risu tunc mihi fletus erit.
 Natus es infelix: ita diu uolueris: nec ulla
 Commoda nascenti stella, lenisue fuit.
 Non Venus affulsit, non illa Iuppiter hora,
 Lunaq; non apto Solue fuere loco.
 Nec satis utiliter positas tibi præbuit ignes,
 Quem peperit magno lucida Maia Ioue.
 Te fera ne quidquam placidum spondentia Martis
 Sidera presserunt, falciferiq; senis.
 Lux quoque natalis (ne quid, nisi triste, uideres)
 Turpis, & inductis nubibus atra fuit.
 Hæc est in factis, cui dat grauis Allia nomen,
 Quæq; dies Ibin publica damna tulit.
 Qui simul impure matris prolapsus ab aluo est,
 Cynipham sædo corpore pressit humum.
 Sedit in aduerso nocturnus culmine bubo,
 Funereoque graues edidit ore sonos.
 Protinus Eumenides lauere palustribus undis,
 Qua cana de Stygijs fluxerat unda uadis.

Pecto-

Pectoraq; unxerunt Erebeæ felle colubræ,
 Terq; cruentatas increpuere manus.
 Gutturq; imbuerant infantia lacte canino,
 Hic primus pueri uenit in ora cibus.
 Perbibit inde sue rabiem nutricis alumnus,
 Latrat & in toto uerba canina foro.
 Membraq; unxerunt tinctis ferrugine pannis,
 A' malè deserto quos rapuere rogo.
 Et, ne non fultum nuda tellure iaceret,
 Molle super filices imposuere caput.
 Iamq; recessuræ uiridi de stipite factas
 Admouit oculis usque sub ora faces.
 Flebat, ut est fumis infans contactus amaris,
 De tribus est cùm sic una locuta soror:
 Tempus in immensum lacrymas tibi mouimus istas,
 Quæ semper caussa sufficiente cadent.
 Dixerat, & Clotho iussit promissa ualere,
 Neuit & infæusta stamina pulla manu.
 Et, ne longa suo præsagia diceret ore.
 Fata canet uates, qui tua, dixit, erit:
 Ille ego sum uates, ex me tua uulnera disces,
 Dent modò diu uires in mea uerba suas.
 Carminibusq; meis accedant pondera rerum,
 Quæ rata per luctus experiere tuos.
 Neue sine exemplis æui cruciari prioris,
 Sint tua Troianis non leuiora malis.
 Quantaq; clauigeri Præantius Herculis hæris,
 Tanta uenenato uulnera clauæ geras.
 Nec lenius doleas, quàm qui bibit ubera ceruæ,
 Armatusq; tulit uulnus inermis potens,
 Quiq; ab equo præceps alienis decidit aruis.

N 2 Exitio

Chrysis pueri
 sputabat mores
 infantis formam
 a lacte nutricis.
 & ob hoc cen-
 sebat nutricem
 doctam esse dā-
 dam infantu-
 turo oratori.

faces uirides in-
 felices credebā-
 tur propter fu-
 mum.

una parcarum
 ad Ibin.

ordinis impre-
 cationes.

Philoctetes fl.
 lius Præantis.
 Telephus a cer-
 ua nutritus ab
 Achille inermi
 est uulneratus.
 Bellerophon si.

*U*llo Glauci cū
Pegaso equo in
caelū ueller euo
lare, decidit: qui
multos labores
prius tolerarat
ob Scenobeam
Proni uxorem
ab eo sperantem.
Phoenix Amyn
toris filius.
Oedipus Laij
et locastes filius
Antigonem fi
liam habuit.
Tiresias a luno
ne obsecatus.
Phineus Argo
nautas monuit,
ut columbam a
Pallade datam
sequerentur.
Telemus uates
Polyphemō p
dixit aliquando
futurum, ut ab
Vlyffe obseca
retur.
Crābes & Or
thes a patre Phi
neo obsecati.
Thamiris a Mu
sis obsecatus.
Demodocus cæ
cus ab Homero
cantor inducit.
Alcione, Ceyx,
Dædalion.
Ino Vlyssis nau
fragiū miserata
uelli dedit, quo
autius enarant.
M. Attil. Regu
lus.
primum dicit,
Euryalus adue
na Theſſalum
precipitanti.

Exitio facies cui sua panē fuit.
Id quod Amyntorides uideas, trepidusq; ministro
Prætextes baculo luminis orbis iter.
Nec plus aspicias, quā quem sua filia rexit.
Expertus scelus est cuius uterque parens.
Qualis erat, postquam est iudex de lite iocosa
Sumptus, Apollinea clarus in arte senex.
Qualis & ipse fuit, quo præcipiente columba
Est data Palladiæ præmia, duxq; rati.
Quiq; oculis caruit, per quos malè uiderat aurum,
Inferias nato quos dedit orba parens.
Pastor ut Aetneus, cui casus antè futuros
Telemus Eurymedes naticinatus erat.
Vt duo Phynceidæ, quibus idem lumen ademit,
Qui dedit & Thamiræ, Demodociq; caput.
Si quis aquis tua membra secet, Saturnus ut illas
Subsecuit partes, unde creatus erat:
Nec tibi sit tumidis melior Neptunus in undis,
Quā cui sunt uisæ frater & uxor aues.
Solertiq; uiro, lacera quem fracta tenentem
Membra ratis Semeles est miserata soror.
Vel tua, ne pœna genus hoc cognouerit unns,
Viscera diuersis scissa ferantur equis.
Vel qua, qui redimi Romanos turpe putauit,
A' duce Puniceo pertulit, ipse feras.
Nec tibi subsidio sit præsens numen, ut illi,
Cui nihil Hercei profuit ara Iouis.
Vtq; dedit saltus è summo Theſſalus Ossa,
Tu quoq; saxoso præcipitere iugo.
Aut uelut Euryali qui sceptrum caput ab illo,
Sint artus anidis anguibus esca tui.

Vel

Vel tua maturet, sicut Minoia fata,
Per caput infusa feruidus humor aquæ.
Vtq; parum mitis, sed non impune Prometheus,
Aereas uolucres sanguine fixus alas.
Aut uelut Etrachides magno ter ab Hercule quintus
Casus in immensum proijciare fretum.
Aut ut Amantiaden turpi dilectus amore
Oderit, & sæuo uulneret ense puer.
Nec tibi fida magis miseri pocula possint,
Quā qui cornigero de Ioue natus erat.
Morte uel intereas capti suspensus Achei,
Qui miseram uisera teste pependit aqua.
Aut ut Achilleiden cognato nomine clarum
Opprimat hostili tegula iacta manu.
Nec tua, quā Pyrrhi, felicius ossa quiescant,
Sparsa per Ambracias quæ iacere uias.
Nataq; ut Aeacide iaculis moriaris adactis,
Non licet hoc Cereri dissimulare sacrum.
Vtq; nepos dicti nostro modò carmine regis,
Cantharidum succos dante parente bibas.
Aut pia te caso dicatur adultera, sicut
Qua cecidit Leucon iudice, dicta pia est.
Inq; pyram tecum carissima corpora mittas,
Quem finem uite Sardanapalus habet.
Vtq; Iouis Libyci templum uiolare parantes,
Acta Noto uultus condant arena tuos.
Vtq; necatorum Darei fraude secundi,
Sic tua succendens deuoret ossa cinis.
Aut ut oliuifera quondam Sicyone profecto,
Sit frigus mortis caussa famesq; tua.
Aut ut Acarnides insutus pelle iuueni,

N 3 Turpi-

Minos in Thas
mis Cocall re
gis Siciliæ ex
tinctus est, dum
Dædalum inse
queretur.
Satillus Aman
tij filius a Celi
no puero occi
sus.
Alexander, qui
Iouis Hammo
nis filius haberi
uoluit, ab Iola
pincerna uene
no interceptus.
Acheus Lydiæ
rex avaritia ne
catus in Pactoli
aquis pepedit.
Pyrrhus rex E
pirotarum.
Ambracia urbs
in Epiro.
Periclea Pyr
rhi filia.
Magnetes Ge
lonis & Nerei
dos filius.
Catharides uer
mes terrestres.
de quibus uide
Plin. in xj. &
xxvij. libro.
Oxilocus Leu
ci frater.

Cambyſes rex
Perſarū ad tem
plum Iouis mi
ſit exercitum,
qui arena obru
tus eſt.
Dareus Perſa
rum rex ciues
congeriem ei ne
rum obruebant.
Neocles a Si
cyone urbe A

chaire ob crude
bratem pulsus.
Gerymas Acar
ni filius.
Alexander Phe
reus.

Milo Pisani a
suis pectus in
Alpheu fluit.
Adimantus deo
rum contemptor.
Dionysius Les
neus pulvis a
Mithridate an
fugit in Achil
leos Dromio, lo
cu que cursum
Achil vocant;
ubi a suis dereli
ctus perit He
ctor.

Hippomeneia a
adulterio depre
hensa ab equis
absorpta, & e
ius adulter lae
ratus.

Aias Oileus.
Marsias ab A
polline excoria
tus.

Lycurgus Dri
antis filius uo
desputare an
incidit crura.
Hercules Oe
teus.
Athamas gener
Cadmici.
Orestes Thy
stemem filium
huit.

Turpiter ad dominum praeda ferare tuum.

Inq; tuo thalamo iuguleris more Pherai,

Qui datus est leto coniugis ense sua.

Quosq; putas fidos, ut Larissaeus Alebas,
Vulnere non fidos, experiare tuo.

Vtq; Milo, sub quo cruciata est Pisa tyranno,

Vivus in occultas precipiteris aquas.

Qua; in Adimantum Philesia regna tenentem

A Ioua uenerunt, te quoq; tela petant.

Aut ut Amastriacis quondam Leneus ab oris

Nudus Achillea destituaris humo.

Vtq; uel Euridamas ter circumbusta Thrasylli

Est Larissaeis raptus ab hoste rotis.

Vel qui, quae fuerat tutatus mania saepe,

Corpore lustrauit non diuturna suo.

Vtq; noaui passa est genus Hippomeneia poena,

Tractus & acta fertur adulter humo.

Sic ubi uia tuos inuisa reliquerit artus,

Vltiores rapiant turpe cadaver equi.

Viscera sicaliquis scopulus tua figat, ut olim

Fixa sub Euboico Graia fuere sinu.

Vtq; ferox perijt, & fulmine, & equore raptor,

Sic te mersuras adiuvet ignis aquas.

Mens quoq; sic furij uocors agitur, ut illi,

Vnum qui toto corpore vulnus habet.

Vtq; Dryantiadae Rodopeia regna tenenti,

In gemino dispar cui pede vulnus erat.

Vt fuit Oeteo quondam, generoq; draconum,

Thysameniq; patri, * Callirhoesq; uiro.

Nec tibi contingat matrona pudicior illa,

Qua potuit Tydens erubuisse nuru.

Qua;

Qua; sui Venerem iunxit cum fratre mariti,

Locris in ancilla dissimulata necem.

Tam quoq; di faciant possis gaudere fideli

Coniuge, quam Talai, Tyndareiq; gener.

Qua; parare suis letum patruelibus ausa,

Belides assidua colla premuntur aqua.

Biblidis & Canaces, sicut facies, ardeat igne,

Nec nisi per crimen sit tibi fida soror.

Filia si fuerit, sit quod Pelopeia Thyesti,

Myrrha suo patri, Nistimeneq; suo.

Filia neue magis capiti sit fida parentis,

Quam tua uel Pterela, uel tua Nise fuit.

Infamemq; locum sceleris quae nomine fecit.

Pressit & indutis membra paterna rotis.

Vt iuuenes, pereas, quorum fastigia uultus

Olim Piscae sustinuerunt fores.

Vt qui perfusam miserorum cade procorum,

Ipse suo melius sanguine tinxit humum.

Proditor ut saevi perijtq; auriga tyranni,

Qui noua Myrtos nomina fecit aqua.

Vt qui uelocem frustra petiere puellam,

Dum facta est pomis tardior illa tribus.

Vt qui tecta noui formam celantia monstri

Intrarunt caeca non redeunda domus.

Vt quorum Aeacides misit uiolentus in altos

Corpora cum senis altera sena rogos.

Vt quos obscuris uictos ambagibus oris

Legimus infanda Sphinga dedisse neci.

Vt qui Bistonie templo cecidere Minervae,

Propter quod facies nunc quoq; uersa dea est.

Vt qui Threicij quondam praesepia regis

alas, Calligo,
nes, cuius uir A
iax Telamo
nius.

Agalia.

Hypermetra
ut se adulteri
hostem ostende
ret, Locrim oc
cidit.

Pelopeia cu pa
tre Thyeste in
scio concubuit.
ut Myrrha cum
Cinyra, & Ny
timene cu Ne
steo.

Polydice Pre
lam patre pro
didit, sicut Scyl
la Nisum.

Tullia Tarqui
nium Priscum
patrem occidit,
a quo scelere ui
cus dictus est
sceleratus.
Hippodamia p
cos occidit.

Oenomaus.
Myrtilus.
Atlanta.

Labyrinthum
dicit.

Achilles in ro
gu Patrocli xij.
Troianos inie
cit.

Sphingis mon
stri enigma.

Leuiaci Spartae
depreheni ex le
ge occidebantur.

N 4

Fece.

Fecerunt dapibus sanguinolenta suis.

Therodamanteos ut qui sensere leones,

Quiq; Thoanteæ Taurica sacra deg.

Vt quos Scylla uorax, Scyllæq; aduersa Charybdis

Dulichia pauidos eripuerunt rati.

Vt quos demisit nastram Polyphemus in aluum,

Vt Læstrigias qui subiere manus.

Vt quos dux Pænus merfit putealibus undis,

Et iactò canas puluere fecit aquas.

Et uelut Icaridos famula periere, prociq;

Inq; caput domini qui dabat arma procis.

Vt iacet Aonio luctator ab hospite fusus,

Qui, mirum, uictor, cum cecidisset, erat.

Vt quos Anthei fortes pressere lacerti,

Quosq; feræ morti Lemnia turba dedit.

Vt qui post longum sacri monstrator iniqui,

Elicuit pluias uictima casus aquas.

Frater ut Anthei quo sanguine debuit aras

Tinxit, & exemplis occidit ille suis.

Vt qui terribiles pro gramen habentibus herbis

Impius humano uiscere pauit equos.

Vt duo diuersis sub eodem uindice casti

Temporibus, Nessus, Dissimaniq; gener.

Vt pronepos, Neptune, tuus, quem reddere uitam

Ipsè Coronides uidit ab urbe sua.

Vt Scynis, & Scyron, & cum Polyphemone natus,

Quiq; homo parte sui, parte iuuenus erat.

Quiq; trabes pressas ab humo mittebat in auras

Aequoris aspectans huius & huius aquas.

Quaq; Ceres uidit leto pereuntia uultu

Corpora Thesea Cercionea manu.

Hæc

Hæc tibi, quem precibus iustis mea denouet ira,

Euenient, aut his non leuiora malis.

Qualis Achæmenides Sicula desertus in ora,

Troica cum uidit uela uenire, fuit.

Et qualis nec non fortuna binominis Iri,

Quiq; tenent pontem, qui tibi maior erit.

Filius & Cereris frustra tibi semper ametur,

Destituatq; tuas sæpe petitus opes.

Vtq; per alternos unda labente recursus,

Subtrahitur presso mollis arena pede;

Sic tua nescio quæ semper fortuna lique scat,

Lapsaq; per medias effluat usque manus.

Vtq; pater solita uarias mutare figuras.

Plenus inextincta conficiare fame.

Nec dapibus humane tibi erunt fastidia, quaq;

Parte potes Tydeus temporis huius eris.

Atque aliquid facias à uespere Solis ad ortus,

Cur externati rursus agantur equi.

Fæda Lycaonia repetes conuiuia mensæ,

Tentabisq; iterum fallere fraude Iouem.

Teq; aliquis posito tentet uim numinis, opto:

Tantalidos tu sis, tu Tereiq; puer.

Et tua sic latos spargantur membra per agros,

Tanquam quæ patrias detinuerunt uias.

Aere Perillæo ueros imitere iuuenos,

Ad formam tauri conueniente sono.

Vtq; ferox Phalaris lingua prius ense resecta,

More bouis Paphio clausus in ære gemas.

Dumq; redire uoles æui melioris in annos,

Vt uetus Admeti decipere socer.

Atque eques in medijs mergare uoragine cæni,

Dummo-

Achæmenides
ab Ulyssæ dere
lictus opæ æ-
nex in Siciliam
uentis plora
uit.
Arus olim Ar-
neus est noca-
tus.
mendici ad pō-
ses pmanebat.
Plutonem intel-
ligit, quem qui
adibat, diues ef-
ficiabatur.

Brilichthon fa-
me cōpulsus si-
liam Driopeida
sub uariis figu-
ris uendidit.

Tydeus Mena-
lippi caput cor-
rodit.

teneat
Tereus atque

Pelopæ & Iryn
dicit.
Abfyrus Me-
dex frater.
Perillus Athe-
nienfis.
Phalaris Agri-
gentinus.
Pelias.

Curtius Roma-
nus.

Therodamas fa-
guine humano
leones alebat.
Antiphates Le-
strygonum rex.
Carthaginienses
dage. Amilcare
Achatanorū se-
natum per indu-
cias fidentē pu-
eris immerferūt
atque saxo ob-
ruerunt, ut ait
Appianus.

Thrasillus Bui-
fidem docuit ne-
ce humana plu-
uias impetrari
posse a Ioue, sed
prius occisus est

Pygmalion.

Diomedes.

Eunius Dissima-
ni gener.
Hippolytus.
Æsculapius.
Procrustes.
Scyron in Isth-
mo habitans.

Cadmus Sido-
nius.

Callimachus,
Cyreneus dire
in Apollonium
imprecatus est.

Cybeles concu
bita fugiens ge
nitalia libram
putavit.

Atlanta & Hip
pomenes in leo
nes uersi sunt.

quorum filia Li
mone in aduul
terio deprehensa
a patre equis la
ceranda tradi
tur.

Cassandras Ma
cedonius i suos
nimis seuit ut
nimis defoditur.

Perseus nepos
Abantis.

Telephus Lyr
nelio preuit, ab
Arfacide occi
sus.

Abdera urbs
Thracie, ubi
post diras im
precationes so
lebant homines
lapidibus ob
ruere.

Hipponos

Salmonem & O.
It situm Iupiter
fulminavit, ut
Hifinenum Ly
caonis natum

IN IBIN

Dummodo sint facti nomina nullatui.
Atque utinam pereas, ueluti de dentibus orti
Sidonia iactis Graia per arua manu.
Et quæ Battia fecit fraterq; Medusæ,
Eueniant capiti nota sinistra tuo.
Et quibus exiguo est uolucris deuoluta libello,
Corpora proiecta quæ sua purgat aqua.
Vulnera totq; feras, quot dicitur ille tulisse,
Cuius ab inferijs cultor abesse solet.
Attonitusq; seces, ut quos Cybeleia mater
Incitat ad Phrygios uilia membra modos.
Deq; uiro fias, nec femina, nec uir, ut Atys,
Et quatiâs molli tympana rauca manu.
Inq; pecus magnæ subito uertare parentis,
Victor ut est sceleri, uictaq; uersa pede.
Solaq; Limone pœnam ne senserit illam,
Et tua dente fero uiscera carpat equus.
Aut ut Cassandre dominus, non mitior illo,
Saucius ingesta contumuleris humo.
Aut ut Abantiades, aut ut Lyrnesius heros.
Casus in æquoreas præcipiteris aquas.
Victima uel Phœbo sacras materis ad aras,
Quam tulit à seuo Theudotus hoste necem.
Aut te deuoneat certis abdera diebus,
Saxaq; deuotum grandine plura petant.
Aut Iouis infesti telo feriare trifulco,
Vt satus *Hippomene, Dasiuboosq; pater.
Vt soror Autonoes, ut cui matertera Maia est,
Et temere optatos qui malè rexit equos.
Vt ferus Aeolides, ut sanguine natus eodem,
Quo genita est liquidis quæ canet Arctos aquis.

Vt Ma-

IN IBIN

102

Vt Macedon iecta est rapidis cum coniuge flammis,
Sic precor ætherei uindictis igne cadas.
Prædaq; sis illis, quibus est Latonia Delos,
Ante diem rapto non adeunda Thraso.
Quiq; uerecundæ speculantem membra Dianæ,
Quiq; Crotopiaden diripuerunt Linum.
Nehæ uenenato leuius feriaris ab angue,
Quam senis Oeagri Calliopesq; nurus.
Quam puer Hypsipyles, quæ qui cana primus acuta
Cuspide suspecti robora fixit equi.
Nehæ gradus a, deas Elpenore cautius altos,
Vimq; feras uini quo tulit ille modo.
Tumq; cadas domitus quæ quisquis ad arma uocantē
Inuit inhumanum Thiodamanta Dryops.
Quam ferus ipse suo perijt mactatus in antro
Proditus inclusæ Cacus ab ore bonis.
Quam qui dona tulit Nessæo tincta ueneno,
Euboicasq; suo sanguine tinxit aquas.
Vel de præcipiti uenias ad Tartara saxo,
Vt qui Socraticum de nece legit opus.
Vt qui Thesæ fallacia uela carina
Vidit, ut Iliaca missus ab arce puer.
Vt teneri nutrix eadem matertera Bacchi,
Vt cui caussa necis serra reperta fuit.
Lydia se scopulis ut uirgo misit ab altis,
Dixerat inuiri quæ mala uerba deo.
Fæta tibi occurrat patrio popularis in aruo,
Sitiq; Paphagæ caussa leana necis.
Quiq; Lycurgiden lacerauit ab arbore natum,
Idmonaq; audacem, te quoque rumpat aper.
Isq; uel exanimis faciat tibi uulnus, ut illi,

religiosum erat
in Delo canes
alere, a quibus
puer Thrasus est
discerptus.
Linus Crotopi
nepos.
Euridice uxor
Orphei, filia
Oeagri & Ca
liopes, serpen
tis mortu inue
nit.

Elphenor Ulys
sis focus apud
Circem nimio
uino per scalas
descendens col
lum fregit.

Theobrotus le
cto Platonis o
pere de timore
salitate animæ
se in mare præ
cipitavit.
Dædalus Perdi
cem nepotē, eo
q; serrat inue
nisset, inuidiose
præcipitavit.
Mars Illic Ly
dij filiam ama
uit.
Paphagius Am
bracis rex.

Ora

Ora super saui quem cecidere suis.

Atque idem simili pinus quem morte peremit,
Phrygia uenator, sisq; Berentiades.

Si tua contigerit Minoas puppis arenas,

Te Corcyraeum Cressia turba petat.

Lapsuramq; domum subeas, ut sanguis Aleba,
Stella Lycoride cui fuit aqua uiro.

Vtq; uel Euenus torrenti flumine mersus,

Nomina des rapidae uel Tyberinus aque.

Hyrtacidaeq; modo defixa cadauera trunco

Digna seris, hominis sit caput esca tuum.

Quodq; ferunt, Brotheum fecisse cupidine mortis,

Des tua succensa membra cremanda pyra.

Inclususq; necem cauea patiaris, ut ille

Non profectura conditor historiae.

Vtq; repertori nocuit pugnacis Iambi,

Sic sit in exitum lingua proterua tuum.

Vtq; parum stabili qui carmine lasit Athenas,

Inuisus pereas deficiente cibo.

Vtq; lyrae uates fertur perijsse seueram,

Causa sit excidij dextera lasa tui.

Vtq; Agamemmonio uulnus dedit anguis Orelli,

Tu quoq; de morsu uirus habente cadas.

Sit tibi coniugij nox prima nouissima uite,

Eupolis hoc periit, & noua nupta modo.

Vtq; cothurnatum perijsse Lycophrona narrant,

Hareat in fibris fixa sagitta tuis.

Aut lacer in sylua manibus spargare tuorum,

Sparsus ut est Thebis angue creatus auo.

Perq; feros montes, tauro rapiente, trabaris,

Vt tracta est coniux imperiosa Lyci.

Quodq;

Quodq; suo passa est pellex inuisa sorori,

Excudat ante pedes lingua resesta tuos.

Cognitor ut tardaesus cognomine Myrrhae,

Orbis in innumeris inueniari locis.

Inq; tui opifex, nati quod fecit Aethreo,

Noxia luminibus spicula condat apis.

Fixus & in duris carparis uiscera saxi,

Vt cui Pyrrha sui filia fratris erat.

Et puer Harpagidae referas exempla Thyestae,

Inq; tui casus uiscera patris eas.

Trunca geras saeuo mutilatis partibus ense,

Qualia Nycterni membra fuisse ferunt.

Vtq; Syracosio praestrieta fauce poetae,

Sic animae laqueo sit uia clausa tua.

Nudaue direpta pateant tua uiscera pelle,

Vt Phrygi, cuius nomina flumen habet,

Saxifica uideas infelix ora Medusae,

Cephenum multos quae dedit una neci.

Potniadum morsus subeas, ut Glaucus, equarum;

Inq; maris salias, Glaucus ut alter, aquas.

Vtq; duobus idem dictis mihi nomen habenti

Praescient animae Gnostia mella uiam.

Sollicitoq; bibas, ueluti doctissimus olim

Imperturbato quod bibit ore reus.

Nec tibi, si quid amas, felicius Haemone cedat:

Vtq; sua Machareus, sic potiare tua.

Vt uideas, quod iam, cum flamma cuncta tenerent,

Heclorens patria nidit ab urbe puer.

Sanguine proba luas, ut auo genitore creatus,

Per facinus soror est cui sua facta parens.

Ossibus inq; tuis teli genus haereat illud,

Traditur

ro ligata filij
Antiope lania
uerunt.
Phlomis.
Myrrha patre
fugiens in arbo
rem uersa est.
Aethra.

Astages Me-
dora ex Harpa-
gi filij pro epu-
lis patri appo-
sui, quod Prius
Thyeste conti-
gerat.
Theocritus.
Martyr.

Perseus ostensio
Medusae capite
Cepheum po-
pulos in saxa
uerit.
primus Glau-
cus ex Ponia
cuiusate.
secundus deus
marinus.
tertius Cretensis
uenerato melle
extinctus.
Socrates.
Hemo cum fi-
liam Rhodope
suspicer ama-
ret, uterque in
montem sui no-
minis obduruit.
Myrrha ex pa-
tris Cinyrae ob-
cubitu Admeti
peperit.

Universitas de Duisburg

Cretenses in ul-
tione Minoas
Corcyrae siue
Sicilienses occi-
debant.

Aletheia Ale-
ba filiam cum
uiro Lycoride
eandem domus
oppressit.

Buryalus filius
Hyrtaci.

Brotheus qui et
Erichthonius
Minerue, &
Vulcani filius.
Choerilus gesto-
rum Alexandri
malus scriptor.
Archilochus.
Aristophanes.

alter Aristopha-
nes.

Medilla Eupo-
lis uxor.

Lycophron poe-
ta Graecus.

Pitheus ab A-
gave matre dis-
scriptus.
Dyrci Lyci u-
xoris agrestis iau-

Vlyflem dicit a
Telegono filio
interemptum.

Agenor
Anaxarchus a
fuis colonis oc-
cifus.
Apollo Orcha-
num Salmacis
patri occidit, eo
q. Laicothoen
filia ab eo ama-
eam difodiffet.

Polydoru dicit.

Damafichthon
Amphionis mu-
fici & Niobes
filius ab Apol-
line cum feptē
fratribus & fo-
roribus interfe-
tus.

Battus furum
Mercurij pro-
didit.

Hyacinthus Oe-
bali filius a
Phoebō dilectus
& per impru-
dē tiam ab eodem
in ludo occifus.
Palinurus Ae-
neae nauis magi-
fter cum triduo
enaraffet, a Ve-
liensibus in litō
re occifus eſt.
Euripides.

Empedocles A-
grigentinus cu-
piens immorta-
litate potiri in
Aetnam fe pre-
cipitauit.

Traditur Icarij quo cecidiſſe gener.
Vtq; loquax in equo eſt elifus guttura *acerno,
Sic tibi claudatur pollice uocis iter.
Aut ut Anaxarchus pila minuaris in alta,
Iactaq; pro ſolitis frugibus oſſa ſonent.
Salmacis utq; patrem condāt te Phœbus in ima
Tartara, quod nata fecerat ipſe ſua.
Inq; tuos ea peſtis eat, quam dextra Choræbi
Vicit, opem miſeris Argolicisq; tulit.
Vtq; nepos Aethræ Veneris moribundus ob iram,
Exul ab attonitis excutiaris lequis.
Propter opes nimias ut perdidit, hoſpes alumnū,
Perdat ob exiguas te tuus hoſpes oper.
Vtq; ferunt fratres ſex cum Damafichthone ceſſos,
Intereat tecum ſic genus omne tuum.
Addidit ut fidicen miſeris ſua funera natis,
Sic tibi ſint uitæ tedia iuſta tua.
Vtq; ſoror Pelopis ſaxo dureris oborto,
Et læſus lingua Battus ab ipſe ſua.
Aëra ſi miſſo uacuum iaculabere diſco,
Quo puer Oebalides icſtus ab orbe cadas.
Si qua per alternos pulſabitur unda lacertos,
Omnis Abydena ſit tibi peior aqua.
Comicus ut liquidis perijt dum nabat in undis,
Et tua ſic Stygius ſtrangulet ora liquor.
Aut ubi uentoſum ſuperabis naufragus æquor,
Contacta pereas, ut Palinurus, humo.
Vtq; cothurnatum uatem tutela Dianæ,
Dilaniet uigilum te quoq; turba canum.
Aut ut Trinacrij ſalias ſuper ora Gigantis,
Plurima qua flammas Sicaniſ Aetna uomit.

Diri-

Diripiantq; tuos inſanis unguibus artus
Strymoniae matres, Orpheon eſſe rata.
Natus ut Altheæ flammis abſentibus arſit,
Sic tuus ardeſcat ſtipitis igne roguſ.
Vt noua Phafiaca compreſſa eſt nupta corona,
Vtq; pater nuptæ, cumq; parente domus.
Vt cruor Herculeos abiijt diſſuſus in artus,
Corpora peſtiferum ſic tua uirtus edat.
Qua ſua Pentheiden proles eſt ulta Lycurgum,
Hac maneat teli te quoq; plaga noui.
Vtq; Milorobur deducere fiſſile tentes,
Nec poſſis captas inde referre manus.
Numeribusq; tuis lædaris ut Icarus, in quem
Intulit armatas ebria turba manus.
Quodq; dolore necis patriæ pia filia fecit,
Vincula per laquei ſac quoq; guttur eat.
Obſtriſtusq; famem patiaris limine teſti,
Vt legem pœnæ cui dedit ipſa parens,
Illius exemplo uioces ſimulacra Mineræ,
Aulidis à portu qui leue uertit iter.
Naupliadæq; modo fiſſo pro crimine pœnas
Morte luas, nec te non meruiſſe iuuēt.
Ethalon ut uita ſpoliauit Iſidius hoſpes,
Quem memor à ſacris nunc quoq; pellit Iō;
Vtq; Melantheum tenebris à cæde latentem
Prodidit officio luminis ipſa parens:
Sic tua conieſtis fodiantur corpora telis;
Sic, precor, auxilijs impediare tuis.
Qualis equis paſſis, quos ſortis agebat Achilles,
Acta Phrygi timido eſt, nox tibi talis eat.
Nec tu, quam Rhæſus, ſomno meliore fruaris,

Quam

Orpheu Thra-
ces mulieres læ-
niant.
Meleager.

Crenſa.

Butes Lycurgi
filius, & Pêthei
nepos Bacchi ſa-
cerdotes in pa-
tris uindictâ oc-
cidit.
Icarus cum At-
ticæ colonos ni-
ſi uſum edocuiſ-
ſet, illi inulſato
liquore ebrij, ue-
neno ſe potatos
exiſtimantes, eū
necarunt, quare
Erigone eius fi-
lia laqueo uitæ
finiuit.

Palamedes
Nauplij filius.

Ethalus ab Iſi-
dis ſacerdote ho-
ſpice eſt nece-
tus: quare ueti-
tum eſt, ne quis
ex ea familia ſa-
cerdotū intrer.
Melantheus ho-
micidij reus ma-
tre rei ſcincia q-
rentibus eſt ma-
niſeſtatus.

I N I B I N .

Quàm comites Rhæsi, tu necis ante diem.
Quàm quos cum Rutulo morti Rhamnete dederunt
Impiger Hyrtacides, Hyrtacidaq; comes.
Cliniaaq; modo circumdatus ignibus atris,
Membra feras Stygiæ semicremata neci.
Utq; Remo muros auso transire recentes,
Noxia sint capiti iuncta tela tuo.
Denique Sarmaticas inter Geticasq; sagittas
His precor ut uiuas, & moria. locis.
Hæc tibi tantisper subito sunt missa libello,
Immemores ne nos esse querare tui.
Pauca equidem, fateor, sed dii dent plura rogatis
Multiplicentq; suo uota fauore mea.
Postmodo plura leges, & nomen habentia uerum,
Et pede quo debent acria bella geri.

F I N I S.

Libro che d'amen se l'auto
anato se s'conta d'amo
fatti smanti colui il
peru v'eti r'auo
troato render
ti debbia al
tuo patz

one
and
it

Si D^o Angelo Mich.
Scod.

